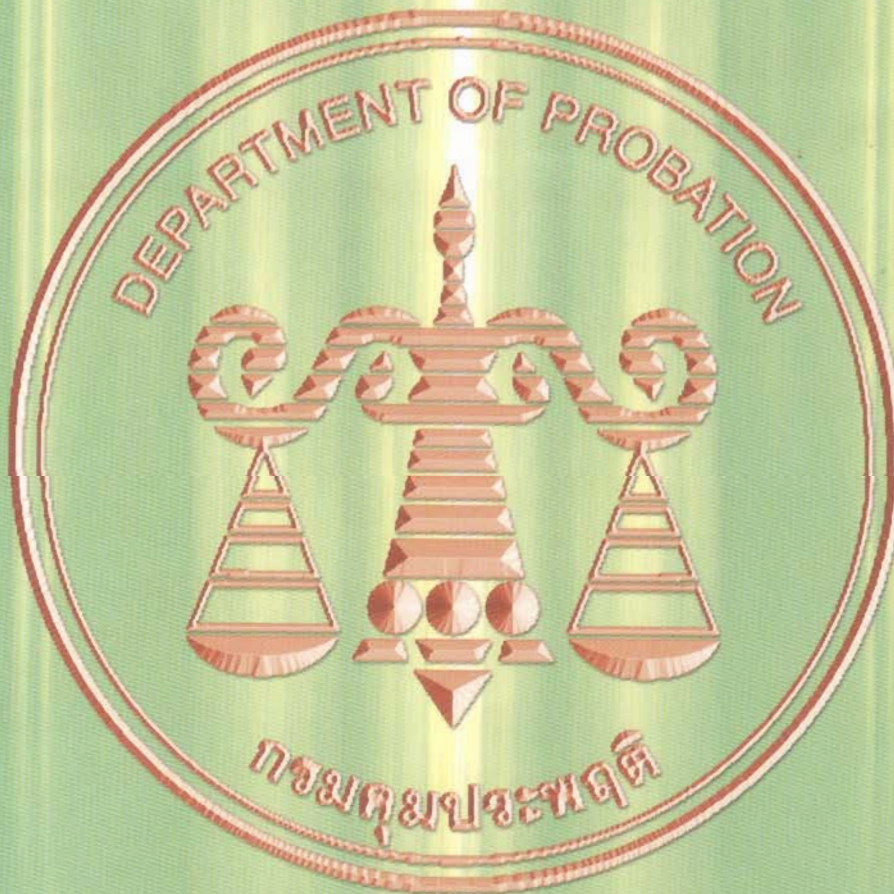

คู่มือ

การปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด

ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

กองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

เอกสารหมายเลข 3 / 2546

คู่มือการปฏิบัติงาน

ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพ
ผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

สำหรับพนักงานคุมประพฤติ

กองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

กรมคุมประพฤติ

กระทรวงยุติธรรม

เอกสารหมายเลข 3 / 2546

คำนำ

คุ่มือการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นสำหรับให้พนักงานคุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ภายในคู่มือฯ ประกอบด้วย บทนำ ความเป็นมา วัตถุประสงค์ วิธีการใช้คู่มือ ขอบเขต นิยาม ผู้ปฏิบัติ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ แนวทางการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติ การปฏิบัติงานประสานชุมชนเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติ และภาคผนวก ซึ่งประกอบด้วย แนวทางการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของหน่วยงานพหุภาคี แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูฯ แบบควบคุมตัวและไม่ควบคุมตัว ตารางสรุปแนวทางการวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการ/ความจำเป็นของผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ ตัวอย่างการวางแผนการฟื้นฟูฯ และสงเคราะห์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ และการวิเคราะห์กิจกรรมที่ใช้ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัว ซึ่งจัดโดยสำนักงานคุมประพฤติ เป็นต้น

ในโอกาสนี้ใคร่ขอขอบคุณคณะทำงานจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตรวจพิสูจน์และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 คณะทำงานโครงการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติในการตรวจพิสูจน์และฟื้นฟูสมรรถภาพตามร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ให้การสนับสนุนเงินในการทำการวิจัยมาตรฐานการปฏิบัติในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ซึ่งได้นำมาเป็นต้นแบบในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเล่มนี้ด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนี้ จะเป็นประโยชน์และสร้างความรู้ความเข้าใจให้พนักงานคุมประพฤติสามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานร่วมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

กรมคุมประพฤติ
มกราคม 2546

บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมา	1
2. วัตถุประสงค์	2
3. วิธีการใช้คู่มือ	2
บทที่ 2 คู่มือการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติ ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545	3
1. ขอบเขต	3
2. นิยาม	3
3. ผู้ปฏิบัติ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ	5
4. แนวทางการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติ ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545	6
5. ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ	11
5.1 ขั้นตอนการปฏิบัติงานสำหรับสำนักงานคุมประพฤติในการฟื้นฟู สมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	11
5.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานในการประสานงานชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติ	12
5.3 ขั้นตอนการปฏิบัติงานสำหรับหน่วยงานพหุภาคี	13
บทที่ 3 การปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติ	14
ขั้นตอนที่ 1 การรับเรื่องจากคณะอนุกรรมการ	16
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผน	18
กรณีควบคุมตัวและไม่ควบคุมตัวโดยส่งต่อหน่วยงานพหุภาคี	18
กรณีไม่ควบคุมตัวโดยโปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติ	23
กรณีควบคุมตัวโดยศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ลาดหลุมแก้ว)	26
ขั้นตอนที่ 3 การสรุปและจัดทำรายงานการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เสนอคณะอนุกรรมการ	30
ขั้นตอนที่ 4 การพิจารณาผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	31
ขั้นตอนที่ 5 การขยายระยะเวลา/ปรับแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	33
ขั้นตอนที่ 6 การส่งกลับกระบวนการยุติธรรม	35
ขั้นตอนที่ 7 การติดตามผลหลังจากที่ผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นที่พอใจ	36
บทที่ 4 การปฏิบัติงานประสานงานชุมชนเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ของสำนักงานคุมประพฤติ	38
ขั้นตอนที่ 1 การแสวงหาและเก็บรวบรวมข้อมูลชุมชน	40
ขั้นตอนที่ 2 การจัดระดับศักยภาพชุมชน	41

ขั้นตอนที่ 3 การประสานชุมชนตามศักยภาพ/พัฒนาศักยภาพที่ยังขาดอยู่ ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	42
ขั้นตอนที่ 4 การปรับข้อมูลชุมชนและองค์กรแม่ข่ายในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	44
ขั้นตอนที่ 5 การส่งเสริมชุมชนเพื่อเป็นองค์กรแม่ข่าย	45
ขั้นตอนที่ 6 การประสานองค์กรแม่ข่าย	46
ภาคผนวก	47
ก. แนวทางการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของหน่วยงานพหุภาคี	49
ขั้นตอนที่ 1 การรับเรื่องจากสำนักงานคุมประพฤติ	51
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผนของหน่วยงานพหุภาคี กรณีไม่ควบคุมตัว	53
กรณีควบคุมตัว	58
ขั้นตอนที่ 3 การสรุปผลและจัดทำรายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ส่งสำนักงานคุมประพฤติ	61
ข. แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัวเข้มงวด/ ไม่เข้มงวด/ผู้ป่วยใน พร้อมคำชี้แจงประกอบแบบประเมิน	63
ค. แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัว พร้อมคำชี้แจงประกอบแบบประเมิน	74
ง. ตารางสรุปแนวทางการวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการ/ความจำเป็นของผู้เข้ารับการ ฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อวางแผนการฟื้นฟูฯ และกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสม	78
จ. สรุปแนวทางการวางแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพและสงเคราะห์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด	81
ฉ. ตัวอย่างการวางแผนการฟื้นฟูฯ และสงเคราะห์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามประเภทปัญหา/ความต้องการ และความจำเป็น	83
ช. การวิเคราะห์กิจกรรมที่ใช้ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัวซึ่งจัดโดย สำนักงานคุมประพฤติ	88
ซ. คำสั่งกรมคุมประพฤติที่ 543/2545 เรื่องแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตรวจพิสูจน์ และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.	106

1. ความเป็นมา

ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 เมื่อคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพิจารณาวินิจฉัยว่าผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เป็นผู้เสพหรือติดยาเสพติดและต้องเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นเวลาไม่เกิน 6 เดือน หากผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพจนครบถ้วนตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นที่พอใจแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นพ้นจากความผิดที่ถูกกล่าวหาตามมาตรา 19 และคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจะมีคำสั่งให้ปล่อยตัวไป แต่หากผลการฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เป็นที่พอใจ คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอาจจะมีคำสั่งให้ขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดออกไปครั้งละไม่เกิน 6 เดือน แต่รวมกันไม่เกิน 3 ปี หรือส่งตัวคืนให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการเพื่อดำเนินคดีต่อไป และตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ให้กำหนดวิธีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยคำนึงถึงวิธีการดังต่อไปนี้

1. กรณีที่จำเป็นต้องควบคุมตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอย่างเข้มงวด ให้ส่งตัวผู้นั้นเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหรือสถานที่ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่มีระบบการควบคุมตัวมิให้หลบหนี (มาตรา 23(1))

2. กรณีที่ไม่จำเป็นต้องควบคุมตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอย่างเข้มงวด ให้ส่งตัวผู้นั้นเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในสถานที่ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามความเหมาะสม และกำหนดเงื่อนไขให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต้องอยู่ภายในเขตที่กำหนดในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (มาตรา 23(2))

3. การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัว โดยกำหนดให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต้องปฏิบัติตามวิธีการอื่นใด ภายใต้การดูแลของพนักงานคุมประพฤติ (มาตรา 23 (3))

4. ในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด อาจกำหนดให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดฝึกอาชีพ ทำงานบริการสังคม หรือให้ดำเนินการอื่นใดตามความเหมาะสมเพื่อให้มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตโดยห่างไกลจากยาเสพติด (มาตรา 23(4))

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติ และศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หรือสถานที่อื่นใดที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นสถานที่ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เป็นไปในแนวทางเดียวกันและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนี้ขึ้น

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

3. วิธีการใช้คู่มือ

3.1 หากต้องการศึกษาความเป็นมาและภาพรวมของกระบวนการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 สามารถศึกษาได้จาก บทที่ 1 และบทที่ 2

3.2 หากต้องการศึกษาขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติ สามารถศึกษาได้จาก บทที่ 3

3.3 หากต้องการศึกษาขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานการประสานงานชุมชนเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติ สามารถศึกษาได้จาก บทที่ 4

อนึ่ง เนื่องจากการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 นี้ เป็นการปฏิบัติงานใหม่ที่ยังไม่เคยมีการปฏิบัติมาก่อน และแนวปฏิบัติที่ปรากฏในคู่มือนี้เป็นผลจากการวิจัยเชิงเอกสารและการระดมสมองจากผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการและผู้ปฏิบัติที่มีประสบการณ์ในสาขาที่เกี่ยวข้อง และเป็นการทำล่วงหน้าก่อนที่จะมีการดำเนินการจริงประกอบกับระเบียบและกฎกระทรวงต่างๆ ซึ่งต้องออกตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ยังไม่ได้มีการประกาศใช้ ดังนั้น หากมีระเบียบ ข้อบังคับ หรือแนวปฏิบัติใดที่ออกภายหลังจากคู่มือฉบับนี้ ขอให้ปฏิบัติตามสิ่งที่ออกมาใหม่ และหากผู้ปฏิบัติประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานในขั้นตอน/วิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ผู้ปฏิบัติสามารถปรึกษาและขอรับคำแนะนำจากพนักงานคุมประพฤติอาวุโส และหัวหน้ากลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้ แต่หากยังไม่สามารถหาข้อสรุปที่ชัดเจนประการใด ขอให้ปรึกษาไปยังสำนักงานคุมประพฤติภาค หรือกองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กรมคุมประพฤติ ตามลำดับ

นอกจากนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติควรศึกษาข้อมูลและความรู้ที่เป็นประโยชน์ดังกล่าวจากเอกสารความรู้ประกอบการปฏิบัติงานตรวจพิสูจน์และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งคณะผู้จัดทำได้รวบรวมขึ้นไว้แล้วด้วย

คู่มือการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

1. ขอบเขต

แนวปฏิบัตินี้ ครอบคลุมการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคุมประพฤติ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และหน่วยงานพหุภาคีซึ่งปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัวอย่างเข้มงวด ไม่จำเป็นต้องควบคุมตัวอย่างเข้มงวด และไม่จำเป็นต้องควบคุมตัว

2. นิยาม

คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดประจำเขตพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานคณะกรรมการ แพทย์หนึ่งคน นักจิตวิทยาหนึ่งคน นักสังคมสงเคราะห์หนึ่งคน ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงไม่เกินสองคนเป็นกรรมการ และผู้แทนกรมคุมประพฤติหนึ่งคนเป็นกรรมการและเลขานุการ

สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หมายถึง ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในสังกัดกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ทั้งยังหมายความรวมถึงสถานที่ตามมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

สถานพยาบาล หมายถึง โรงพยาบาลหรือคลินิกทั้งภาครัฐและเอกชนที่ได้รับอนุญาตให้บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด และตั้งเป็นสถานพยาบาลตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 และปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดในประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 96 (พ.ศ. 2531) เรื่อง หลักเกณฑ์การขอจัดตั้งสถานพยาบาลตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

ชุมชน หมายถึง สถานที่ที่บุคคลอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกัน มีความสนใจร่วมกัน มีกฎข้อบังคับเดียวกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน และมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในท้องถิ่นเดียวกัน เช่น ชุมชน หมู่บ้าน โรงเรียน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรอาสาสมัคร องค์กรทางศาสนาที่ดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และมีความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม การศึกษาและอาชีพ รวมทั้งสามารถดูแลติดตามผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

หน่วยงานพหุภาคี หมายถึง หน่วยงานที่ร่วมปฏิบัติในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

พนักงานคุมประพฤติ หมายถึง ผู้ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมให้ดำรงตำแหน่งพนักงานคุมประพฤติตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมประพฤติ ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ หมายถึง ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หมายถึง การกระทำใดๆ อันเป็นการบำบัดการติดยาเสพติดและฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ติดยาเสพติด รวมตลอดถึงการรักษาสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ซึ่งเสพยาเสพติดให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยไม่เสี่ยงต่อการเป็นผู้ติดยาเสพติด

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบจำเป็นต้องควบคุมตัวอย่างเข้มงวด หมายถึง การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต้องอยู่ในสถานที่ควบคุมมิให้หลบหนีได้ง่ายหรือกำหนดเงื่อนไขให้ต้องอยู่ภายในเขตที่กำหนดในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่จำเป็นต้องควบคุมตัวอย่างเข้มงวด หมายถึง การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต้องอยู่ในสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามความเหมาะสม และมีการกำหนดเงื่อนไขให้ต้องอยู่ภายในเขตที่กำหนดในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่จำเป็นต้องควบคุมตัว หมายถึง การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ไม่จำเป็นต้องควบคุมตัว แต่อาจกำหนดให้ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต้องปฏิบัติตามวิธีการอื่นใดภายใต้การดูแลของพนักงานคุมประพฤติ

การปรับตัวกลับสู่สังคม หมายถึง การดำเนินการของสำนักงานคุมประพฤติเพื่อเตรียมความพร้อมในการกลับสู่สังคมปกติโดยไม่ต้องพึ่งพาสายาเสพติดสำหรับผู้ที่ผ่านกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัว หรือผ่านการฟื้นฟูแบบผู้ป่วยใน ครอบคลุมระยะเวลาและกิจกรรมของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้ว

ผลการฟื้นฟูสมรรถภาพเป็นที่พอใจ หมายถึง ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของคณะอนุกรรมการ

ผลการฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เป็นที่พอใจ หมายถึง ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของคณะอนุกรรมการ

3. ผู้ปฏิบัติ อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบ

คณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

1. ติดตามดูแลการควบคุมตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด
2. พิจารณาย้ายตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจากศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแห่งหนึ่ง ไปยังอีกแห่งหนึ่ง รวมทั้งพิจารณาลดหรือขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
3. พิจารณาอนุญาตให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้รับการปล่อยชั่วคราว
4. แจ้งผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต่อคณะกรรมการ พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี
5. พิจารณาแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแก่ผู้ต้องหาที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในฐานความผิดที่ระบุไว้ในมาตรา 19
6. ติดตามดูแลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในเขตอำนาจของตนให้เป็นไปตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
7. พิจารณาผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

สำนักงานคุมประพฤติ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทุกกรณี ต้องดำเนินการทุกขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ ขั้นตอนที่หนึ่ง การรับเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ขั้นตอนที่สอง การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผน ขั้นตอนที่สาม การรายงานและพิจารณาผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และขั้นตอนสุดท้าย การติดตามผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด สำหรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัวและแบบไม่ควบคุมตัวเฉพาะผู้ป่วยในผู้ป่วยนอก และในชุมชนต้องดำเนินการในขั้นตอนต่อไปนี้เพิ่มเติม คือ การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในกิจกรรมการประสานงานและส่งต่อ กิจกรรมการติดตามและประสานงานเพื่อรับทราบความก้าวหน้าในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

หน่วยงานพหุภาคี มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ควบคุมตัว ส่งตัว และย้ายตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
2. ดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามรูปแบบและวิธีการของแต่ละหน่วยงานที่ให้บริการ
3. รายงานความก้าวหน้าและผลการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้พนักงานคุมประพฤติทราบ

พนักงานคุมประพฤติ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. การเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใดๆ เพื่อการตรวจค้นและจับตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ฝ่าฝืนมาตรา 29 หรือมาตรา 31 เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่าบุคคลดังกล่าวหลบซ่อนอยู่ ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าการหนีเข้ากักขังจะเอาหมายค้นมาได้ บุคคลนั้นจะหลบหนี (กรณีที่ได้รับแต่งตั้งและกำหนดให้มีอำนาจนี้)

2. การออกหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดที่เกี่ยวข้องกับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมาให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐานใดมาเพื่อการตรวจสอบเพื่อประกอบการพิจารณาในการปฏิบัติการตามมาตรา 17

3. การสอบปากคำผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหรือบุคคลอื่นใดที่สามารถให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีตามที่ระบุไว้ในมาตรา 17

4. การส่งหรือจัดให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดรับการตรวจหรือทดสอบว่ามียาเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่

5. ดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามที่คณะอนุกรรมการกำหนด

6. ติดตามผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพและผู้ซึ่งได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

7. จัดทำรายงานผลการตรวจพิสูจน์การเสพยาหรือการติดยาเสพติด รวมทั้งผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเสนอต่อคณะอนุกรรมการ

เจ้าหน้าที่ธุรการคดี มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ดำเนินงานด้านสารบรรณและธุรการในขั้นตอนของการรับเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจากคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2. ดำเนินงานด้านสารบรรณและธุรการในขั้นตอนการสรุปผลและจัดพิมพ์รายงานการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด การขยายระยะเวลา/ปรับเปลี่ยนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด การส่งกลับกระบวนการยุติธรรม การพ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และการติดตามผล

ชุมชน มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. การติดตามสอดส่องผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2. เป็นพี่เลี้ยงให้กำลังใจ และดักเตือนผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

3. ร่วมกับหน่วยงานอื่นจัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพ

4. ดำเนินการบำบัดฟื้นฟูในชุมชนตามกระบวนการของชุมชน

4. แนวทางการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

การปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 มีองค์ประกอบที่เป็นแนวทางการปฏิบัติในแต่ละกรณี ดังนี้

4.1 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกรณีที่จะต้องควบคุมตัวอย่างเข้มงวด ใช้สำหรับผู้ติดยาหรือเสพยาเสพติดที่ไม่สามารถควบคุมตนเองให้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้และมีพฤติกรรมที่อาจเป็นอันตรายต่อตนเองหรือผู้อื่น ให้ฟื้นฟูสมรรถภาพตามวิธีการที่สถานฟื้นฟูสมรรถภาพให้บริการอยู่ตามความเหมาะสมกับสภาพการติดยาเสพติดและพฤติกรรมอื่นๆ โดยทั่วไปมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- 1) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านร่างกาย
- 2) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านจิตใจ
- 3) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านสังคม
- 4) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางการศึกษาและ/หรืออาชีพ

4.2 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกรณีที่ไม่จำเป็นต้องควบคุมตัวอย่างเข้มงวด ใช้สำหรับผู้ติดยาหรือเสพยาเสพติดที่ไม่สามารถควบคุมตนเองให้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้ ให้ฟื้นฟูสมรรถภาพตามวิธีการที่สถานฟื้นฟูสมรรถภาพให้บริการอยู่ตามความเหมาะสม โดยทั่วไปมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- 1) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านร่างกาย
- 2) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านจิตใจ
- 3) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านสังคม
- 4) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางการศึกษาและ/หรืออาชีพ

4.3 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกรณีที่ไม่จำเป็นต้องควบคุมตัว ซึ่งสามารถจำแนกการดำเนินการได้ ดังนี้

4.3.1 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยใน ใช้สำหรับผู้ติดยาหรือเสพยาเสพติดที่มีอาการทางร่างกายหรือทางจิตร่วมด้วย ให้ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามวิธีการที่โรงพยาบาลให้บริการอยู่ตามความเหมาะสม ซึ่งนอกจากรักษาอาการทางกายและจิตแล้ว ควรมีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดด้วย ซึ่งโดยทั่วไปมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- 1) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านร่างกาย
- 2) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านจิตใจ
- 3) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านสังคม
- 4) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางการศึกษาและ/หรืออาชีพ

4.3.2 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอก ในปัจจุบันประเทศไทยมีการให้บริการใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1) กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในกลุ่มกวดประสาธ (เฮโรอีนหรือฝิ่น) ให้ฟื้นฟูสมรรถภาพตามวิธีการที่สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้บริการอยู่ตามความเหมาะสม อาทิเช่น

- ก) ให้อาเมทาโดนทดแทน
- ข) ให้การปรึกษารายบุคคลหรือกลุ่ม
- ค) Tr.opium
- ง) การปรึกษาครอบครัว

ฯลฯ

2) กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ติดยาเสพติดในกลุ่มกระตุ้นประสาท (แอมเฟตามีนหรือเมทแอมเฟตามีน) ให้ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามวิธีการที่สถานฟื้นฟูสมรรถภาพทำอยู่ ซึ่งโดยทั่วไปมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

ก) ให้ความรู้เกี่ยวกับการติดยาเสพติดของสมาชิกแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัว

- ข) ให้ความรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับการป้องกันการกลับไปติดยา
- ค) ให้ความรู้และฝึกทักษะสำหรับการเลิกยาเสพติดในระยะเริ่มต้น
- ง) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มสนับสนุนทางสังคม
- จ) ให้การปรึกษารายบุคคลและครอบครัว

4.3.3 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในชุมชน ใช้สำหรับผู้เสพยาเสพติดในระยะเริ่มต้น ในกรณีที่ชุมชนมีศักยภาพในการดูแล ซึ่งชุมชนจะมีบทบาทหลักดังนี้

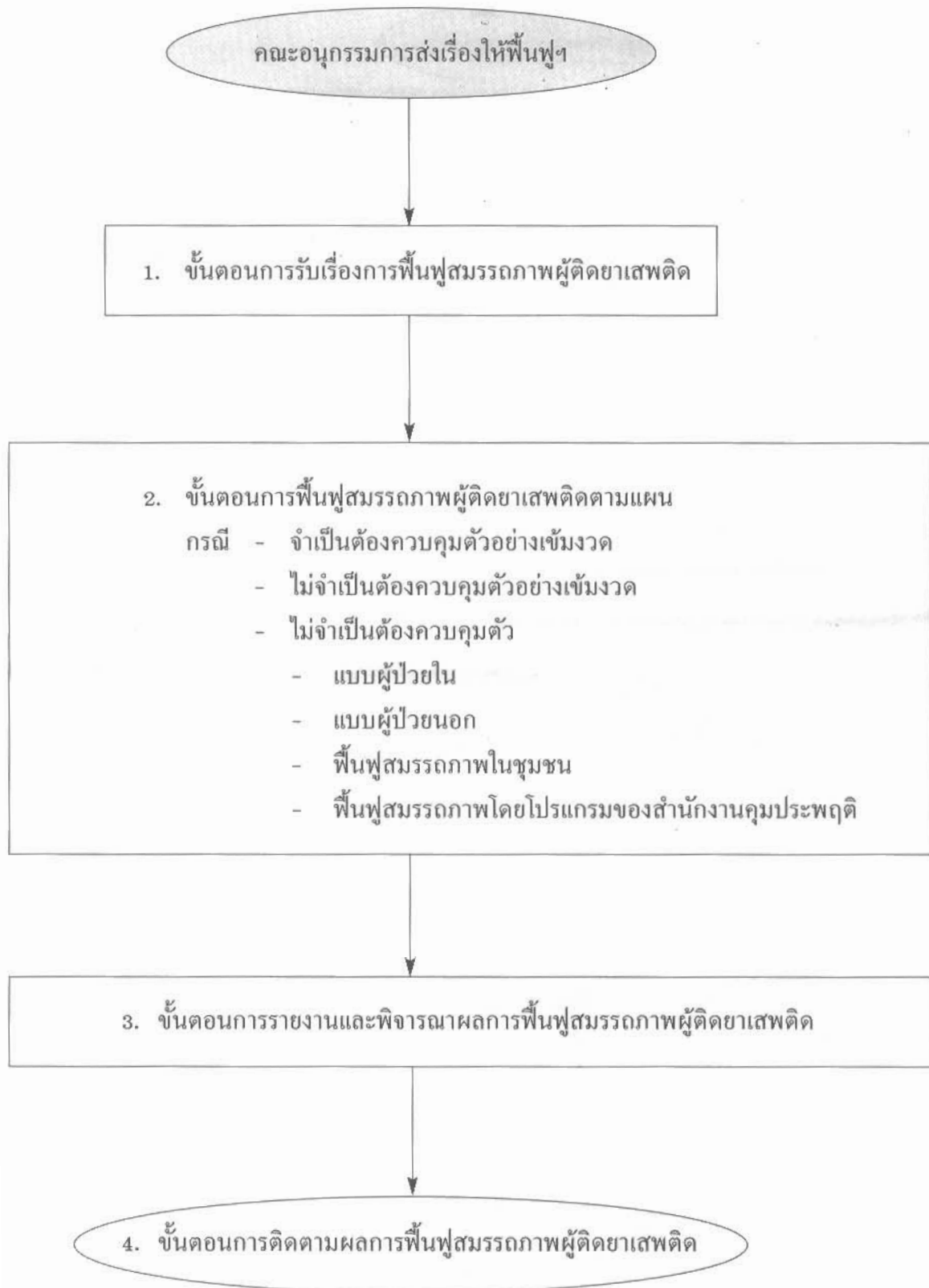
- 1) เฝ้าระวังผู้เสพยาเสพติดในด้านการเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือยาเสพติด
- 2) จัดกิจกรรมหรือสถานที่เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- 3) ติดตามผล ดูแล ให้ความช่วยเหลือผู้เข้ารับการฟื้นฟูหรือผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพ

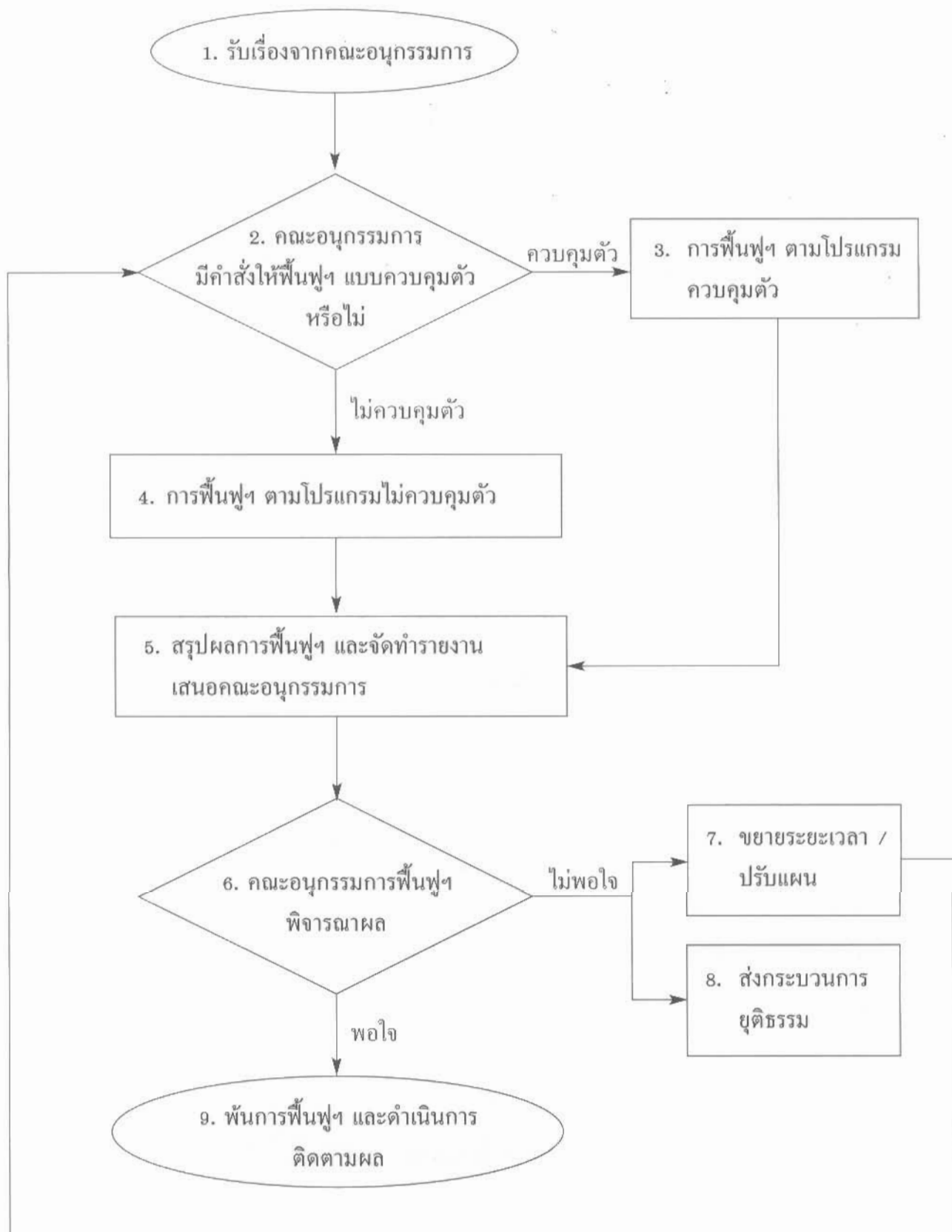
ผู้ติดยาเสพติด

4.3.4 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยโปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติ ใช้สำหรับผู้เสพยาเสพติดในระยะเริ่มต้น ให้สำนักงานคุมประพฤติดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพภายใต้การดูแลของพนักงานคุมประพฤติ

ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในกรณีใด จะต้องมีการบูรณาการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขั้นตอนการรับเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
 - 2) ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผน
 - 3) ขั้นตอนการรายงานและพิจารณาผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
 - 4) ขั้นตอนการติดตามผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- ปรากฏตามแผนภูมิต่อไปนี้

5. ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ

สรุปขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ สามารถจำแนกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

5.1 ขั้นตอนการปฏิบัติงานสำหรับสำนักงานคุมประพฤติในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

1. ธุรการคดี รับเรื่องจากคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดดำเนินการเกี่ยวกับทะเบียนและเอกสารแล้วส่งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคุมประพฤติ

2. พนักงานคุมประพฤติ พิจารณาคำสั่งของคณะอนุกรรมการแล้วดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งในกรณีต่างๆ ดังนี้

2.1 กรณีคณะอนุกรรมการมีคำสั่งให้ฟื้นฟูสมรรถภาพแบบควบคุมตัว ดำเนินการดังนี้

1) ส่งตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพไปเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพตามสถานที่ที่คณะอนุกรรมการกำหนด

2) ติดต่อประสานงานเพื่อรับทราบความก้าวหน้าของการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นระยะๆ

3) เมื่อเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานที่ควบคุมตัวครบตามกำหนดแล้ว ดำเนินการให้ปรับตัวกลับสู่สังคม เพื่อเตรียมการให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพอยู่ในครอบครัว ชุมชนได้โดยปกติ

4) ดำเนินการอื่นๆ ตามคำสั่งคณะอนุกรรมการ เช่น ให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้ฝึกอาชีพ ทำงานบริการสังคม หรือดำเนินการอื่นใด เพื่อให้มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตโดยห่างไกลยาเสพติด

2.2 คณะอนุกรรมการมีคำสั่งให้ฟื้นฟูสมรรถภาพแบบไม่ควบคุมตัว โดยให้อยู่ภายใต้การดูแลของพนักงานคุมประพฤติ ให้ดำเนินการดังนี้

1) จัดอบรมความรู้เบื้องต้นแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวเพื่อให้มีความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับ

- ธรรมชาติของผู้ติดยาเสพติด และการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดยาเสพติด

- การปฏิบัติของแต่ละฝ่ายเพื่อให้เป็นไปตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและเงื่อนไขที่คณะอนุกรรมการกำหนด

2) หากคณะอนุกรรมการกำหนดให้ส่งตัวเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ณ สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐ เอกชน หรือในชุมชน ซึ่งให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพแบบผู้ป่วยใน (จำเป็นต้องพักค้างในสถานฟื้นฟูฯ) หรือแบบผู้ป่วยนอก (ไม่จำเป็นต้องพักค้างในสถานฟื้นฟูฯ) พนักงานคุมประพฤติจะดำเนินการ

ก) ส่งต่อให้สถานพยาบาล สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหรือชุมชน ตามที่คณะอนุกรรมการกำหนด

ข) ประสานงานเพื่อรับทราบความก้าวหน้าของการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นระยะๆ

ค) ดำเนินการอื่นๆ ตามคำสั่งคณะอนุกรรมการ เช่น ให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ

ผู้ติดตามเสพติดได้ฝึกอาชีพ ทำงานบริการสังคมหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อให้มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตโดยห่างไกลยาเสพติด การดำเนินการนี้อาจจะเป็นการดำเนินการโดยหรือดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาล สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดตามเสพติดหรือชุมชน หรือดำเนินการโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคุมประพฤติก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสมและศักยภาพของทรัพยากรในพื้นที่

3) หากคณะอนุกรรมการมีคำสั่งให้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพตามโปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติ ให้จัดผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพได้เข้าร่วมกิจกรรมของสำนักงานคุมประพฤติตามความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฟื้นฟูและให้มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตโดยห่างไกลยาเสพติด

อนึ่งระหว่างดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งแบบควบคุมตัวและไม่ควบคุมตัวนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่จะจัดให้มีการติดตามผลระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยประสานงานกับครอบครัวและชุมชน ในการดูแลระหว่างที่ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดตามเสพติดอยู่ในครอบครัวและชุมชน การดูแลในชุมชนนี้อาจจะเป็นการดูแลโดยคนของชุมชน หรืออาสาสมัครคุมประพฤติก็ได้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละพื้นที่

4) เมื่อจัดให้ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดตามเสพติดได้ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพตามแผนแล้ว ในระหว่างดำเนินการพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องทำการประเมินผลการฟื้นฟูสมรรถภาพเป็นระยะๆ โดยเสนอรายงานต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาหลังจากได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดตามเสพติด ไม่น้อยกว่า 90 วัน

5) ก่อนครบกำหนดระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดตามเสพติด พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องสรุปประเมินผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดตามเสพติดและจัดทำรายงานเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณา

6) หากคณะอนุกรรมการพิจารณาว่าผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดตามเสพติดเป็นที่น่าพอใจ และให้พ้นจากการฟื้นฟูสมรรถภาพ พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำเอกสารรับรองผลการฟื้นฟูสมรรถภาพให้ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพเก็บไว้ และดำเนินการติดตามผลหลังผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพเป็นเวลา 1 ปี โดยติดตามเองหรือส่งต่อให้ชุมชนหรืออาสาสมัครคุมประพฤติดูแลต่อไป

7) หากคณะอนุกรรมการพิจารณาผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดตามเสพติดยังไม่เป็นที่พอใจและให้ขยายเวลา พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะดำเนินการใหม่ตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพที่คณะอนุกรรมการกำหนดเมื่อได้มีคำสั่งให้ขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดตามเสพติด

8) หากคณะอนุกรรมการพิจารณาว่าผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดตามเสพติดยังไม่เป็นที่พอใจ และให้ส่งคืนพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการเพื่อดำเนินคดี พนักงานเจ้าหน้าที่จะแจ้งพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี เพื่อให้มารับตัวผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดตามเสพติดไปดำเนินการต่อไป

นอกจากนี้ พนักงานคุมประพฤติควรมีบทบาทในการสนับสนุน หรือปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้มีศักยภาพที่มากขึ้นในการดูแลปัญหาเสพติดของชุมชนตนเอง ซึ่งจะเป็นการลดปัญหาเสพติดที่จะเข้าสู่กระบวนการตามพระราชบัญญัตินี้

5.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานในการประสานงานชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติ

1. พนักงานคุมประพฤติแสวงหาและเก็บรวบรวมข้อมูลชุมชนที่มีศักยภาพในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดตามเสพติด ทั้งจากเอกสารข้อมูลของหน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวกับชุมชนเข้มแข็งอยู่แล้ว หรือประสานงานขอข้อมูลเพิ่มเติม หรือติดต่อขอข้อมูลจากหน่วยงานหรือชุมชนโดยตรง แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบ

2. พนักงานคุมประพฤตินำข้อมูลที่ได้นำจัดระดับศักยภาพชุมชนตามความสามารถในการให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 โดยออกแบบฐานข้อมูลให้มีข้อมูลครบถ้วนเพียงพอแก่การติดต่อประสานงานได้ต่อไป

3. พนักงานคุมประพฤติใช้ฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้นเป็นแนวทางในการแสวงหาความร่วมมือจากชุมชนและสมาชิกในชุมชน ในการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และหากเห็นสมควรให้พัฒนาศักยภาพของชุมชนให้มีศักยภาพสูงขึ้น ให้ดำเนินการประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาศักยภาพที่ขาดอยู่นั้น

4. เมื่อชุมชนใดมีการเปลี่ยนแปลงให้นำข้อมูลที่เป็นปัจจุบันมาปรับระดับศักยภาพของชุมชนให้เป็นปัจจุบัน และจัดให้ชุมชนที่มีศักยภาพในการบำบัดฟื้นฟูและมีกระบวนการติดตามผลเป็นองค์กรแม่ข่าย

5. พนักงานคุมประพฤติเข้าไปกระตุ้นส่งเสริมให้ชุมชนจัดกิจกรรมเพื่อขยายเครือข่าย

6. ประสานงานขอความร่วมมือให้ชุมชนที่เป็นองค์กรแม่ข่ายประสานงานกับลูกข่ายในการดำเนินงานตามศักยภาพของชุมชนลูกข่าย

5.3 ขั้นตอนการปฏิบัติงานสำหรับหน่วยงานพหุภาคี

1. ชุกรับเรื่องจากสำนักงานคุมประพฤติ ตรวจสอบเอกสารหลักฐานแล้วลงทะเบียนประวัติ

2. กรณีที่เป็นหน่วยงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัวหรือผู้ป่วยใน อาจมีการตรวจค้นตัว และให้ฝากสิ่งของ หรือให้ญาตินำสิ่งของกลับไป ขึ้นอยู่กับระเบียบภายในของแต่ละหน่วยงาน

3. แจ้งการรับตัวเข้าฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแก่สำนักงานคุมประพฤติที่ส่งตัว

4. ดำเนินการทางธุรการตามแบบแผนของหน่วยงาน

5. ส่งตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พร้อมเอกสารหลักฐานให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามโปรแกรมของหน่วยงาน

6. ประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตลอดจนเก็บปัสสาวะเพื่อตรวจหาสารเสพติด (ตามโปรแกรมที่หน่วยงานกำหนดโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอก

7. จัดทำรายงานและสรุปผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่งสำนักงานคุมประพฤติเพื่อดำเนินการต่อไป

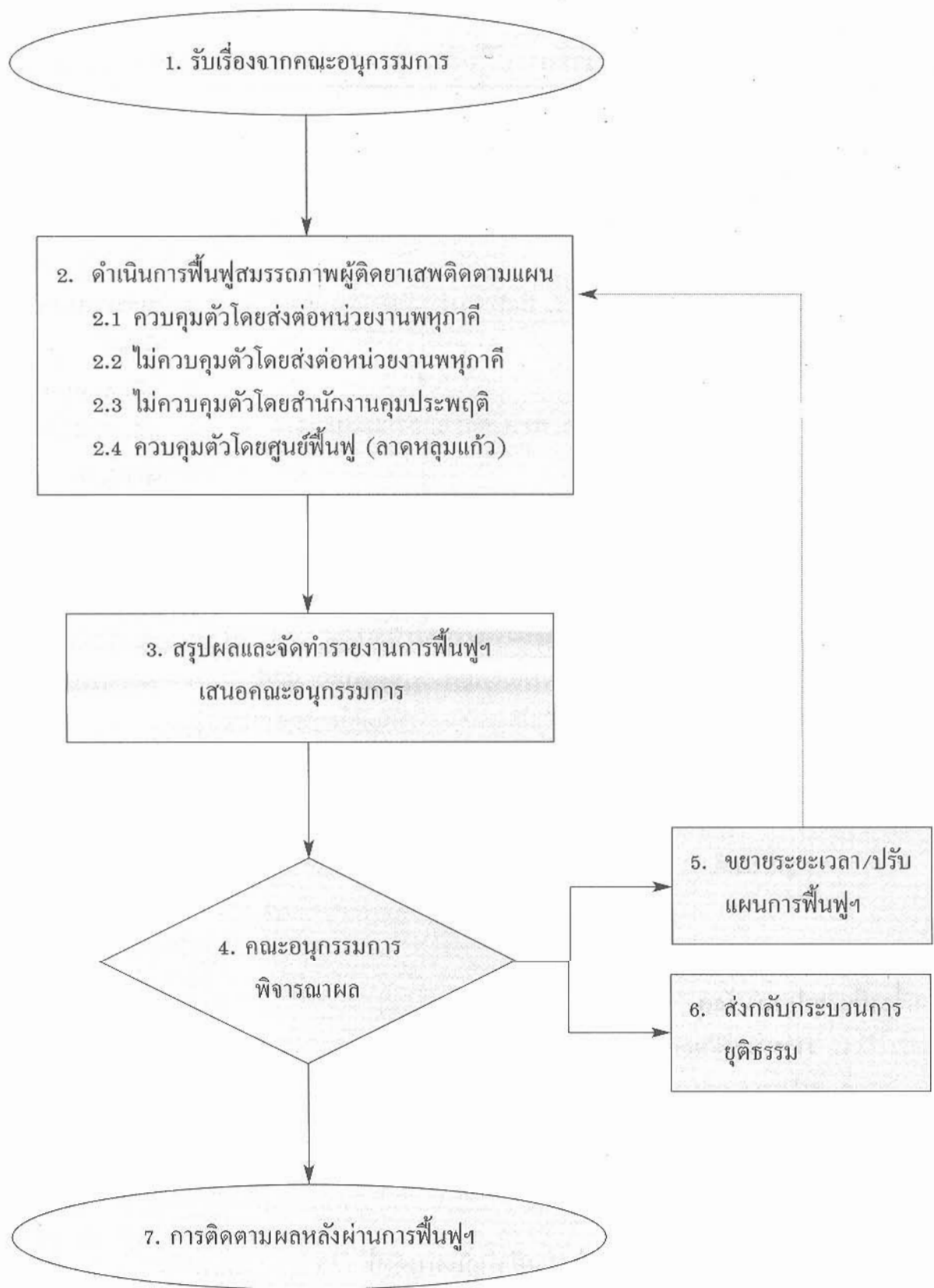
8. ในกรณีที่หน่วยงานมีโปรแกรมการติดตามผล สามารถดำเนินการติดตามผลโดยประสานงานกับสำนักงานคุมประพฤติที่ส่งตัวเพื่อจัดกิจกรรมให้เหมาะสมและไม่ซ้ำซ้อน

การปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ของสำนักงานคุมประพฤติ

การปฏิบัติงานของสำนักงานคุมประพฤติในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีกระบวนการปฏิบัติงานซึ่งสามารถแยกกล่าวตามลำดับได้ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การรับเรื่องจากคณะอนุกรรมการ
- ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผน
 - กรณี 2.1 แบบควบคุมตัวโดยส่งต่อหน่วยงานพหุภาคี
 - กรณี 2.2 แบบไม่ควบคุมตัวโดยส่งต่อหน่วยงานพหุภาคี
 - กรณี 2.3 แบบไม่ควบคุมตัวในโปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติ
 - กรณี 2.4 แบบควบคุมตัวโดยศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ลาดหลุมแก้ว)
- ขั้นตอนที่ 3 การสรุปผลและจัดทำรายงานการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเสนอคณะอนุกรรมการ
- ขั้นตอนที่ 4 การพิจารณาผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- ขั้นตอนที่ 5 การขยายระยะเวลา/ปรับแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- ขั้นตอนที่ 6 การส่งกลับกระบวนการยุติธรรม
- ขั้นตอนที่ 7 การติดตามผลหลังผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

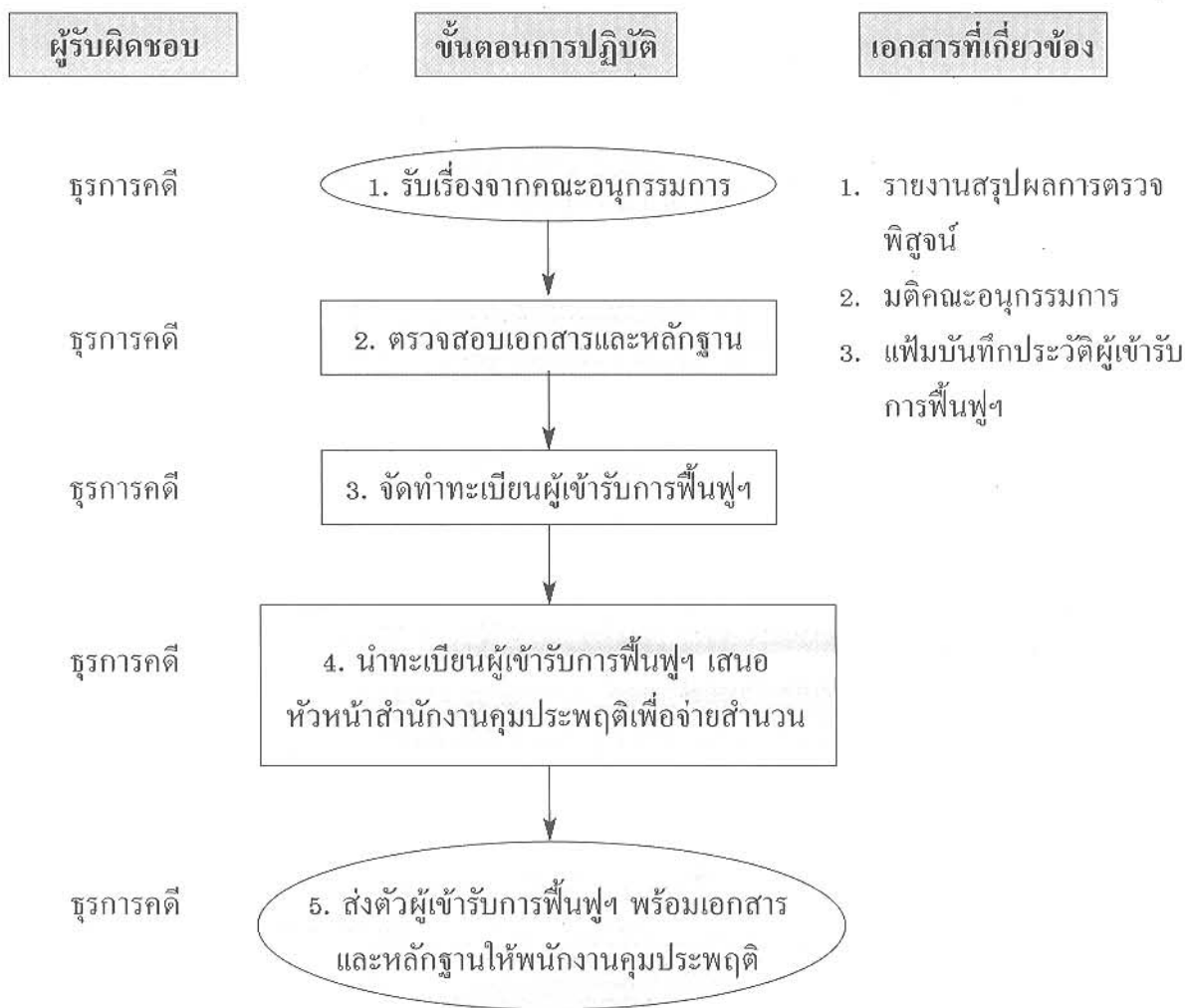
ซึ่งสามารถแสดงกระบวนการปฏิบัติในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ซึ่งรายละเอียดวิธีการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนมีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรับเรื่องจากคณะกรรมการ

แผนภูมิที่ 4 | แสดงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการรับเรื่องจากคณะกรรมการ

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

1. รายงานสรุปผลการตรวจพิสูจน์
2. มติคณะกรรมการ
3. เพ็มบันทึกประวัติผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
4. ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครอง

วิธีปฏิบัติ

ธุรการคดีของสำนักงานคุมประพฤติ ดำเนินการดังนี้

1. รับเรื่องและดำเนินการประสานกับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้มาลงทะเบียนตรวจสอบเอกสารและหลักฐาน

2. ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารและหลักฐาน ของผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งประกอบด้วย รายงานสรุปผลการตรวจพิสูจน์ และมติคณะอนุกรรมการ (ชื่อ - นามสกุล ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด)

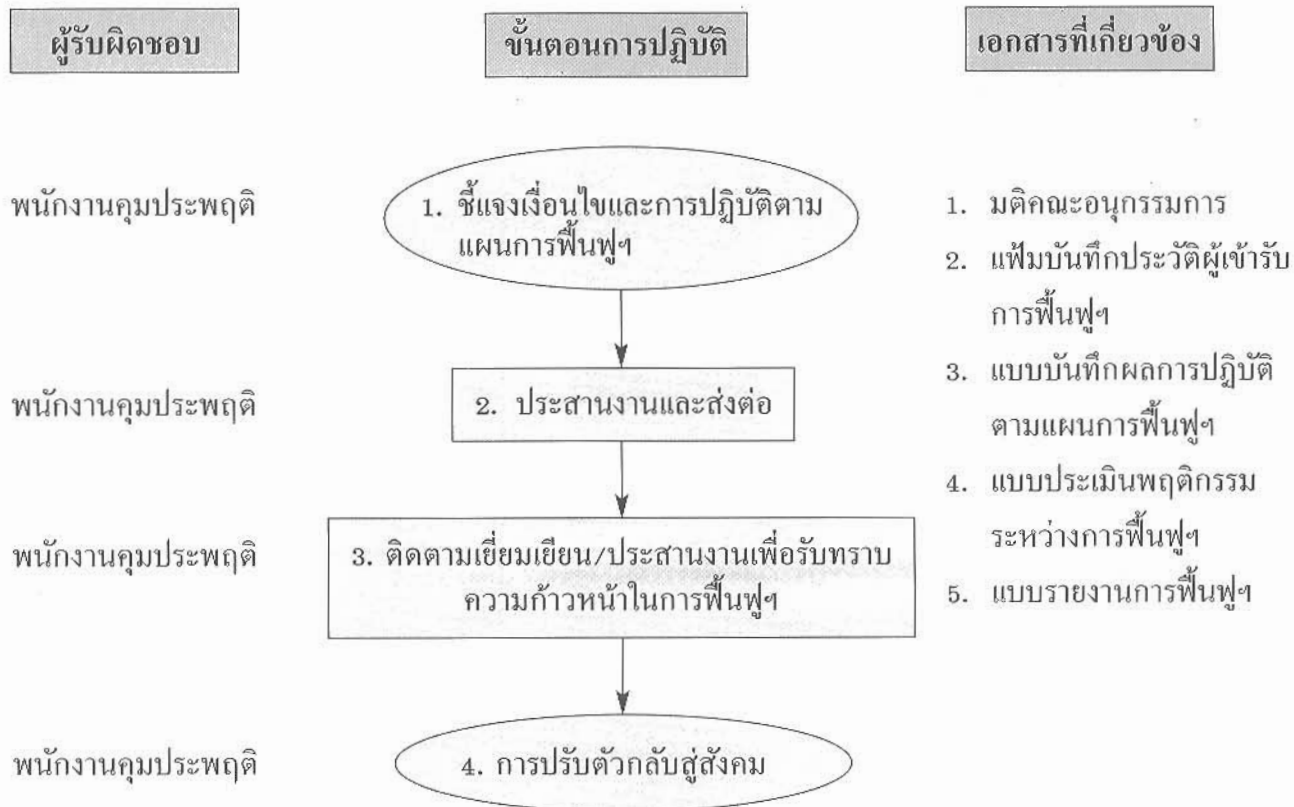
3. จัดทำทะเบียน บันทึกรายละเอียดผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในทะเบียนผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ตามแบบฟอร์มการลงทะเบียนผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด)

4. การจ่ายสำนวน นำทะเบียนพร้อมทั้งเอกสารและหลักฐานของผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เสนอหัวหน้ากลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจ่ายสำนวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

5. ส่งตัวผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พร้อมเอกสารและหลักฐานให้พนักงานคุมประพฤติที่ได้รับสำนวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

**ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผน
กรณี 2.1 และ 2.2 แบบควบคุมตัวและไม่ควบคุมตัว
โดยส่งต่อหน่วยงานพหุภาคี**

แผนภูมิที่ 5 | **แสดงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
แบบควบคุมตัวและไม่ควบคุมตัวโดยส่งต่อหน่วยงานพหุภาคี**

หมายเหตุ : ขั้นตอนการดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผนของสำนักงานคุมประพฤติ ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทั้งแบบไม่ควบคุมตัวและควบคุมตัวโดยส่งต่อหน่วยงานพหุภาคีนั้น มีขั้นตอนการปฏิบัติเช่นเดียวกัน

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

1. มติคณะอนุกรรมการ
2. แฟ้มบันทึกประวัติผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
3. แบบบันทึกผลการปฏิบัติตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
4. แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
5. หนังสือส่งตัว

1. ชี้แจงเงื่อนไขและการปฏิบัติตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

พนักงานคุมประพฤติรับทราบการจ่ายสำนวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้วดำเนินการ ดังนี้

1. รับตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพร้อมเอกสารและหลักฐานจากธุรการคดี
2. ศึกษารายละเอียดในแฟ้มทะเบียนประวัติและมติดะเนินการว่ากำหนดแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอย่างไร เป็นแบบควบคุมตัวหรือไม่ควบคุมตัว
3. ชี้แจงเงื่อนไขและแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่คณะกรรมการกำหนดให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครองทราบ พร้อมทั้งทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวการปฏิบัติตนของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครอง ในระหว่างรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตลอดจนการปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ เช่น การทำงานบริการสังคม การฝึกอาชีพ และอื่นๆ ซึ่งอาจจะทำแผนร่วมกันว่าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ในช่วงเวลาใด
4. การปฏิบัติตามเงื่อนไขสามารถทำควบคู่ไปกับการเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหรือปฏิบัติหลังจากเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดครบตามกำหนดแล้วและอยู่ระหว่างเข้าร่วมกิจกรรมปรับตัวกลับสู่สังคมครบตามกำหนดแล้ว

2. ประสานงานและส่งต่อ

1. ในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัวโดยส่งต่อหน่วยงานพหุภาคี พนักงานคุมประพฤติประสานงานกับหน่วยงานพหุภาคีเพื่อส่งตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและจัดทำหนังสือส่งตัว พร้อมเตรียมแฟ้มประวัติโดยแยกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.1 หนังสือส่งตัวฉบับจริงมอบให้ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนำไปพบพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานพหุภาคีตามนัด พร้อมครอบครัวหรือผู้ปกครอง

1.2 หนังสือส่งตัวฉบับสำเนา พร้อมแฟ้มประวัติและใบตอบรับการเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่งไปยังหน่วยงานพหุภาคีโดยตรง

2. กรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัว พนักงานคุมประพฤติประสานงานกับศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเพื่อส่งตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและจัดทำหนังสือส่งตัว พร้อมเตรียมแฟ้มประวัติแล้วมอบหนังสือส่งตัวให้พนักงานควบคุมนำไปส่งพร้อมการส่งตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

3. ติดตามเยี่ยมเยียน/ประสานงานเพื่อรับทราบความก้าวหน้าในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ระหว่างที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พนักงานคุมประพฤติดำเนินการต่อ ดังนี้

1. ออกเยี่ยมผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหรือประสานงานพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานพหุภาคีเพื่อทราบความก้าวหน้า ปัญหาหรืออุปสรรคในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และร่วมกันวางแผนเพื่อหาแนวทางแก้ไข (อย่างน้อยรายละเอียด 1 ครั้ง ระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด)

2. ประสานอาสาสมัครคุมประพฤติหรืออาสาสมัครในชุมชนให้ดูแลครอบครัวของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยดำเนินการตามกระบวนการขอความร่วมมือให้อาสาสมัครคุมประพฤติ สอดส่อง (ติดตาม) ผู้ถูกคุมความประพฤติ (รายละเอียดปรากฏในคู่มือการปฏิบัติงานควบคุมและสอดส่อง และกิจกรรมชุมชน)

3. เมื่อผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดครบตามระยะเวลาที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งต้องมีการประเมินผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยทีมบำบัดของหน่วยงานที่ส่งต่อ ดังนั้นก่อนครบกำหนดระยะเวลาการประเมิน 1 สัปดาห์ พนักงานคุมประพฤติควรประสานงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ให้ส่งเอกสารต่อไปนี้

3.1 ผลการปฏิบัติตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

3.2 ผลการประเมินพฤติกรรมผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

3.3 ผลการตรวจปัสสาวะในระหว่างรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

4. เมื่อได้หลักฐานเอกสารครบแล้ว พนักงานคุมประพฤติจะสรุปสำนวนนำเสนอเลขานุการคณะกรรมการเพื่อดำเนินการต่อไป

5. หากคณะกรรมการมีมติให้ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต่อไปจนครบกำหนดตามแผนเดิม เลขานุการคณะกรรมการแจ้งมติให้พนักงานคุมประพฤติเจ้าของสำนวนและหน่วยงานที่ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทราบเพื่อดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต่อไปจนครบตามกำหนด

หมายเหตุ : กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัวขอประกันตัวให้ดำเนินการ ดังนี้

1. ชุกรการคดี รับคำร้องขอประกันตัวของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้วดำเนินการต่อดังนี้

1.1 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารและหลักฐานการขอประกันตัว

1.2 แจ้งพนักงานคุมประพฤติเจ้าของสำนวนทราบ

1.3 รวบรวมคำร้องขอประกันตัวของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เสนอเลขานุการคณะกรรมการเพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาต่อไป

2. พนักงานคุมประพฤติ รับเรื่องจากชุกรการคดีและดำเนินการต่อดังนี้

2.1 ประสานพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานพหุภาคีเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2.2 สรุปผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พร้อมความเห็นเสนอคณะกรรมการ
(รายละเอียดการขอประกันตัวให้ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด)

4. การปรับตัวกลับสู่สังคม

การปรับตัวกลับสู่สังคมเป็นขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดซึ่งดำเนินการโดยสำนักงาน
คุมประพฤติ ภายหลังจากที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
จากศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้ว

การดำเนินงานระยะปรับตัวกลับสู่สังคมใช้สำหรับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบ
ควบคุมตัว (เข้มงวด/ไม่เข้มงวด) และไม่ควบคุมตัว (โดยส่งเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดด้วย
โปรแกรมจิตสังคมบำบัด เมทาโดน และผู้ป่วยใน)

ส่วนผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัวโดยเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ
ผู้ติดยาเสพติดตามโปรแกรมที่สำนักงานคุมประพฤติจัด หรือเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยบำบัด
ในชุมชนไม่ต้องมีระยะปรับตัวกลับสู่สังคม เนื่องจากในระหว่างเข้ากระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
ทั้งสองแบบได้มีการดำเนินการตามโปรแกรมของการปรับตัวกลับสู่สังคมตลอดระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพ
ผู้ติดยาเสพติดอยู่แล้ว

1. ธุรการคดี ดำเนินการ ดังนี้

- 1.1 รับหนังสือส่งตัวพร้อมเอกสาร หลักฐาน และตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- 1.2 ลงทะเบียนผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดระยะปรับตัวกลับสู่สังคม
- 1.3 นำทะเบียนพร้อมทั้งเอกสารและหลักฐานของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ระยะ
ปรับตัวกลับสู่สังคมเสนอหัวหน้ากลุ่มงานฟื้นฟูฯ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเพื่อพิจารณาผลการฟื้นฟูสมรรถภาพ
ผู้ติดยาเสพติดของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พร้อมทั้งให้ข้อสังเกต (ถ้ามี) เกี่ยวกับแนวทาง
การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดระยะปรับตัวกลับสู่สังคม
- 1.4 มอบเอกสาร หลักฐานของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้พนักงานคุมประพฤติ
เจ้าของสำนวนดำเนินการต่อ

2. พนักงานคุมประพฤติ รับเรื่อง ตรวจสอบเอกสารและหลักฐานของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ
ผู้ติดยาเสพติด แล้วดำเนินการ

2.1 ชี้แจงกิจกรรมการปรับตัวกลับสู่สังคม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) ระยะเวลาการปรับตัวกลับสู่สังคม มีกำหนดเวลา _____ เดือน
- 2) กิจกรรมการปรับตัวกลับสู่สังคม ประกอบด้วย การเข้าร่วมกิจกรรมสนับสนุนทางสังคม
การนัดมารายงานตัว การตรวจปัสสาวะ การเข้ารับการอบรมต่างๆ หรือการฝึกวิชาชีพ (ตามความต้องการและ
ความจำเป็นเพื่อการแก้ไขฟื้นฟู)
- 3) ออกกำหนดนัดให้มาเข้าร่วมกิจกรรมตามกำหนดในแผนและใบนัดให้ทำงานบริการสังคม
ในกรณีคณะกรรมการมีคำสั่งและผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยังไม่มีปฏิบัติตามคำสั่ง

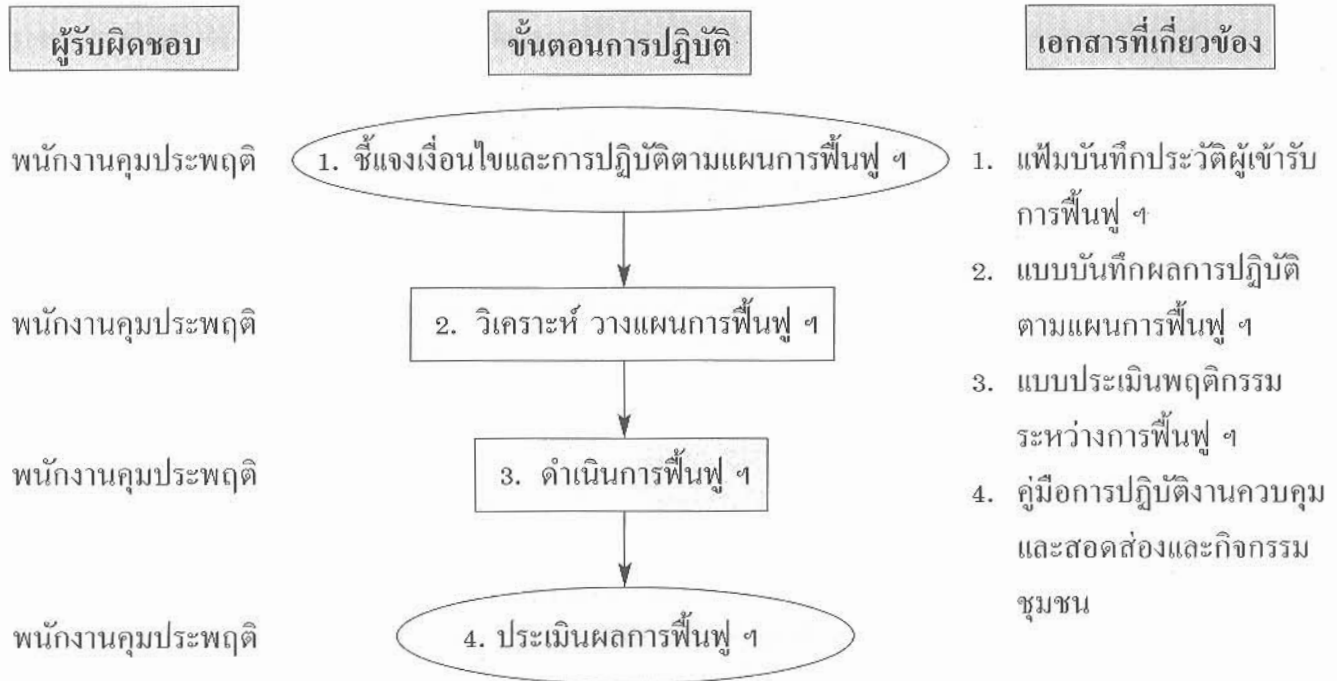
2.2 วิเคราะห์และวางแผนกิจกรรมการปรับตัวกลับสู่สังคมร่วมกันกับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวโดยพิจารณาจากผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและตารางสรุปเกณฑ์การวิเคราะห์ปัญหา / ความต้องการ / ความจำเป็นของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อวางแผนแก้ไขฟื้นฟู

2.3 ดำเนินกิจกรรมตามแผน พร้อมสุ่มเก็บปัสสาวะของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเพื่อตรวจหาสารเสพติด

2.4 ประเมินผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (แบบไม่ควบคุมตัว) และรายงานผลพร้อมความเห็นต่อหัวหน้าก่อนครบกำหนดระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่กำหนดในระเบียบเพื่อให้คณะกรรมการพิจารณา

**ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผน
กรณี 2.3 แบบไม่ควบคุมตัวโดยโปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติ**

**แผนภูมิที่ 6 | การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผนแบบไม่ควบคุมตัว
โดยโปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติ**

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

1. แฟ้มบันทึกประวัติผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
2. แบบบันทึกผลการปฏิบัติตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
3. แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
4. คู่มือการปฏิบัติงานควบคุมและสอดส่องและกิจกรรมชุมชน

วิธีปฏิบัติ

1. ชี้แจงเงื่อนไขและการปฏิบัติตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

พนักงานคุมประพฤติรับทราบการจ่ายสำนวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้วดำเนินการต่อดังนี้

1. รับตัวผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพร้อมเอกสารและหลักฐานจากตุลาการคดี
2. ศึกษารายละเอียดในสำนวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและมติคณะอนุกรรมการ

3. ชี้แจงเงื่อนไขและแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่คณะกรรมการให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครองทราบ พร้อมทั้งทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวการปฏิบัติตนของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครอง ในระหว่างรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตลอดจนการปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ เช่น การทำงานบริการสังคม การฝึกอาชีพ และอื่นๆ ซึ่งอาจจะทำแผนร่วมกันว่าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ในช่วงเวลาใด

2. วิเคราะห์และวางแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ศึกษาปัญหา/ความต้องการ ความจำเป็น จากข้อมูลแฟ้มบันทึกประวัติหรือที่ได้เพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ หรือจากข้อมูลจากผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้ร้องขอ แล้วนำข้อมูลไปตรวจสอบกับ “ตารางสรุปแนวทางการวิเคราะห์ปัญหา / ความต้องการ / ความจำเป็น ของผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ เพื่อวางแผนและกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสม” เพื่อวางแผนการฟื้นฟูฯ และกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสม โดยพิจารณาถึงกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูพื้นฐานและกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูตามสภาพปัญหาหรือความต้องการของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (รายละเอียดการใช้แบบฟอร์มและการวางแผนกำหนดกิจกรรมให้ศึกษาจากเอกสารในภาคผนวก ง, จ, ฉ และ ช)

3. ดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

1. โปรแกรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต้องผ่านทุกคน รายละเอียดของกิจกรรมมีดังนี้

ลักษณะของกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับยาเสพติดแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการป้องกันการกลับไปติดยาซ้ำ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1) พิชัยจากยาบ้า และความรู้เกี่ยวกับโรคสมองติดยา
- 2) ตัวกระตุ้นภายนอก / ตัวกระตุ้นภายใน
- 3) การหยุดความคิด
- 4) เส้นทางสู่การเลิกยา
- 5) ความไว้วางใจ
- 6) บทบาทครอบครัว
- 7) ลด ละ เลิกพฤติกรรมล่อแหลม (high risk situation)
- 8) การใช้เวลาว่าง
- 9) พัฒนาตนเองด้านการเรียนและการทำงาน
- 10) ทักษะการตัดสินใจ
- 11) ทักษะการปฏิเสธ
- 12) เพื่อนเก่า เพื่อนใหม่
- 13) เป้าหมายชีวิต

การดำเนินการ สำนักงานคุมประพฤติสามารถดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ ประสานงานวิทยากรภายนอกให้มาเป็นวิทยากร หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคุมประพฤติเป็นวิทยากรเอง ทั้งนี้กิจกรรมควรเป็นลักษณะให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพได้มีส่วนร่วม

ในกรณีที่สำนักงานคุมประพฤติเป็นวิทยากรเอง รายละเอียดของเนื้อหาความรู้สามารถค้นคว้าได้จาก “คู่มือการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอก” ของกรมสุขภาพจิตหรือกรมการแพทย์

ระยะเวลาการจัดกิจกรรม ขึ้นอยู่กับความพร้อมของสำนักงานคุมประพฤติแต่ละแห่ง ตามปกติแล้วแต่ละหัวข้อวิชาใช้เวลาประมาณ 1 - 1 ชั่วโมงครึ่ง

หมายเหตุ 1) ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ 1 คน ต้องได้รับความรู้อย่างน้อย 4 หัวข้อวิชาในหัวข้อที่ 1 - 4

2) หัวข้อวิชาที่ 5-13 ให้พิจารณาโดยดูจากการวิเคราะห์ปัญหา ความจำเป็นประกอบ

3) เพื่อให้สะดวกในการบริหารจัดการ สำนักงานสามารถกำหนดตารางการจัดอบรมที่ชัดเจนไว้ล่วงหน้า เพื่อความสะดวกในการนัดหมายผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ

4) ถ้าหากครอบครัว หรือบุคคลสำคัญในชีวิตของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพสามารถมาเข้าร่วมกิจกรรมได้ ควรเชิญเข้าร่วมกิจกรรมด้วย เพื่อจะได้มีความเข้าใจผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพมากขึ้น และเป็นกำลังสำคัญในการดูแลผู้เข้ารับการฟื้นฟูอย่างเข้าใจต่อไป

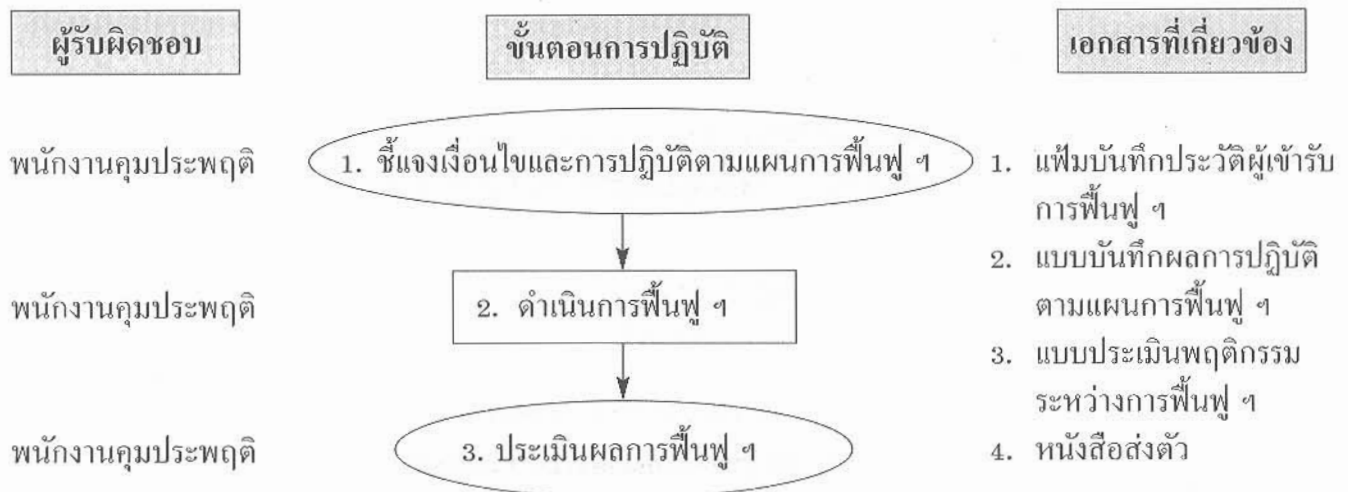
กรณีที่สอง โปรแกรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่จัดให้ตามสภาพปัญหา / ความจำเป็น / ความต้องการของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พนักงานคุมประพฤติสามารถศึกษาได้จากคู่มือการปฏิบัติงานควบคุมและสอดส่องและกิจกรรมชุมชน เรื่อง “การแก้ไขฟื้นฟูตามกระบวนการ” ตลอดจนเอกสารกองกิจกรรมชุมชน ซึ่งได้มีรายละเอียดวิธีการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมไว้แล้ว เช่น คู่มือการอบรมผู้ถูกคุมความประพฤติ คู่มือการจัดค่ายจริยธรรม คู่มือการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มสำหรับผู้ถูกคุมความประพฤติ คู่มือค่ายก้าวใหม่ เป็นต้น

4. ประเมินผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ดำเนินการประเมินพฤติกรรมผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หลังจากผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดผ่านไปไม่น้อยกว่า 90 วัน หรือเข้ารับการฟื้นฟูผ่านไปไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด หากมีการขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้ประเมินครั้งต่อไปทุกๆ 60 วัน นับจากวันขยายระยะเวลาในแต่ละครั้ง โดยการประเมินเพื่อขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้ใช้แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ทั้งนี้ระยะเวลาประเมินและแบบประเมินให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ

**ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผน
กรณี 2.4 แบบควบคุมตัวโดยศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพ
ผู้ติดยาเสพติด (ลาดหลุมแก้ว)**

แผนภูมิที่ 7 **แสดงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
ตามแผนแบบควบคุมตัวโดยศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพ
ผู้ติดยาเสพติด (ลาดหลุมแก้ว)**

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

1. แฟ้มบันทึกประวัติผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
2. หนังสือส่งตัว
3. แบบบันทึกผลการปฏิบัติตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
4. แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
5. ชุดเครื่องมือการตรวจปัสสาวะ
6. ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครอง

วิธีปฏิบัติ

1. ชี้แจงเงื่อนไขและการปฏิบัติตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

พนักงานเจ้าหน้าที่ (ทีมบำบัด) รับเรื่องและดำเนินการต่อไปนี้

1. รับตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจากพนักงานควบคุมมาลงทะเบียนผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ตามแบบการส่งตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด)
2. ศึกษารายละเอียดในแฟ้มประวัติการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และมติคณะอนุกรรมการ

3. ชี้แจงเงื่อนไขการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งประกอบด้วย รูปแบบ วิธีการ สถานที่ และ ระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทราบ โดยสังเขป

2. ดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พนักงานเจ้าหน้าที่ (ทีมบำบัด) ดำเนินการดังนี้

1. ดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของศูนย์ฯ
2. ให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันที่หน่วยกำหนด ระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่เกิน 6 เดือน โดยกิจวัตรประจำวันที่หน่วยกำหนดนี้จะมียุทธศาสตร์ประกอบของกิจกรรม 4 ระยะ ดังนี้

1) ขั้นเตรียมการ ระยะเวลาประมาณ 7-14 วัน เป็นขั้นของการเตรียมผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยการปฐมนิเทศให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและจูงใจให้สมาชิกมีความพร้อมที่จะฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2) ขั้นการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ระยะเวลาประมาณ 2-3 เดือน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ก) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านร่างกาย เน้นการส่งเสริมสุขภาพ พละนาามัย และสุขอนามัยของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ข) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านจิตใจ เน้นการปรับเปลี่ยนทางด้านอารมณ์ และจิตใจเป็นการสอนให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้ฝึกฝนให้มีความมั่นคงทางด้านอารมณ์ และจิตใจโดยใช้กระบวนการกลุ่มและการให้การปรึกษา

ค) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านสังคม เน้นการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมเพื่อให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีทัศนคติที่ดีต่อสภาพแวดล้อมในสังคม ได้เรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคมภายใต้กฎระเบียบของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยมีกระบวนการกลุ่มและเครื่องมือต่างๆ ของการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ง) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านการศึกษาและอาชีพ เน้นการพัฒนาสติปัญญา และจิตวิญญาณเป็นการให้ความรู้ทางด้านศาสนา ส่งเสริมการคิด และให้การศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้ใช้ชีวิตและดำเนินชีวิตอย่างรอบคอบระมัดระวัง โดยใช้การสัมมนา การเรียน การสอน การให้ความรู้และข่าวสารข้อมูลในด้านต่างๆ และการฝึกปฏิบัติ การฝึกทักษะด้านการประกอบอาชีพ เป็นการฝึกให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีความชำนาญและมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานเพื่อที่จะทำงานเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว

3) ขั้นการเตรียมตัวก่อนกลับสู่สังคม ระยะเวลาการเตรียมตัวกลับสู่สังคมประมาณ 1 เดือน เป็นขั้นของการเตรียมผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดก่อนที่จะออกไปใช้ชีวิตจริงในสังคมภายนอก เน้นการปรับตัวกลับสู่สังคม เป็นการวางแผนให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการประเมินว่ามีความพร้อมในการกลับสู่สังคมในด้านการทำงาน การพบและอยู่ร่วมกับครอบครัวหรือออกไปประกอบกิจกรรมอื่นใด การดำเนินการขั้นเตรียมกลับสู่สังคมนั้นผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจะต้องเขียนใบคำร้องขอเพื่อออกฝึกกลับสู่สังคม

4) ขั้นตอนการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและการติดตามผล เป็นขั้นที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้วและกลับไปอยู่ในครอบครัว ชุมชน และสังคม ระยะเวลาในการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและการติดตามผล 1 ปี ซึ่งการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและการติดตามผลนั้นแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ก) การดูแลและติดตามผลโดยศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ประกอบด้วย

- เยี่ยมบ้าน โดยทีมพนักงานเจ้าหน้าที่ (ทีมบำบัด) ออกไปเยี่ยมบ้านผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหรือ
- รับรายงานตัว พนักงานเจ้าหน้าที่นัดผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเข้ามารายงานตัวหรือ
- การโทรศัพท์/จดหมาย พนักงานเจ้าหน้าที่โทรศัพท์หรือไปรษณียบัตรไปสอบถามที่บ้านผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ข) การดูแลและติดตามผลโดยเครือข่ายชุมชน ดำเนินการ ดังนี้

- พนักงานเจ้าหน้าที่ (ทีมบำบัด) ประสานกับอาสาสมัครคุมประพฤติหรืออาสาสมัครชุมชนในหมู่บ้านที่ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพักอาศัยอยู่ เพื่อแจ้งรายชื่อและวิธีการติดตามผล

3. การประเมินผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

การประเมินผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พนักงานเจ้าหน้าที่ (ทีมบำบัด) ดำเนินการดังนี้

1. ดำเนินการประเมินพฤติกรรมผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หลังจากผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดผ่านไปแล้วไม่น้อยกว่า 90 วัน หากมีการขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้ประเมินครั้งต่อไปทุกๆ 60 วัน นับจากวันขยายระยะเวลาในแต่ละครั้ง โดยการประเมินการขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ประเมินตามแบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2. กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดขอประกันตัวให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเขียนใบคำร้องขอประกัน

2.1 พนักงานเจ้าหน้าที่ (ทีมบำบัด) ดำเนินการดังนี้

2.1.1 รับใบคำร้องของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2.1.2 พิจารณาสีทธิของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเกี่ยวกับการได้รับการประกันตัว

2.1.3 พิจารณาใบคำร้องของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพร้อมทั้งเสนอความเห็นประกอบ

2.1.4 ส่งธุรการคดีเพื่อดำเนินการต่อ

2.2 ธุรการคดี ดำเนินการดังนี้

2.2.1 เสนอใบคำร้องขอประกันตัวพร้อมทั้งความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ (ทีมบำบัด) ต่อผู้อำนวยการ

2.2.2 ประสานงานฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเพื่อส่งใบคำร้องขอประกันตัวพร้อมทั้งความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ (ทีมบำบัด) เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณา

3. กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีอาการเจ็บป่วยทางกายและหรือทางจิตฉุกเฉิน ในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอยู่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการดังนี้

3.1 แจ้งอาการเจ็บป่วยทางกายและหรือทางจิตของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แก่ผู้อำนวยการ

3.2 ประสานพนักงานควบคุมเพื่อส่งตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไปยังโรงพยาบาล

3.3 จัดทำรายงานและสรุปอาการทางกายและหรือทางจิตของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พร้อมทั้งผลการรักษาของโรงพยาบาลเสนอคณะกรรมการ

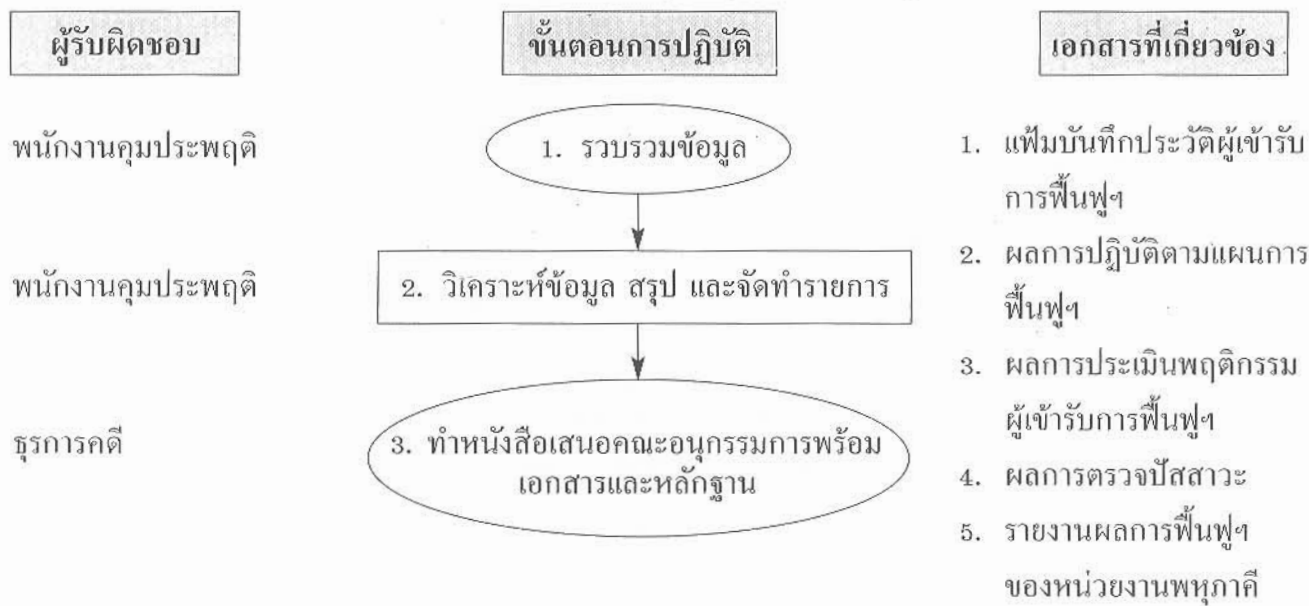
4. กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีอาการเจ็บป่วยทางกายและหรือทางจิตเรื้อรัง ในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการดังนี้

4.1 จัดทำรายงานและสรุปผลการเจ็บป่วยทางกายและหรือทางจิต พร้อมทั้งผลการรักษาที่ผ่านมา ในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เสนอคณะกรรมการพิจารณาย้ายตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไปยังหน่วยงานพหุภาคีแห่งอื่นที่มีศักยภาพในการรักษา

4.2 เมื่อคณะกรรมการพิจารณาอนุญาตให้ย้ายผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไปรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยังหน่วยงานพหุภาคีแห่งอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำหนังสือแจ้งการส่งตัว พร้อมหลักฐานการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของผู้นั้นแจ้งไปยังหน่วยงานพหุภาคี ประสานพนักงานควบคุมเพื่อส่งตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไปยังหน่วยงานพหุภาคี

ขั้นตอนที่ 3 การสรุปและจัดทำรายงานการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เสนอคณะกรรมการ

แผนภูมิที่ 8 แสดงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการสรุปและจัดทำรายงานการฟื้นฟูสมรรถภาพ
ผู้ติดยาเสพติดเสนอคณะกรรมการ

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

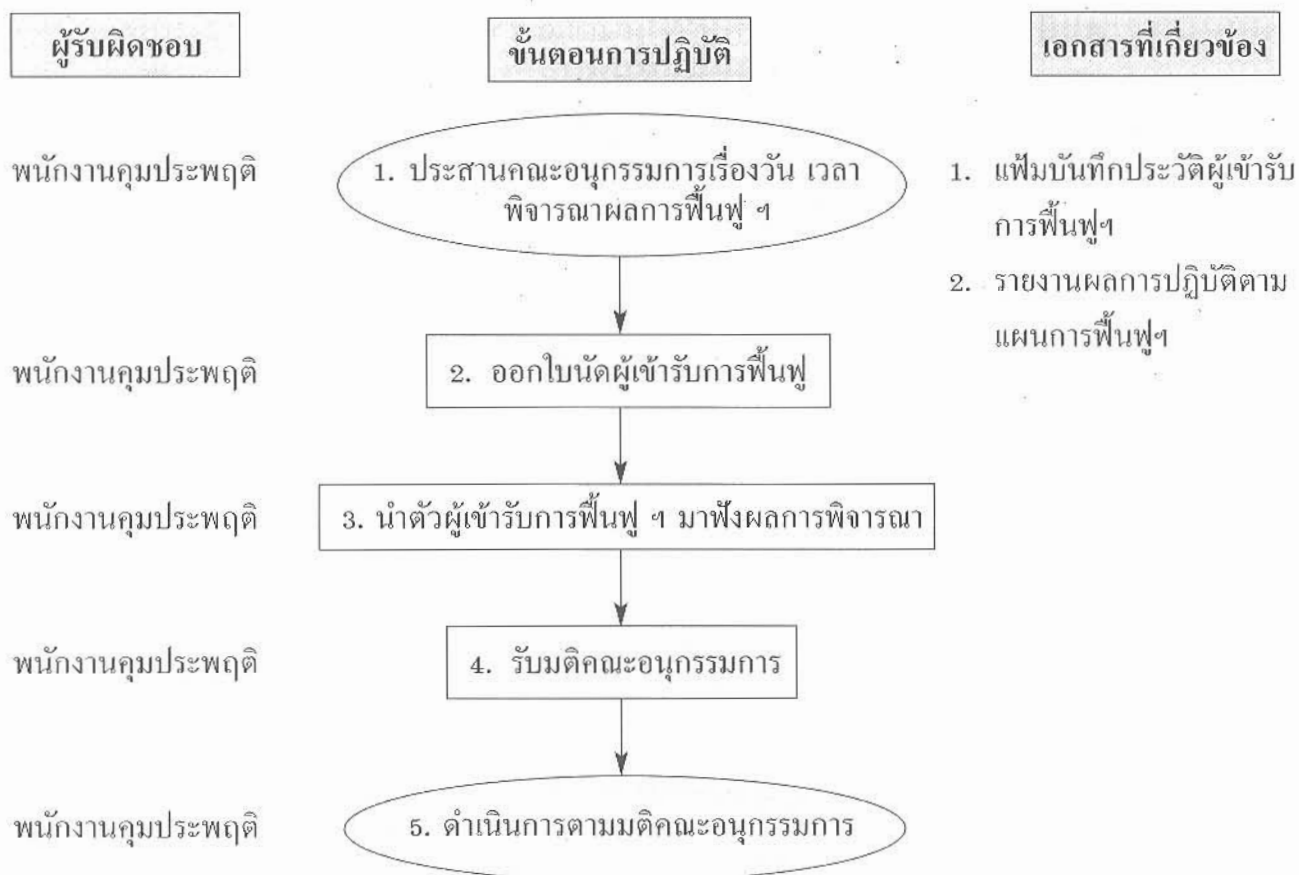
1. แฟ้มบันทึกประวัติผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
2. ผลการปฏิบัติตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
3. ผลการประเมินพฤติกรรมผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
4. ผลการตรวจปัสสาวะ
5. รายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของหน่วยงานพหุภาคี

วิธีปฏิบัติ

1. หลังจากหน่วยงานพหุภาคีดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผนแล้ว ศูนย์ฟื้นฟูฯ จะจัดส่งสรุปผลและจัดทำรายงานการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมายังพนักงานคุมประพฤติ ให้พนักงานคุมประพฤตรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 รายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของหน่วยงานพหุภาคี
 - 1.2 ผลการปฏิบัติตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
 - 1.3 ผลการประเมินพฤติกรรมผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
 - 1.4 ผลการตรวจปัสสาวะ
 - 1.5 รายงานผลการสอดส่องเยี่ยมเยียนของอาสาสมัคร ฯลฯ (ถ้ามี)
2. พนักงานคุมประพฤติ ประสานงาน วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและจัดทำรายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพร้อมทั้งความเห็นเสนอหัวหน้ากลุ่มฯ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณาดำเนินการต่อไป
3. บุคลากรคดีทำหนังสือพร้อมส่งเอกสาร หลักฐานการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเสนอเลขานุการคณะกรรมการ

ขั้นตอนที่ 4 การพิจารณาผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

แผนภูมิที่ 9 | แสดงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการพิจารณาผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

1. แฟ้มบันทึกประวัติผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
2. รายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ 4 เดือน หรือช่วงขยายระยะเวลา
3. รายงานผลการปฏิบัติตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระยะการปรับตัวกลับสู่สังคม 2 เดือน
4. ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และครอบครัวหรือผู้ปกครอง

วิธีปฏิบัติ

1. เลขานุการคณะกรรมการแจ้งวัน เวลาพิจารณาผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของคณะกรรมการให้พนักงานคุมประพฤติเจ้าของสำนวนทราบ
2. พนักงานคุมประพฤติ ดำเนินการต่อดังนี้
 - 2.1 ประสานงานและออกใบนัดผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครอง ฟังผลการพิจารณาผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2.2 นำตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครอง มาฟังผลการพิจารณาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เว้นแต่คณะกรรมการสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครอง (ถ้ามี) ให้นำผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครอง (ถ้ามี) เข้าฟังการพิจารณาผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นกรณี

การพิจารณาของคณะกรรมการสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ

1) กรณีพิจารณาเรื่องการลดระยะเวลาหรือการขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด คณะกรรมการพิจารณาผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบ

หมายเหตุ : การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสำหรับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัวนั้น ยังผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอยู่ในระบบการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนานเท่าใด การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นการลดระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จึงไม่ควรทำในรอบแรกของการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เนื่องจากระยะเวลาที่กำหนดเพียง 4 เดือน เป็นข้อกำหนดที่สั้นที่สุดของระยะเวลาที่เหมาะสมในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอยู่แล้ว

2) กรณีพิจารณาเมื่อครบกำหนดระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด คณะกรรมการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่ปรากฏในระเบียบ ซึ่งมีมติของคณะกรรมการจะมี 2 ลักษณะ คือ

ก) ผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่เป็นที่พอใจ

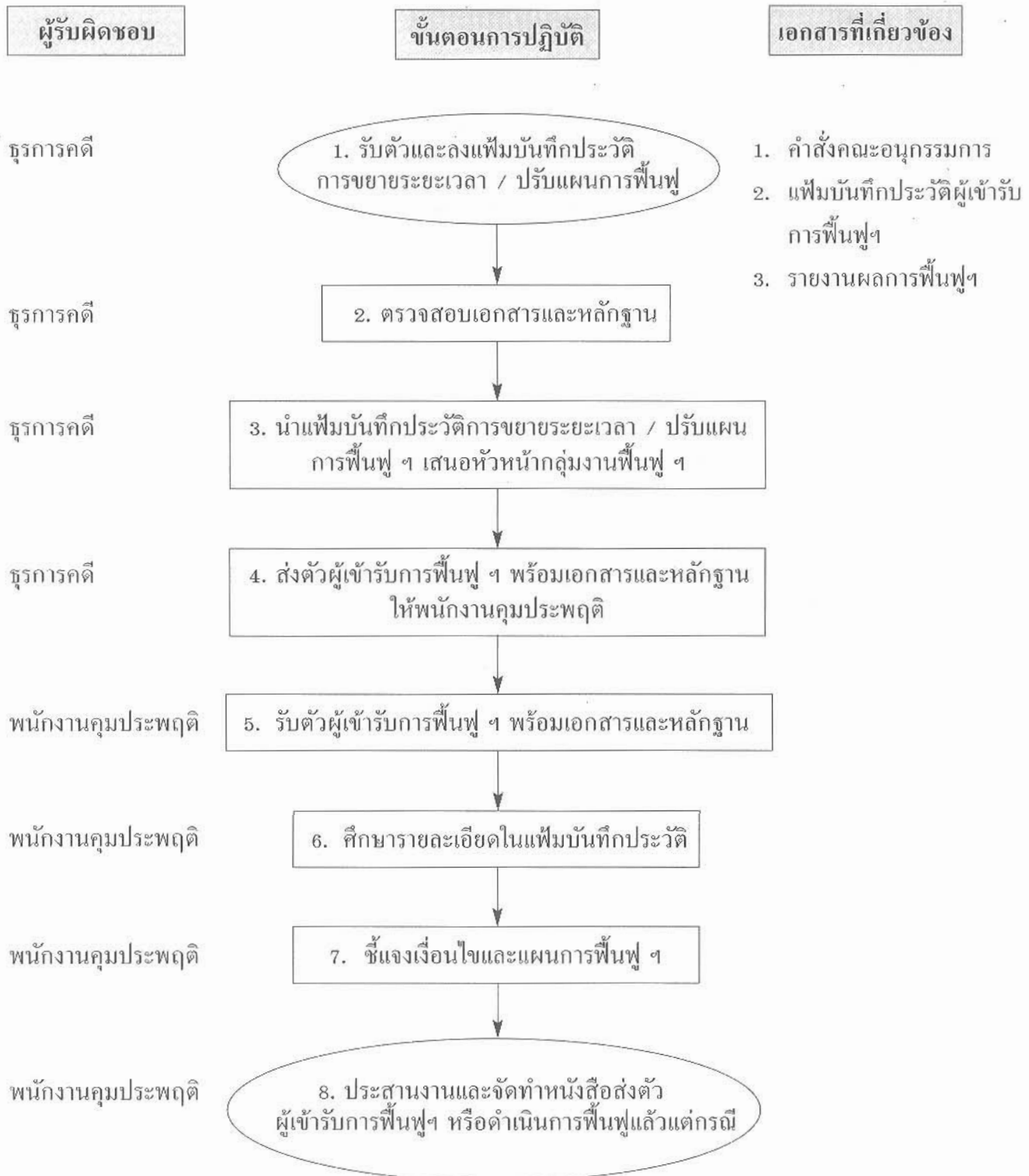
ข) ผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นที่พอใจ

2.3 เลขานุการคณะกรรมการแจ้งผลการพิจารณาแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และพนักงานคุมประพฤติของสำนักงานคุมประพฤติ

2.4 พนักงานคุมประพฤติของสำนักงานคุมประเวศดำเนินการตามคำสั่งคณะกรรมการ

ขั้นตอนที่ 5 การขยายระยะเวลา/ปรับแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

แผนภูมิที่ 10 | แสดงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการขยายระยะเวลา / ปรับแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

1. คำสั่งคณะกรรมการ
2. แฟ้มบันทึกประวัติผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
3. รายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ 4 เดือน หรือช่วงการขยายระยะเวลา
4. รายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระยะการปรับตัวกลับสู่สังคม 2 เดือน
5. ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครอง

วิธีปฏิบัติ

ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งให้ขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

วิธีการที่ดี ดำเนินการดังนี้

1. รับตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมาลงแฟ้มบันทึกประวัติการขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตรวจสอบเอกสารและหลักฐาน

2. ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารและหลักฐานของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งประกอบด้วยผลการประเมินพฤติกรรมผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด รายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และคำสั่งคณะกรรมการ (ชื่อ-นามสกุลผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด)

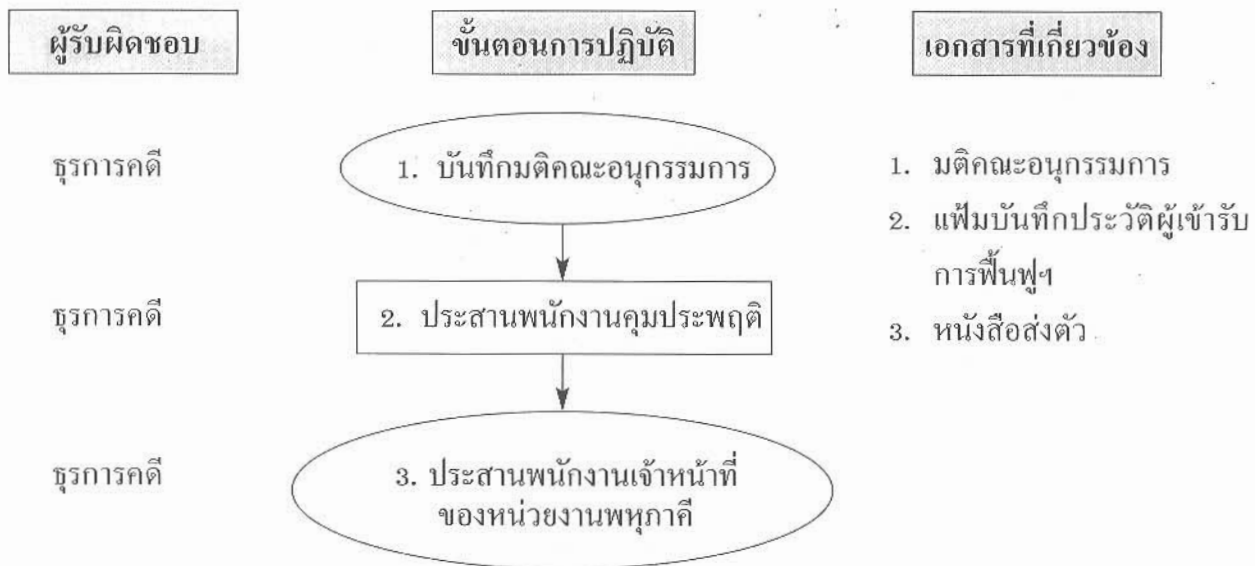
2.1 นำทะเบียนพร้อมทั้งเอกสารและหลักฐานของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เสนอหัวหน้ากลุ่มฯหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเพื่อพิจารณาให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเพิ่มเติมแก่พนักงานคุมประพฤติ (เจ้าของแฟ้มประวัติ)

2.2 ส่งตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพร้อมเอกสารและหลักฐานให้พนักงานคุมประพฤติที่ได้รับสำนวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

พนักงานคุมประพฤติดำเนินการเช่นเดียวกับขั้นตอนการรับเรื่องจากคณะกรรมการและดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผน

ขั้นตอนที่ 6 การส่งกลับกระบวนการยุติธรรม

แผนภูมิที่ 11 แสดงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการส่งกลับกระบวนการยุติธรรม

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

1. มติดคณะอนุกรรมการ
2. เพื่อบันทึกประวัติผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
3. หนังสือส่งตัว
4. ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครอง

วิธีปฏิบัติ

ธุรการคดี ดำเนินการดังนี้

1. บันทึกมติดคณะอนุกรรมการที่ให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกลับกระบวนการยุติธรรมในทะเบียน
2. แจ้งพนักงานคุมประพฤติเจ้าของสำนวนทราบ
3. แจ้งมติดคณะอนุกรรมการแก่หน่วยงานพหุภาคี และพนักงานสอบสวนเพื่อให้มารับตัวไปดำเนินการต่อไป

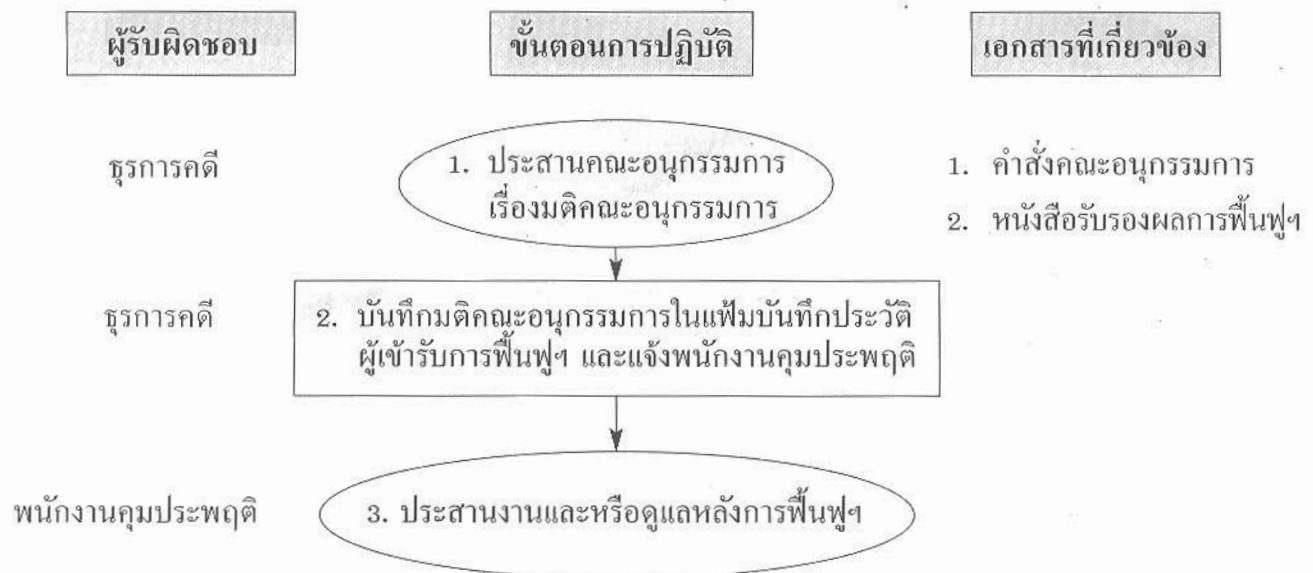
3.1 กรณีที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานพหุภาคีควบคุมตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไว้จนกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมายมารับตัวผู้นั้นไปดำเนินการต่อไป

3.2 กรณีที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัว ให้แจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการต่อไป

หมายเหตุ วิธีการควบคุมตัว / รับตัว / ส่งตัว ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 7 การติดตามผลหลังจากที่ผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นที่พอใจ

แผนภูมิที่ 12 | แสดงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการติดตามผลหลังพ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

1. คำสั่งคณะกรรมการ
2. หนังสือรับรองผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
3. ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครอง

วิธีปฏิบัติ

1. ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ
 - 1.1 ทำหนังสือรับรองผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยให้ประธานคณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงนาม แล้วมอบหนังสือฉบับจริงให้แก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
 - 1.2 แจ้งผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพร้อมสำเนาหนังสือรับรองผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแก่สำนักงานคุมประพฤติ
2. ธุรการคดี บันทึกผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในทะเบียนแล้วแจ้งพนักงานคุมประพฤติเจ้าของคดี
3. พนักงานคุมประพฤติ ของสำนักงานคุมประพฤติ ดำเนินการดังนี้
 - 3.1 กรณีหน่วยงานพหุภาคีมีระบบการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและการติดตามผล

- 1) ประสานงานแจ้งรายชื่ออาสาสมัครคุมประพฤติหรืออาสาสมัครชุมชนที่ดูแลอยู่ในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้หน่วยงานพหุภาคีทราบ เพื่อจะได้ประสานงานกับอาสาสมัครต่อไป
- 2) ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติหรืออาสาสมัครชุมชนที่ดูแลอยู่ในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ดูแลต่อเนื่อง

3.2 กรณีหน่วยงานพหุภาคีไม่มีระบบการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและการติดตามผล

- 1) ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติหรืออาสาสมัครชุมชนที่ดูแลอยู่ในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในหมู่บ้านที่ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพักอาศัยอยู่เพื่อแจ้งรายชื่อและวิธีการติดตามผล
- 2) อาสาสมัครคุมประพฤติหรืออาสาสมัครชุมชนดำเนินการติดตามผลและรายงานผลการสอดคล้องต่อพนักงานคุมประพฤติ
- 3) ออกเยี่ยมบ้าน โทรศัพท์ หรือจดหมายไปสอบถามผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กรณีที่ได้รับรายงานจากอาสาสมัครคุมประพฤติหรืออาสาสมัครชุมชนว่ามีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกลับไปเสพยา
- 4) หากไม่มีอาสาสมัครคุมประพฤติหรืออาสาสมัครในชุมชนติดตามดูแล พนักงานคุมประพฤติต้องออกเยี่ยมบ้าน โทรศัพท์ หรือจดหมายสอบถามผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวเป็นระยะๆ ตามความจำเป็น เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี

การปฏิบัติงานประสานงานชุมชนเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ

ผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติ

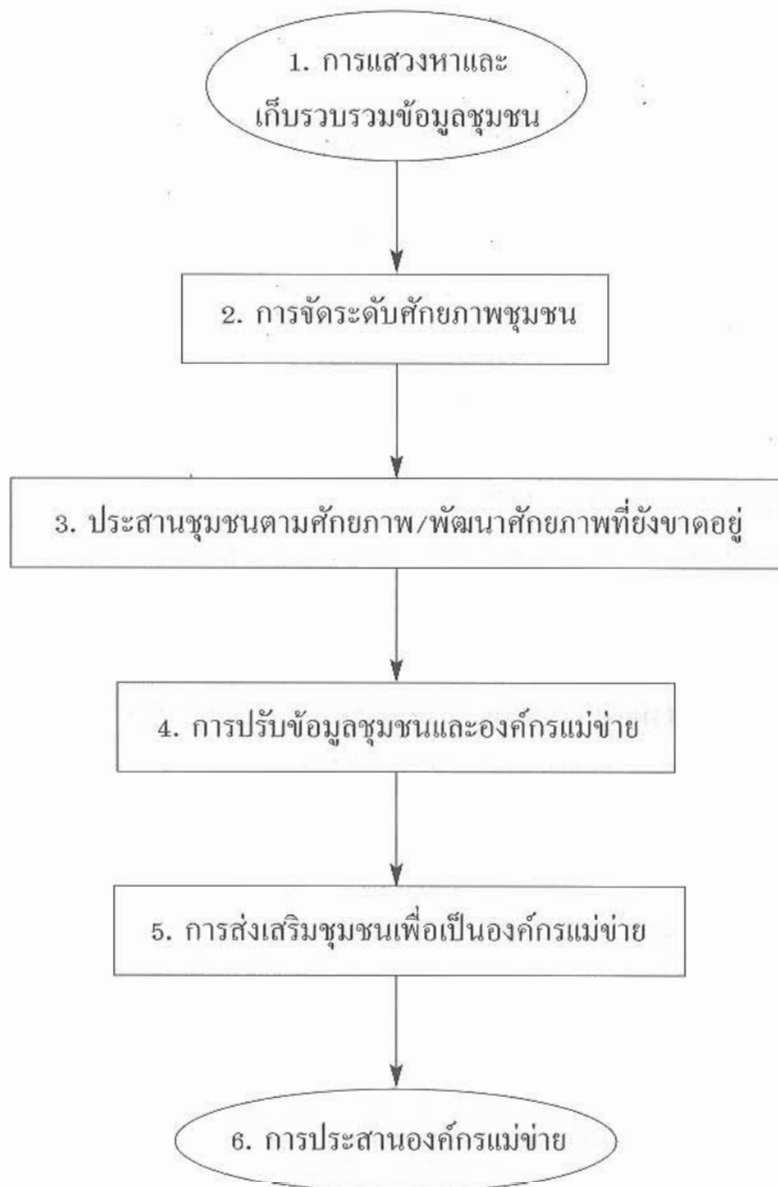
จากแนวทางการปฏิบัติในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 กำหนดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ทั้งในขั้นตอนของการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผน และการติดตามผลหลังผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้ว สำนักงานคุมประพฤติจึงจำเป็นต้องมีวิธีการปฏิบัติในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประสานงานกับชุมชนด้วย เนื่องจากปัจจุบันข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนและศักยภาพของชุมชนในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยังมีอยู่จำกัดและไม่แพร่หลาย ดังนั้นในการประสานงานกับชุมชนเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด สำนักงานคุมประพฤติจึงมีความจำเป็นต้องประสานงานกับชุมชนเพื่อแสวงหาข้อมูลชุมชนและศักยภาพของชุมชน ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และประสานงานชุมชนตามศักยภาพในด้านดังกล่าวเพื่อการประสานความร่วมมือในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในขั้นตอนต่างๆ ของการปฏิบัติงานในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติให้เหมาะสม นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องประสานงานในการพัฒนาศักยภาพที่ยังขาดอยู่ของชุมชนให้มีศักยภาพในระดับที่สูงขึ้นเพื่อรองรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประสานงานชุมชนเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดดังกล่าว จึงจะได้กล่าวถึงวิธีการปฏิบัติในการประสานงานชุมชนเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติไว้เป็นแนวทางพอสังเขปดังต่อไปนี้

วิธีการปฏิบัติในการประสานชุมชนเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติ ประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติตามลำดับดังต่อไปนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การแสวงหาและเก็บรวบรวมข้อมูลชุมชน
- ขั้นตอนที่ 2 การจัดระดับศักยภาพชุมชน
- ขั้นตอนที่ 3 การประสานงานเพื่อการพัฒนาศักยภาพ/พัฒนาศักยภาพที่ยังขาดอยู่ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- ขั้นตอนที่ 4 การปรับข้อมูลชุมชนและองค์กรแม่ข่ายในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- ขั้นตอนที่ 5 การส่งเสริมชุมชนเพื่อให้เป็นองค์กรแม่ข่าย
- ขั้นตอนที่ 6 การประสานองค์กรแม่ข่าย

ซึ่งสามารถแสดงขั้นตอนการปฏิบัติในการประชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 13 | แสดงขั้นตอนการปฏิบัติในการประชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติ

รายละเอียดวิธีการปฏิบัติแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การแสวงหาและเก็บรวบรวมข้อมูลชุมชน

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

1. ข้อมูลหน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนได้
2. หนังสือประสานงาน
3. เอกสารความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545
4. แฟ้มเก็บเอกสาร หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับเก็บข้อมูล
5. ยานพาหนะ

วิธีปฏิบัติ

1. พนักงานคุมประพฤติศึกษาเอกสารข้อมูลหน่วยงานที่ดำเนินการและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านและชุมชนเข้มแข็งว่ามีหน่วยงานใดบ้าง เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดหรืออำเภอ แล้วจดบันทึกไว้

2. พนักงานคุมประพฤติดำเนินการประสานงานสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากหน่วยงานเจ้าของข้อมูล เช่น หากต้องการข้อมูลจะต้องประสานงานกับใคร และถ้าจะทำหนังสือขอข้อมูลจะต้องทำหนังสือถึงผู้ใดและนัดหมายเวลาการพบกับหน่วยงานเจ้าของข้อมูล

3. จัดทำหนังสือประสานแหล่งข้อมูล โดยระบุรายละเอียดว่าต้องการข้อมูลหมู่บ้านและชุมชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับยาเสพติดพร้อมรายละเอียดที่จะเป็นประโยชน์ เช่น

- 3.1 กิจกรรมที่ชุมชนดำเนินการ
- 3.2 หน่วยงานที่ชุมชนประสานงาน
- 3.3 องค์กรที่ให้การสนับสนุนหรือองค์กรแม่ข่าย
- 3.4 ชุมชนมีบุคคลที่สามารถให้ความช่วยเหลือผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ หรือไม่

4. ส่งหนังสือไปยังหน่วยงานเจ้าของข้อมูล

5. พนักงานคุมประพฤติเดินทางไปพบเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเจ้าของข้อมูล หรือจัดประชุมเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูล เพื่อสอบถามรายละเอียดถึงระดับความเข้มแข็งของชุมชนว่า ชุมชนมีความสามารถดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาเสพติดในระดับใด และสามารถให้ความร่วมมือในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้ในระดับใด เช่น

- 5.1 การให้ข้อมูลในชั้นตรวจพิสูจน์
- 5.2 ช่วยติดตามสอดส่องผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ โดยการเฝ้าระวัง
- 5.3 เป็นผู้ดูแลที่สามารถเฝ้าระวังและให้กำลังใจผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ
- 5.4 ร่วมกับหน่วยงานจัดกิจกรรมค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- 5.5 ดำเนินการบำบัดฟื้นฟูในชุมชนได้

6. นำรายละเอียดแหล่งข้อมูลชุมชนที่ได้ มาเก็บรวบรวมไว้เพื่อนำไปพิจารณาจัดระดับศักยภาพชุมชนต่อไป โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล อาจใช้เป็นแฟ้มจัดหมวดหมู่ให้ชัดเจนหรือกรณีที่มีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้บันทึกไว้ในฐานข้อมูลชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การจัดระดับศักยภาพชุมชน

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

1. แฟ้มเก็บเอกสารแหล่งข้อมูล
2. ข้อมูลชุมชนที่จัดเก็บแต่ยังไม่จัดระดับ
3. แบบฟอร์มจัดเก็บข้อมูลชุมชนหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์
4. แฟ้มเอกสารข้อมูลชุมชน

วิธีปฏิบัติ

1. พนักงานคุมประพฤตินำแฟ้มข้อมูลมาจัดระดับตามศักยภาพของชุมชนที่สามารถให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูฯ ซึ่งแบ่งระดับศักยภาพของชุมชนออกเป็น 5 ระดับ คือ
 - ระดับที่ 1 ชุมชนที่สามารถให้ข้อมูลในการตรวจพิสูจน์ (ใช้ในชั้นตรวจพิสูจน์)
 - ระดับที่ 2 ชุมชนที่สามารถช่วยติดตามสอดส่องผู้รับการฟื้นฟู
 - ระดับที่ 3 ชุมชนที่มีผู้ดูแลเฝ้าระวังและให้ความช่วยเหลือดักเตือนและให้กำลังใจผู้รับการฟื้นฟูฯ ได้
 - ระดับที่ 4 ชุมชนที่สามารถประสานงานหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อจัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้รับการฟื้นฟูฯ
 - ระดับที่ 5 ชุมชนที่มีระบบการบำบัดฟื้นฟูและติดตามช่วยเหลือผู้รับการฟื้นฟูฯ จนครบกระบวนการซึ่งสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตั้งแต่ระดับที่ 1-5
2. พนักงานคุมประพฤติดูแบบฐานข้อมูลศักยภาพชุมชน ให้มีข้อมูลครบถ้วนและสามารถใช้ประโยชน์ในการประสานได้ แล้วเก็บเป็นหมวดหมู่ ข้อมูลที่จำเป็นต้องจัดเก็บให้ชัดเจนได้แก่
 - 2.1 ระดับศักยภาพชุมชน
 - 2.2 ชื่อชุมชน
 - 2.3 ที่อยู่ชุมชน
 - 2.4 กิจกรรมที่ดำเนินการ
 - 2.5 หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ E-mail ของชุมชน
 - 2.6 องค์กรแม่ข่ายชุมชน
 - 2.7 อื่นๆ
3. จัดทำเป็นแฟ้มเอกสารไว้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป
4. กรณีสามารถออกแบบฐานข้อมูลชุมชนด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ให้ออกแบบฐานข้อมูลให้ครบถ้วนตามข้อ 2.1 - 2.7 และบันทึกข้อมูลศักยภาพชุมชนในฐานข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การประสานชุมชนตามศักยภาพ/พัฒนาศักยภาพที่ยังขาดอยู่ ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

1. ฐานข้อมูลชุมชน
2. หนังสือประสานงาน
3. ข้อมูลองค์กรที่ดำเนินงานพัฒนาชุมชน
4. งบประมาณ

วิธีปฏิบัติ

1. พนักงานคุมประพฤติใช้ฐานข้อมูลชุมชนที่จัดทำไว้แล้ว เป็นแนวทางในการแสวงหาความร่วมมือจากชุมชนและสมาชิกในชุมชนนั้นๆ ในการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ทั้งในกระบวนการตรวจพิสูจน์และกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามระดับศักยภาพของชุมชนดังนี้

- ชุมชนระดับที่ 1 ขอความร่วมมือในการแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ผู้เสพ / ผู้ติดยาเสพติด
- ชุมชนระดับที่ 2 ขอความร่วมมือเช่นเดียวกับระดับที่ 1 และสอดส่องผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทั้งในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพและติดตามผลหลังผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- ชุมชนระดับที่ 3 ขอความร่วมมือเช่นเดียวกับชุมชนระดับที่ 1 - 2 และสามารถดูแลเฝ้าระวังและให้ความช่วยเหลือทั้งทางวัตถุและจิตใจแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และครอบครัวทั้งในระหว่างและหลังผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพแล้ว
- ชุมชนระดับที่ 4 ขอความร่วมมือเช่นเดียวกับชุมชนระดับที่ 1 - 3 และประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อจัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- ชุมชนระดับที่ 5 ขอความร่วมมือเช่นเดียวกับชุมชนระดับที่ 1 - 4 และดำเนินการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบครบวงจร

2. ในระหว่างการประสานชุมชนเพื่อประสานความร่วมมือตามข้อ 1 หรือเมื่อเห็นสมควรพัฒนาศักยภาพชุมชนที่เป็นอยู่ให้มีศักยภาพสูงขึ้น สำนักงานคุมประพฤติสามารถดำเนินการพัฒนาศักยภาพชุมชนในระดับต่างๆ ในด้านที่ยังขาดอยู่ ให้มีศักยภาพในระดับที่สูงขึ้นควบคู่กันไป เพื่อเป็นการขยายการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อให้มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสมรรถภาพได้มากขึ้น โดยบทบาทในการประสานงานเพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนนี้สามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. พนักงานคุมประพฤตินำข้อมูลชุมชนมาพิจารณาว่าชุมชนขาดองค์ความรู้ด้านใด ต้องการได้รับการพัฒนาด้านใด

2. พนักงานคุมประพฤตินำข้อมูลมาพิจารณาว่าควรพัฒนาผ่านองค์กรใดแล้วจึงประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น

2.1 พัฒนาผ่านองค์กรอาสาสมัครคุมประพฤติ เกี่ยวกับองค์ความรู้ในด้านการปฏิบัติงานคุมประพฤติ

2.2 พัฒนาผ่านองค์กรของกรมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต ซึ่งเข้าไปดำเนินการในท้องถิ่นเกี่ยวกับความรู้ในด้านการบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพและการให้การปรึกษา

2.3 พัฒนาผ่านองค์กรของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมการปกครอง องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นๆ เกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรเครือข่ายชุมชน

หมายเหตุ : การพัฒนาต้องเป็นการคิดร่วมกันกับชุมชน ไม่ใช่การประเมินโดยสำนักงานคุมประพฤติฝ่ายเดียว

ขั้นตอนที่ 4 การปรับข้อมูลชุมชนและองค์กรแม่ข่ายในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

ข้อมูลชุมชนที่เป็นปัจจุบัน

วิธีปฏิบัติ

1. เมื่อชุมชนใดมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้พนักงานคุมประพฤตินำข้อมูลที่เป็นปัจจุบันมาพิจารณาปรับระดับชุมชนตามที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพแล้วนั้น
2. จัดทำเป็นข้อมูลชุมชนที่เป็นปัจจุบันเก็บไว้เพื่อใช้ในการประสานงานตามศักยภาพต่อไป
3. จัดให้ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพและมีความเข้มแข็งถึงระดับที่สามารถบำบัดฟื้นฟู และ
มีกระบวนการติดตามจนครบกระบวนการจัดระดับไว้เป็นชุมชนในฐานะองค์กรแม่ข่าย

ขั้นตอนที่ 5 การส่งเสริมชุมชนเพื่อเป็นองค์กรแม่ข่าย

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

—

วิธีปฏิบัติ

พนักงานคุมประพฤติเข้าไปร่วมกับหน่วยงานที่ทำงานกับชุมชนอยู่แล้วเพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้ชุมชนจัดกิจกรรมเพื่อขยายเครือข่ายชุมชน ด้วยกิจกรรม 3 ด้าน

1. เครือข่ายด้านการจัดการ ทั้งด้านงบประมาณและความร่วมมือในการจัดการ ได้แก่ เครือข่ายชุมชนเพื่อการป้องกันและการแก้ไขปัญหาเสพติด
2. เครือข่ายการเรียนรู้ที่เป็นลักษณะของเวทีชาวบ้าน กรณีศึกษาดูงาน กระบวนการแลกเปลี่ยนทางความคิด วิธีการในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการสร้างความกำลังใจในการทำงาน
3. เครือข่ายทางความช่วยเหลือด้านกระบวนการ วิทยากร กระบวนการและการสนับสนุนการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 6 การประสานองค์กรแม่ข่าย

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

หนังสือประสานงาน

วิธีปฏิบัติ

พนักงานคุมประพฤติจัดทำหนังสือประสานงานขอความร่วมมือชุมชนที่เป็นองค์กรแม่ข่ายให้ประสานลูกข่ายดำเนินการในกรณีต่างๆ ตามศักยภาพขององค์กรชุมชนลูกข่าย ดังนี้

1. การช่วยติดตามสอดส่องผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
2. การดูแลเฝ้าระวัง การให้ความช่วยเหลือดักเตือนและให้กำลังใจผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
3. การจัดกิจกรรมค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
4. การบำบัดฟื้นฟูในชุมชน
5. อื่นๆ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แนวทางการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ของหน่วยงานพหุภาคี

เนื่องจากการดำเนินงานในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 มีการดำเนินงานในลักษณะของพหุภาคี โดยมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด สำหรับหน่วยงานพหุภาคีไว้ เพื่อให้การดำเนินงานในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของหน่วยงานพหุภาคีต่างๆ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และประสานสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในส่วนอื่นๆ

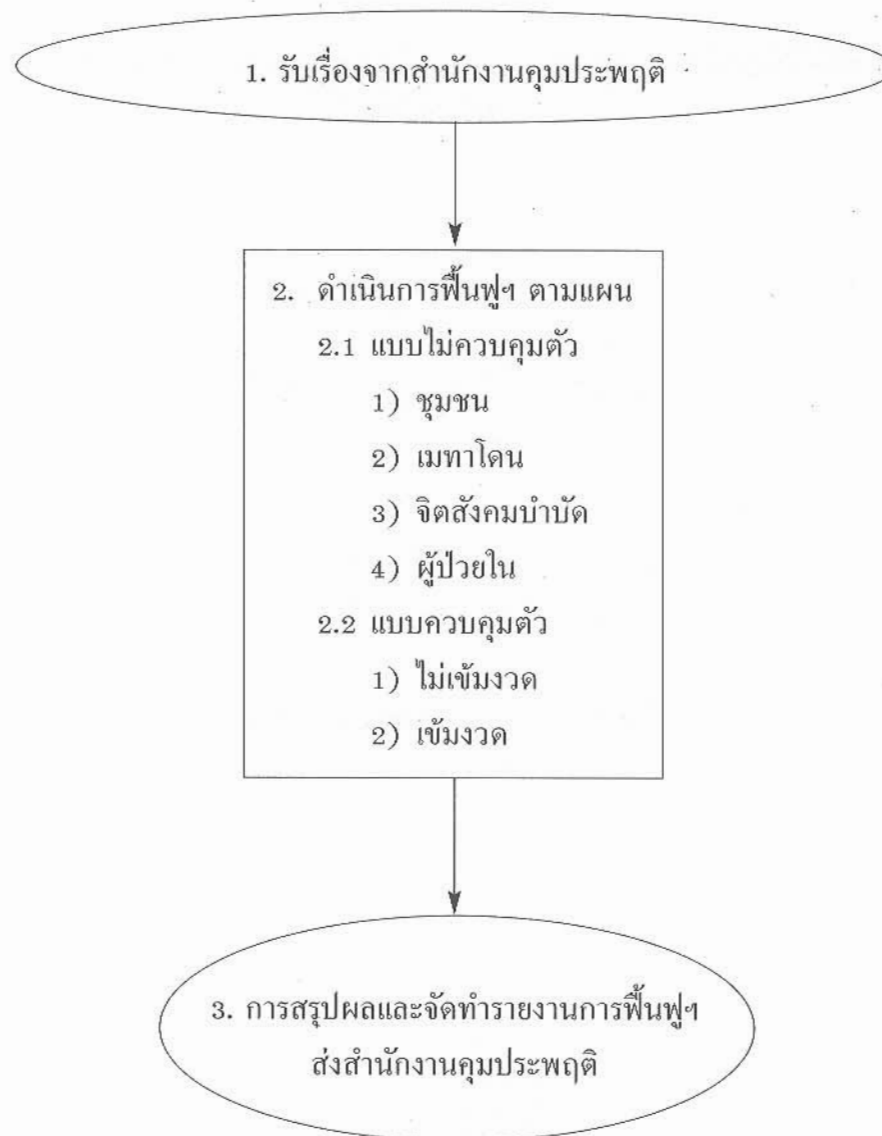
การปฏิบัติงานของหน่วยงานพหุภาคีในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีกระบวนการปฏิบัติงานซึ่งสามารถแยกกล่าวตามลำดับได้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรับเรื่องจากสำนักงานคุมประพฤติ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผน

ขั้นตอนที่ 3 การสรุปผลและจัดทำรายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่งสำนักงานคุมประพฤติ

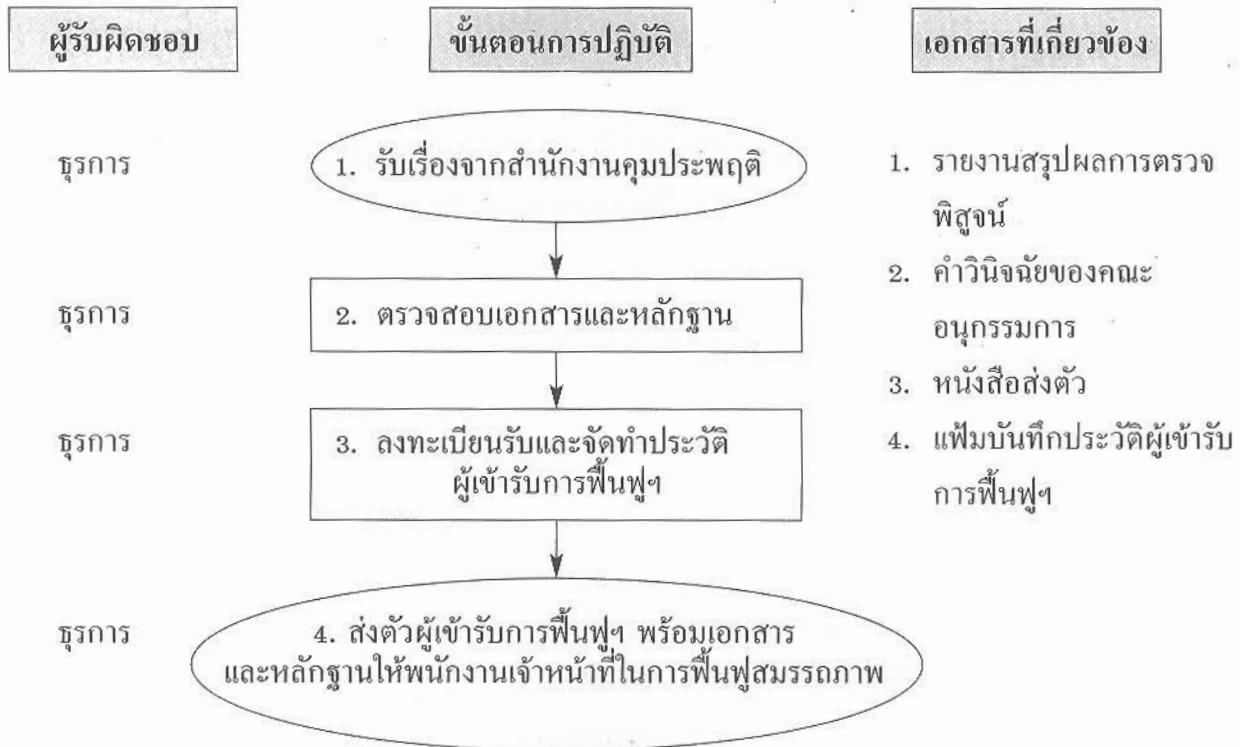
ซึ่งสามารถแสดงกระบวนการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของหน่วยงานพหุภาคีได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

รายละเอียดวิธีปฏิบัติแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรับเรื่องจากสำนักงานคุมประพฤติ

แผนภูมิที่ 2 | แสดงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการรับเรื่องจากสำนักงานคุมประพฤติ

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

1. รายงานสรุปผลการตรวจพิสูจน์
2. คำวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการ
3. หนังสือส่งตัว
4. แฟ้มบันทึกประวัติผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
5. ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครอง

วิธีปฏิบัติ

เจ้าหน้าที่ธุรการรับเรื่องจากธุรการคดีของสำนักงานคุมประพฤติและดำเนินการต่อไปดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารและหลักฐานของผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งประกอบด้วย รายงานสรุปผลการตรวจพิสูจน์ คำวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการ (ชื่อ-นามสกุลผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด รูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด) แฟ้มบันทึกประวัติผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และหนังสือส่งตัว

2. ลงทะเบียนผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและจัดทำแฟ้มบันทึกประวัติผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ตามแบบฟอร์มการลงทะเบียนผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่หน่วยกำหนด)

3. กรณีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัวควรดำเนินการตรวจค้นตัวผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและรับฝากสิ่งของที่จำเป็นต้องนำไปในหน่วยพร้อมทั้งทำบัญชีสิ่งของหรือส่งคืนให้ญาติรับไป ทั้งนี้แนวปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนด

4. แจ้งการรับตัวเข้าฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแก่สำนักงานคุมประพฤติที่ส่งตัว

5. นำทะเบียนพร้อมทั้งเอกสารและหลักฐานของผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเสนอผู้อำนวยการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทราบ

6. ดำเนินการทางธุรการตามแบบแผนของหน่วยงาน

หมายเหตุ : กรณีผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัวโดยการบำบัดในชุมชน ให้ผู้นำชุมชนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดดำเนินการแทน

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผนของหน่วยงานพหุภาคี
กรณี 2.1 แบบไม่ควบคุมตัว

- 1) บำบัดในชุมชน
- 2) ผู้ป่วยนอก (เมทาโดน)
- 3) ผู้ป่วยนอก (จิตสังคมบำบัด)
- 4) ผู้ป่วยใน

แผนภูมิที่ 3 | แสดงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
แบบไม่ควบคุมตัวของหน่วยงานพหุภาคี

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

1. แฟ้มบันทึกประวัติผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
2. หนังสือส่งตัว
3. แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
4. แบบรายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
5. ชุดเครื่องมือการตรวจปัสสาวะ

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยการบำบัดในชุมชน

ผู้นำชุมชนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ดำเนินการดังนี้

1. ชี้แจงแนวทางการปฏิบัติตนให้แก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครองทราบ
2. ดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งสามารถดำเนินการได้ ดังนี้
 - 2.1 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามรูปแบบและวิธีการของชุมชน ทั้งนี้ต้องถูกต้องตามหลักวิชาการในด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
 - 2.2 การจัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และพัฒนาศักยภาพผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เช่น การจัดอบรมอาชีพ การจัดกิจกรรมด้านการศึกษา การจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาจิตใจ หรือการจัดกิจกรรมด้านพัฒนาทักษะชีวิต เป็นต้น
3. ติดตามสอดส่องผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ
4. ประเมินความก้าวหน้าในการฟื้นฟูสมรรถภาพ และติดต่อประสานงานกับสำนักงานคุมประพฤติในทุกระยะฯ

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยสถานพยาบาลแบบผู้ป่วยนอก (เมทาโดน)

เจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาล (ทีมบำบัด) ดำเนินการดังนี้

1. ชี้แจงระเบียบและตารางกิจกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้แก่ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครองทราบ
 2. ให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพปฏิบัติตามตารางกิจกรรมที่หน่วยงานกำหนด
- การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยสถานพยาบาล ในลักษณะใช้เมทาโดนถอนพิษยาสำหรับผู้ติดยาเฮโรอีนระยะเริ่มต้น เป็นการให้ยาเมทาโดนทดแทนเฮโรอีน โดยผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมารับยาวันละ 1 ครั้ง เป็นระยะเวลารอบละไม่เกิน 45 วัน และลดตัวยามาเมทาโดนลงจนไม่มีตัวยา ในการมารับเมทาโดนแต่ละครั้ง เจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาลจะต้องให้การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านจิตใจและอารมณ์ควบคู่ไปด้วย

หมายเหตุ : การให้เมทาโดนอาจเปลี่ยนแปลงปริมาณและวิธีได้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแพทย์

3. ดำเนินการประเมินพฤติกรรมผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หลังจากผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดผ่านไปแล้วไม่น้อยกว่า 90 วัน หรือไม่เกิน 2 ใน 3 ของระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด หากมีการขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้ประเมินครั้งต่อไปทุกๆ 60 วัน นับจากวันขยายระยะเวลาในแต่ละครั้ง โดยการประเมินหรือขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้ประเมินตามแบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัว

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยสถานพยาบาลแบบผู้ป่วยนอก (จิตสังคมบำบัด)

เจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาล ดำเนินการดังนี้

1. จัดตารางปฏิบัติสำหรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแก่ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครอง
2. ออกตารางนัดการมารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้แก่ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดปฏิบัติตามตารางกิจกรรมที่หน่วยกำหนด ซึ่งโดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบของกิจกรรม 5 ด้าน ดังนี้

- 1) การให้การปรึกษารายบุคคล จำนวน 10 ครั้ง
- 2) การฝึกทักษะเลิกยาเสพติดระยะเริ่มต้น จำนวน 8 ครั้ง
- 3) ครอบครัวศึกษา จำนวน 10 ครั้ง
- 4) การฝึกทักษะการป้องกันการกลับไปติดยา จำนวน 32 ครั้ง
- 5) กลุ่มสนับสนุนทางสังคม

หมายเหตุ : เนื่องจากหน่วยงานพหุภาคีมีหลายแห่ง ซึ่งแต่ละแห่งนั้น มีทรัพยากรที่แตกต่างกัน กิจกรรมสำหรับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจึงไม่ได้กำหนดเป็นรายละเอียดที่ชัดเจนและเฉพาะเจาะจงลงไป ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน่วยนั้นๆ จะพิจารณาดำเนินการ ในกรณีเด็กและเยาวชน ควรพิจารณาให้การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามความเหมาะสมโดยให้คำนึงถึงเรื่องสิทธิเด็กประกอบด้วย

3. ดำเนินการประเมินพฤติกรรมผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หลังจากผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดผ่านไปแล้วไม่น้อยกว่า 90 วัน หากมีการขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้ประเมินครั้งต่อไปทุกๆ 60 วัน นับจากวันขยายระยะเวลาในแต่ละครั้ง โดยการประเมินการขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ประเมินตามแบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แบบไม่ควบคุมตัว

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยสถานพยาบาลแบบผู้ป่วยใน

พนักงานเจ้าหน้าที่ (ทีมบำบัด) ดำเนินการดังนี้

1. จัดระเบียบปฏิบัติและตารางกิจวัตรประจำวันให้แก่ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทราบ
2. ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันที่หน่วยกำหนด

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยสถานพยาบาลแบบผู้ป่วยในนี้ ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลา 4 เดือน โดยกิจวัตรประจำวันที่หน่วยกำหนดนี้โดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบของกิจกรรม 4 ระยะ ดังนี้

1) ขั้นเตรียมการ ระยะเวลาประมาณ 7-14 วัน เป็นขั้นของการเตรียมผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยการปฐมนิเทศให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและจูงใจให้สมาชิกมีความพร้อมที่จะฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2) ขั้นการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ระยะเวลาประมาณ 2-3 เดือน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ก) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านร่างกาย เน้นการส่งเสริมสุขภาพ พลานามัย และสุขอนามัยของผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ข) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านจิตใจ เน้นการปรับเปลี่ยนทางด้านอารมณ์ และจิตใจ เป็นการสอนให้ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้ฝึกฝนให้มีความมั่นคงทางด้านอารมณ์และจิตใจโดยใช้กระบวนการกลุ่มและการให้การปรึกษา

ค) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางด้านสังคม เน้นการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมเพื่อให้ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีทัศนคติที่ดีต่อสภาพแวดล้อมในสังคม ได้เรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคมภายใต้กฎระเบียบของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยมีกระบวนการกลุ่ม และเครื่องมือต่าง ๆ ของการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ง) การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทางการศึกษาและอาชีพ เน้นการพัฒนาสติปัญญาและจิตวิญญาณเป็นการให้ความรู้ทางด้านศาสนา ส่งเสริมการคิด และให้การศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ได้ใช้ชีวิตและดำเนินชีวิตอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง โดยใช้การสัมมนา การเรียนการสอน การให้ความรู้และข่าวสารข้อมูลในด้านต่าง ๆ และการฝึกปฏิบัติ การฝึกทักษะด้านการประกอบอาชีพ เป็นการฝึกให้ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีความชำนาญและมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานเพื่อที่จะทำงานเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว

3) ขั้นการเตรียมตัวก่อนกลับสู่สังคม (ดำเนินการโดยหน่วยงานพหุภาคี) ระยะเวลาการเตรียมตัวกลับสู่สังคมประมาณ 1 เดือน เป็นขั้นของการเตรียมผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดก่อนที่จะออกไปใช้ชีวิตจริงในสังคมภายนอก เน้นการปรับตัวกลับสู่สังคม เป็นการวางแผนให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการประเมินว่ามีความพร้อมในการกลับสู่สังคมในด้านการทำงาน การพบและอยู่ร่วมกับครอบครัวหรือออกไปประกอบกิจกรรมอื่นใด การดำเนินการขั้นเตรียมกลับสู่สังคมนั้น ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจะต้องเขียนใบร้องขอเพื่อออกฝึกกลับสู่สังคม

4) ขั้นการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและการติดตามผล เป็นขั้นที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้วและกลับไปอยู่ในครอบครัว ชุมชน และสังคม ระยะเวลาในการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและการติดตามผล 1 ปี ซึ่งการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและการติดตามผลนั้น แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ก) กรณีหน่วยงานพหุภาคีมีระบบการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและการติดตามผล สามารถดำเนินการได้ 2 รูปแบบ

(1) การดูแลและติดตามผลโดยหน่วยงานพหุภาคี ประกอบด้วย

- เยี่ยมบ้าน ทีมเจ้าหน้าที่ออกไปเยี่ยมบ้านผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหรือ
- รับรายงานตัว เจ้าหน้าที่นัดผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเข้ามารายงานตัวหรือ
- การโทรศัพท์/จดหมาย เจ้าหน้าที่โทรศัพท์หรือไปรษณียบัตรไปสอบถามที่บ้านผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

- (2) การดูแลและติดตามผลโดยเครือข่ายชุมชน ดำเนินการดังนี้
 - เจ้าหน้าที่ ประสานกับอาสาสมัครคุมประพฤติหรืออาสาสมัครชุมชนในหมู่บ้าน ที่ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอยู่ เพื่อแจ้งรายชื่อและวิธีการติดตามผล
- (3) กรณีหน่วยงานพหุภาคีไม่มีระบบการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และติดตามผลให้ประสานพนักงานคุมประพฤติของสำนักงานคุมประพฤติดำเนินการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและติดตามผลต่อไป

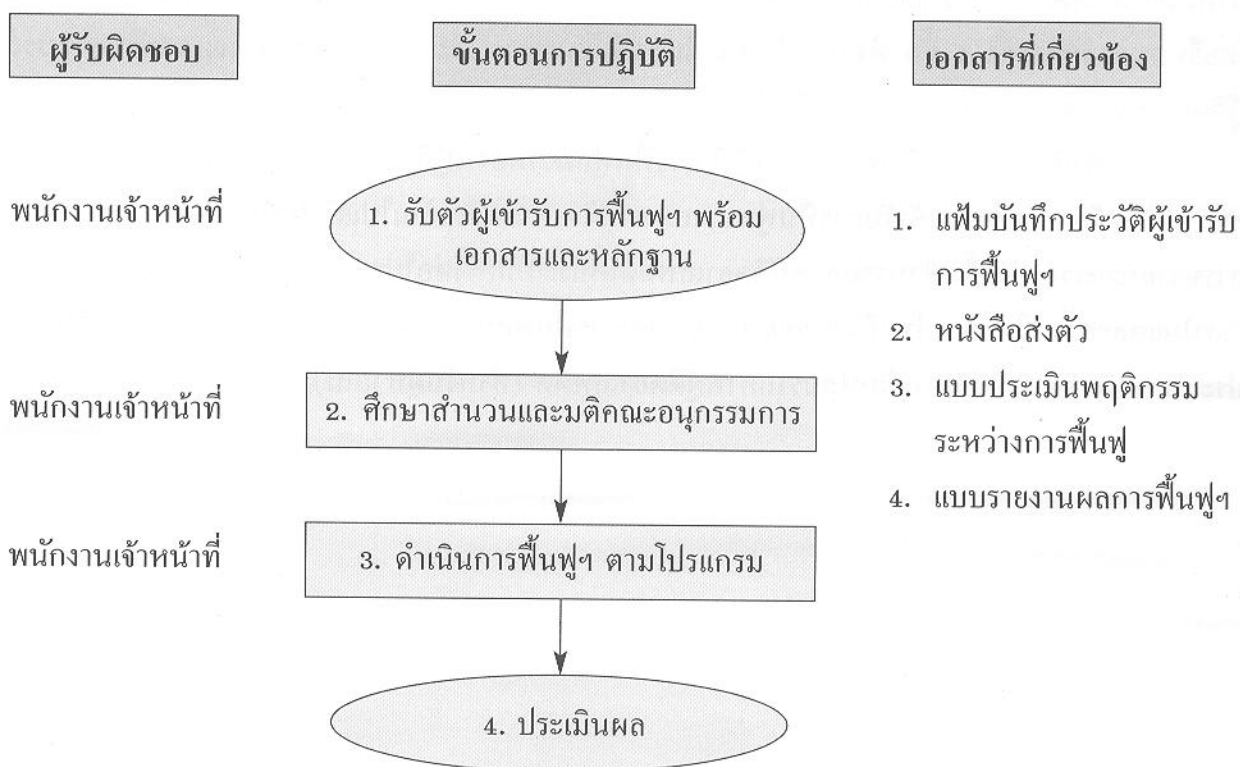
หมายเหตุ : เนื่องจากหน่วยงานพหุภาคีที่ร่วมดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีหลายแห่ง ซึ่งแต่ละแห่งนั้นมีทรัพยากรที่แตกต่างกัน กิจกรรมสำหรับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจึงไม่ได้กำหนดเป็นรายละเอียดที่ชัดเจนและเฉพาะเจาะจงลงไป ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน่วยนั้นๆ จะไปสร้างกิจกรรมขึ้นใช้ โดยยึดตามหลักการทั้ง 4 ขั้น ดังกล่าวข้างต้น ในกรณีเด็กและเยาวชน ควรให้การพิจารณาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามความเหมาะสมและให้คำนึงถึงเรื่องสิทธิเด็กประกอบด้วย

3. ดำเนินการประเมินพฤติกรรมผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หลังจากผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดผ่านไปแล้วไม่น้อยกว่า 90 วัน หากมีการขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ประเมินครั้งต่อไปทุกๆ 60 วัน นับจากวันขยายระยะเวลาในแต่ละครั้ง โดยการประเมินการขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้ประเมินตามแบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (สำหรับผู้ป่วยใน)

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผนของหน่วยงานพหุภาคี
กรณี 2.2 แบบควบคุมตัว

- 1) เข้มงวด
- 2) ไม่เข้มงวด

แผนภูมิที่ 4 | แสดงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
แบบควบคุมตัวของหน่วยงานพหุภาคี

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

1. แฟ้มบันทึกประวัติผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
2. หนังสือส่งตัว
3. แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูฯ
4. แบบรายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
5. ชุดเครื่องมือการตรวจปัสสาวะ

วิธีปฏิบัติ

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัวที่ดำเนินการโดยหน่วยงานพหุภาคี ได้แก่ หน่วยงานของกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และค่ายอาสาสมัครรักษาดินแดน ไม่ว่าจะเป็นแบบเข้มงวดหรือไม่เข้มงวดก็ตาม และใช้การฟื้นฟูฯ ในรูปแบบเข้มข้นทางสายใหม่ (FAST Model) แบบชุมชนบำบัด

(Therapeutic Community) หรือ แบบจิตอาสา ตามที่หน่วยงานพหุภาคีแต่ละหน่วยงานนั้นดำเนินการอยู่ก็ตาม เมื่อหน่วยงานพหุภาคีผู้ปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดรับตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พร้อมเอกสารและหลักฐานแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ (ทีมบำบัด) ของหน่วยงานพหุภาคีนั้น จะดำเนินการดังนี้

1.ชี้แจงระเบียบปฏิบัติและตารางกิจวัตรประจำวันให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครอง (ถ้ามี) ทราบ

2.ให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ปฏิบัติตามระเบียบและร่วมกิจกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามรูปแบบที่หน่วยงานพหุภาคีดำเนินการอยู่ ซึ่งควรมีองค์ประกอบของกิจกรรม 4 ด้าน ดังนี้

2.1 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดด้านร่างกาย

2.2 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดด้านจิตใจ

2.3 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดด้านสังคม

2.4 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดด้านการศึกษาและ/หรืออาชีพ

3. ดำเนินการประเมินพฤติกรรมผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หลังจากผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดผ่านไปแล้วไม่น้อยกว่า 90 วัน หากมีการขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ประเมินครั้งต่อไปทุก ๆ 60 วัน นับจากวันขยายระยะเวลาในแต่ละครั้ง โดยการประเมินการขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้ประเมินตามแบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (แบบควบคุมตัวเข้มงวด / ไม่เข้มงวด)

4. ขั้นตอนการเตรียมตัวก่อนกลับสู่สังคม (ดำเนินการโดยหน่วยงานพหุภาคี) ระยะเวลาการเตรียมตัวกลับสู่สังคมประมาณ 1 เดือน เป็นขั้นของการเตรียมผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดก่อนที่จะออกไปใช้ชีวิตจริงในสังคมภายนอก เน้นการปรับตัวกลับสู่สังคม เป็นการวางแผนให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการประเมินว่ามีความพร้อมในการกลับสู่สังคมในด้านการทำงาน การพบและอยู่ร่วมกับครอบครัว หรือออกไปประกอบกิจกรรมอื่นใด การดำเนินการขั้นเตรียมกลับสู่สังคมนั้น ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจะต้องเขียนใบร้องขอเพื่อออกฝึกกลับสู่สังคม

5. ขั้นตอนการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและการติดตามผล เป็นขั้นที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้วและกลับไปอยู่ในครอบครัว ชุมชน และสังคม ระยะเวลาในการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและการติดตามผล 1 ปี ซึ่งการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและการติดตามผลนั้น แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ก) กรณีหน่วยงานพหุภาคีมีระบบการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและการติดตามผล สามารถดำเนินการได้ 2 รูปแบบ

(1) การดูแลและติดตามผลโดยหน่วยงานพหุภาคี ประกอบด้วย

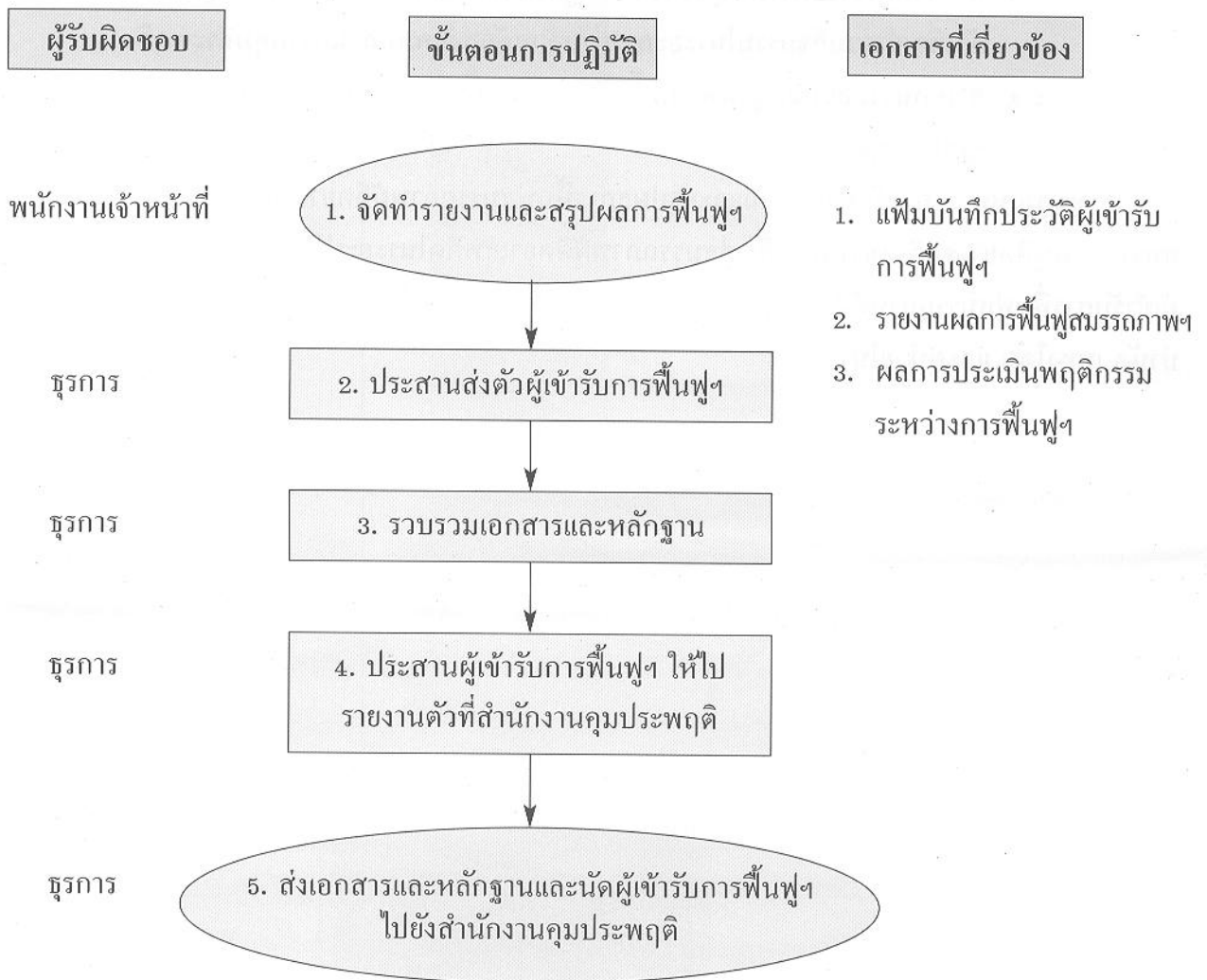
- เยี่ยมบ้าน ทีมพนักงานเจ้าหน้าที่ออกไปเยี่ยมบ้านผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หรือ
- รับรายงานตัว พนักงานเจ้าหน้าที่นัดผู้พ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเข้ามา รายงานตัวหรือ

- การโทรศัพท์/จดหมาย พนักงานเจ้าหน้าที่โทรศัพท์หรือไปรษณีย์บัตรไปสอบถามที่บ้านผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- (2) การดูแลและติดตามผลโดยเครือข่ายชุมชน ดำเนินการ ดังนี้
 - พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานกับอาสาสมัครคุมประพฤติหรืออาสาสมัครชุมชนในหมู่บ้านที่ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอยู่ เพื่อแจ้งรายชื่อและวิธีการติดตามผล
- (3) กรณีหน่วยงานพหุภาคีไม่มีระบบการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและติดตามผล ให้ประสานพนักงานคุมประพฤติของสำนักงานคุมประพฤติดำเนินการดูแลหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและติดตามผลต่อไป

หมายเหตุ : เนื่องจากหน่วยงานพหุภาคีมีหลายแห่ง ซึ่งแต่ละแห่งนั้นมีทรัพยากรที่แตกต่างกัน กิจกรรมสำหรับผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจึงไม่ได้กำหนดเป็นรายละเอียดที่ชัดเจนและเฉพาะเจาะจงลงไป ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน่วยนั้นๆ จะไปสร้างกิจกรรมขึ้นโดยยึดหลักการทั้ง 4 ชั้น ดังกล่าวข้างต้น ในกรณีเด็กและเยาวชน ควรพิจารณาให้การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามความเหมาะสมและให้คำนึงถึงเรื่องสิทธิเด็กประกอบด้วย

**ขั้นตอนที่ 3 การสรุปผลและจัดทำรายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
ส่งสำนักงานคุมประพฤติ**

แผนภูมิที่ 5 | **แสดงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการสรุปผลและจัดทำรายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่งสำนักงานคุมประพฤติ**

เครื่องมือ/อุปกรณ์/วัสดุ

1. แฟ้มบันทึกประวัติผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
2. รายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ 4 เดือน หรือช่วงการขยายระยะเวลา
3. ผลการประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ 4 เดือน หรือช่วงการขยายระยะเวลา

วิธีปฏิบัติ

1. เจ้าหน้าที่หน่วยงานดำเนินการจัดทำรายงานและสรุปผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่งธุรการ
2. ธุรการ ดำเนินการต่อไปนี้
 - 2.1 ประสานงานสำนักงานคุมประพฤติเพื่อส่งตัวผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ไปเข้าร่วมกิจกรรมในระยะการปรับตัวกลับสู่สังคมโดยโปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติ
 - 2.2 รวบรวมเอกสารและหลักฐาน ซึ่งประกอบด้วย แฟ้มบันทึกประวัติ ผลการตรวจปัสสาวะ รายงาน และสรุปผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
 - 2.3 ประสานผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวหรือผู้ปกครอง ให้ไปรายงานตัวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมในระยะการปรับตัวกลับสู่สังคมที่สำนักงานคุมประพฤติ
 - 2.4 ส่งเอกสารและหลักฐานพร้อมทั้งนัดผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไปยังสำนักงานคุมประพฤติ

หมายเหตุ : การจัดทำรายงานและสรุปผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เพื่อส่งผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระยะปรับตัวกลับสู่สังคมนั้น ใช้สำหรับผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัว (เข้มงวด/ไม่เข้มงวด) และไม่ควบคุมตัว (จิตสังคม บำบัด เมทาโดน และผู้ป่วยใน

ภาคผนวก ข

แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
แบบควบคุมตัวเข้มงวด/ไม่เข้มงวด/ผู้ป่วยใน

ชื่อ - นามสกุล..... เลขทะเบียน.....
 หน่วยงานที่ประเมิน..... ประเมินครั้งที่.....
 วัน/เดือน/ปี (ที่เข้ารับการฟื้นฟูฯ)..... วัน/เดือน/ปี (ที่ประเมิน).....

องค์ประกอบด้านพฤติกรรมและอื่น ๆ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามที่ท่านเห็นสมควร โดย
 1 = ต้องปรับปรุง 2 = พอใช้ 3 = ดี

ลำดับที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
		1	2	3
1	พฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด			
	1.1 การรักษาความสะอาดของตนเองทั้งทางด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อม			
	1.2 การยอมรับและปฏิบัติตามระเบียบวินัยของหน่วยงาน			
	1.3 ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ถูกต้อง ครบถ้วนตามเวลาที่กำหนด			
	1.4 ความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม			
	1.5 การตรงต่อเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม			
	1.6 ความรับผิดชอบต่อผลของการกระทำของตนเอง			
	1.7 ความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน			
	1.8 ความพยายามที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง			
	1.9 ภาวะความเป็นผู้นำ			
	1.10 การช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่			
	1.11 ความซื่อสัตย์			
	รวมคะแนน			

ลำดับที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
		1	2	3
2	ทักษะ			
	2.1 การรับรู้ถึงปัญหาและรับฟังคำแนะนำเพื่อนำไปแก้ไข			
	2.2 ความสามารถในการบอกสิ่งที่ตนเองไม่ชอบ/ไม่พอใจได้โดยไม่แสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าว			
	2.3 ความสามารถในการแสดงความรู้สึกได้อย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์และสถานที่			
	2.4 กล้าแสดงความคิดเห็นต่อหน้าที่ประชุม			
	2.5 การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น			
	2.6 ความอดทน/อดกลั้นต่อการกระทำที่ไม่ดีของผู้อื่น			
	2.7 ความสามารถในการเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้องและเหมาะสม			
	2.8 ความสามารถนำวัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ได้			
	2.9 ความสามารถในการนำเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน			
	รวมคะแนน			
3	ทัศนคติต่อตนเอง ครอบครัว และยาเสพติด			
	3.1 การเข้าใจและยอมรับในการกระทำของตนเอง			
	3.2 การเข้าใจและยอมรับในการกระทำของผู้อื่น			
	3.3 การยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น			
	3.4 การเข้าใจและยอมรับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับครอบครัวของตนเอง			
	รวมคะแนน			
4	การวางแผนชีวิตการดำเนินชีวิต			
	4.1 การวางแผนการทำงาน			
	4.2 การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์			
	4.3 การแบ่งเวลาในการใช้ชีวิตประจำวัน			
	4.4 การรู้จักจัดลำดับความสำคัญของงานที่ได้รับมอบหมาย			
	รวมคะแนน			

	คะแนนแต่ละองค์ประกอบ				คะแนนรวมทั้งหมด
	1	2	3	4	

สรุปการประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

1. ระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ต้องปรับปรุง
2. ผลการประเมินพฤติกรรม ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

คณะกรรมการประเมิน

ลงชื่อ
(.....)

ตำแหน่ง

ลงชื่อ
(.....)

ตำแหน่ง

ลงชื่อ
(.....)

ตำแหน่ง

ลงชื่อ
(.....)

ตำแหน่ง

หมายเหตุ ต้องมีคณะกรรมการประเมินลงชื่ออย่างน้อย 3 คน

คำชี้แจงประกอบการใช้แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัว
เข้มงวด/ไม่เข้มงวด/ผู้ป่วยใน

1. ผู้ใช้แบบประเมิน เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของกรมคุมประพฤติ ศูนย์บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โรงพยาบาล สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หรือหน่วยงานพหุภาคีอื่นๆ ที่ทำการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัวเข้มงวด/ไม่เข้มงวด/ผู้ป่วยใน (คือการฟื้นฟูที่ต้องพักค้างต่อเนื่องในระยะเวลาหนึ่ง)
2. ผู้รับการประเมิน ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพแบบควบคุมตัวเข้มงวด/ไม่เข้มงวด/ผู้ป่วยใน (คือการฟื้นฟูที่ต้องพักค้างต่อเนื่องในระยะเวลาหนึ่ง)
3. วิธีการประเมิน ให้ประเมินในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยมีผู้ลงนามอย่างน้อย 3 คน
4. เกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนแต่ละองค์ประกอบในแบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แบบควบคุมตัว

1. พฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ระดับคะแนน	ความหมาย
1.1 การรักษาความสะอาดของตนเองทั้งทางด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อม	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเอาใจใส่ดูแลตนเองเกี่ยวกับความสะอาดของร่างกาย เครื่องนอนของใช้
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดดูแลความสะอาดของร่างกาย เครื่องนอนของใช้ตนเอง ภายใต้อาการกระตุ้นเตือนของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่ดูแลความสะอาดของร่างกาย เครื่องนอนของใช้ของตนเอง
1.2 การยอมรับและปฏิบัติตามระเบียบวินัยของหน่วยงาน	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงาน ศูนย์ฯ หรือสถานฟื้นฟูได้
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงาน ศูนย์ฯ หรือสถานฟื้นฟูได้ แต่ต้องได้รับการกระตุ้นจากเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงาน ศูนย์ฯ หรือสถานฟื้นฟูได้ ถึงแม้ได้รับการกระตุ้นจากเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่

1.3 ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ถูกต้อง ครบถ้วนตามเวลาที่กำหนด	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเมื่อได้รับมอบหมายงานแล้วสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเสร็จภายในเวลาที่กำหนด โดยไม่ต้องให้มีการกระตุ้นเตือน
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเมื่อได้รับมอบหมายงานแล้วสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเสร็จภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องมีการกระตุ้นเตือน
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเมื่อได้รับมอบหมายงานแล้วไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเสร็จภายในเวลาที่กำหนด แม้จะได้รับการกระตุ้นเตือนแล้ว
1.4 ความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสนใจและให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสนใจและให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมภายใต้การกระตุ้นจากเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่สนใจและไม่ให้ความร่วมมือต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
1.5 การตรงต่อเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเข้าร่วมกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเข้าร่วมกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด แต่ต้องได้รับการกระตุ้นจากเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่เข้าร่วมกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด ถึงแม้เพื่อนสมาชิกจะกระตุ้นก็ตาม
1.6 ความรับผิดชอบต่อผลของการกระทำของตนเอง	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยอมรับผลทั้งทางที่ดี และไม่ดีอันเกิดจากการกระทำของตนเองได้ เช่น คำตำหนิ การลงโทษ คำชมเชย การให้รางวัล เป็นต้น และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยอมรับผลทั้งทางที่ดีและไม่ดี อันเกิดจากการกระทำของตนเองได้เป็นบางครั้ง
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่ยอมรับผลการกระทำของตนเอง หรือยอมรับน้อยมาก
1.7 ความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทำงานอย่างแข็งขันไม่ปล่อยปละละเลย และประพฤติเป็นปกติสม่ำเสมอ
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทำงานอย่างแข็งขันไม่ปล่อยปละละเลย แต่ประพฤติไม่สม่ำเสมอ
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเกียจคร้านการทำงาน

1.8 ความพยายามที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองภายใต้การกระตุ้นของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่พยายามจะแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง แม้จะได้รับการกระตุ้นเตือนแล้วก็ตาม
1.9 ภาวะความเป็นผู้นำ	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกล้าคิด กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกล้าคิด กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม แต่ต้องได้รับการกระตุ้นจากเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่กล้าคิด กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม
1.10 การช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่งเสริมหรือช่วยเหลืองาน/กิจกรรมของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ด้วยความเต็มใจและเหมาะสมกับสถานการณ์
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่งเสริมหรือช่วยเหลืองาน/กิจกรรมงานของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ภายใต้การกระตุ้นจากเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ไม่ส่งเสริมหรือช่วยเหลืองาน/กิจกรรมของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ แม้จะได้รับการกระตุ้นเตือนแล้วก็ตาม
1.11 ความซื่อสัตย์	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ประพฤติตรงไปตรงมา จริงใจ ไม่คดโกง และไม่โกหกหลอกลวง
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ประพฤติตรงไปตรงมา จริงใจ ไม่คดโกงและไม่โกหกหลอกลวง แต่ต้องอยู่ภายใต้การกระตุ้นเตือนของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ไม่ประพฤติตรงไปตรงมา ไม่จริงใจ คดโกง และโกหกหลอกลวง ถึงแม้จะได้รับการกระตุ้นเตือนแล้ว

2. ทักษะ

2.1 การรับรู้ถึงปัญหาและรับฟังคำแนะนำเพื่อนำไปแก้ไข	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้นอย่างมีเหตุผลไม่เดือดร้อนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งไม่ผิดกฎระเบียบของศูนย์ฟื้นฟูฯ
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้นอย่างมีเหตุผลโดยไม่เดือดร้อนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งไม่ผิดกฎระเบียบของศูนย์ฟื้นฟูฯภายใต้การแนะนำของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ไม่รับรู้ถึงปัญหาและไม่รับฟังคำแนะนำเพื่อนำไปแก้ไขแม้จะได้รับการกระตุ้นเตือนแล้วก็ตาม
2.2 ความสามารถในการบอกสิ่งที่ตนเองไม่ชอบ/ไม่พอใจได้ โดยไม่แสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าว	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่สามารถแสดงความคิดเห็นทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยได้อย่างมีเหตุผลโดยไม่ใช้อารมณ์
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่สามารถแสดงความคิดเห็นทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยได้อย่างมีเหตุผลโดยไม่ใช้อารมณ์ภายใต้การกำกับของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดใช้อารมณ์ในการตัดสินใจ ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล
2.3 ความสามารถในการแสดงความรู้สึกได้อย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์และสถานที่	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่สามารถแสดงพฤติกรรมที่ตรงกับความรู้สึกได้อย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์และสถานที่ได้ เช่น รู้สึกดีใจก็สามารถแสดงพฤติกรรมที่ตรงกับความรู้สึกนั้น เช่น ยิ้ม หัวเราะ หรือถ้าผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดรู้สึกเสียใจก็สามารถแสดงพฤติกรรมที่ตรงกับความรู้สึกนั้น เช่น ร้องไห้ ซึมเศร้า เป็นต้น
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่สามารถแสดงพฤติกรรมที่ตรงกับความรู้สึกได้อย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์และสถานที่ได้ภายใต้การช่วยเหลือของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ไม่สามารถแสดงพฤติกรรมที่ตรงกับความรู้สึกได้อย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์และสถานที่ได้ แม้ได้รับการช่วยเหลือแล้วก็ตาม
2.4 กล้าแสดงความคิดเห็นต่อหน้าที่ประชุม	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อหน้าที่ประชุมได้อย่างเหมาะสม
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อหน้าที่ประชุมได้อย่างเหมาะสมภายใต้การกระตุ้นของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อหน้าที่ประชุมได้ แม้ได้รับการกระตุ้นเตือนแล้วก็ตาม

2.5 การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนสมาชิกและเจ้าหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนสมาชิกและเจ้าหน้าที่ภายใต้การกระตุ้นของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น แม้จะได้รับการกระตุ้นเตือนแล้วก็ตาม
2.6 ความอดทน/อดกลั้นต่อการกระทำที่ไม่ดีของผู้อื่น	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่สามารถคิดหาวิธีการแก้ไข และดำเนินการแก้ไขความรู้สึกที่ไม่ดีนั้นได้อย่างเหมาะสม เช่น ปรึกษาบุคคลที่ไว้ใจ หลีกเลี้ยงสถานการณ์นั้นๆ หากิจกรรมอื่นทดแทน เป็นต้น
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่สามารถคิดหาวิธีการแก้ไขและดำเนินการแก้ไขความรู้สึกที่ไม่ดีนั้นได้อย่างเหมาะสม ภายใต้การกระตุ้นของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ไม่สามารถคิดหาวิธีการแก้ไขและดำเนินการแก้ไขความรู้สึกที่ไม่ดีนั้นได้อย่างเหมาะสม แม้ได้รับการกระตุ้นแล้วก็ตาม
2.7 ความสามารถในการเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้องและเหมาะสม	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถบอกถึงปัญหาของตนเองได้ และยอมรับฟังคำแนะนำแนวทางการแก้ปัญหานั้นจากผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถบอกถึงปัญหาของตนเองได้ และยอมรับฟังคำแนะนำแนวทางการแก้ปัญหานั้นจากผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ภายใต้การแนะนำของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่สามารถบอกถึงปัญหาของตนเองได้ และไม่ยอมรับฟังคำแนะนำแนวทางการแก้ปัญหานั้นจากผู้อื่น
2.8 ความสามารถในการนำวัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ได้	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่สามารถนำวัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่สามารถนำวัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ได้ภายใต้การชี้แนะของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ไม่สามารถนำวัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ได้

4. การวางแผนการดำเนินชีวิต

4.1 การวางแผนการทำงาน	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีการวางแผนการทำงานของตนเองที่ชัดเจน และมีความเป็นไปได้รวมถึงสามารถนำไปปฏิบัติได้
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีการวางแผนการทำงานของตนเองที่ชัดเจน และมีความเป็นไปได้รวมถึงสามารถนำไปปฏิบัติได้ภายใต้การกระตุ้นของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่มีการวางแผนการทำงานของตนเอง ถึงแม้ได้รับการกระตุ้นเตือนแล้วก็ตาม
4.2 การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดรู้จักปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เมื่อมีเวลาว่าง เช่น ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ ปลูกต้นไม้ เล่นกีฬา อ่านหนังสือ เล่นดนตรี งานศิลปะ เป็นต้น
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดรู้จักปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เมื่อมีเวลาว่างภายใต้การแนะนำของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่รู้จักปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เมื่อมีเวลาว่าง เช่น นอน/นั่งคุย นินทา แยกตัว เป็นต้น แม้จะได้รับการกระตุ้นเตือนแล้วก็ตาม
4.3 การแบ่งเวลาในการใช้ชีวิตประจำวัน	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่รู้จักแบ่งเวลาในการใช้ชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างเหมาะสม
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่รู้จักแบ่งเวลาในการใช้ชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างเหมาะสม ภายใต้การแนะนำของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ไม่รู้จักแบ่งเวลาในการใช้ชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างเหมาะสม แม้ได้รับการแนะนำแล้วก็ตาม
4.4 ความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญของงานที่ได้รับมอบหมาย	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานที่ได้รับมอบหมายได้
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่สามารถจัดลำดับความสำคัญของงานที่ได้รับมอบหมายได้ ภายใต้การแนะนำของเพื่อนสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญของงานที่ได้รับมอบหมายได้ แม้จะได้รับการกระตุ้นเตือนแล้วก็ตาม

5. เกณฑ์การสรุปคะแนน

ระดับคะแนน 27 - 44 (33.33% - 54.32%) หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ระดับคะแนน 45 - 62 (55.55% - 76.54%) หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอยู่ในระดับพอใช้

ระดับคะแนน 63 - 81 (77.77% - 100%) หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอยู่ในระดับดี

6. เกณฑ์การผ่านการประเมิน

ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่จะผ่านการประเมินจะต้องได้คะแนนตั้งแต่ 49 คะแนนขึ้นไปเทียบกับ 60%

ภาคผนวก ค

แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัว

ชื่อ - นามสกุล..... เลขทะเบียน.....
 หน่วยงานที่ประเมิน..... ประเมินครั้งที่.....
 วัน/เดือน/ปี (ที่เข้ารับการฟื้นฟูฯ)..... วัน/เดือน/ปี (ที่ประเมิน).....
 องค์ประกอบด้านพฤติกรรมและอื่นๆ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่ท่านเห็นสมควร โดย
 1 = ต้องปรับปรุง 2 = พอใช้ 3 = ดี

ลำดับที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
		1	2	3
1	ความสามารถในการควบคุมการเสพยาและสารเสพติดรวมทั้ง เครื่องมือที่มีแอลกอฮอล์ทุกชนิด			
2	ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมตามแผนการฟื้นฟูฯ			
3	การมีส่วนร่วมของบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด			
4	สัมพันธภาพระหว่างผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ กับบุคคลในครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด			
5	ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์และความเครียด			
6	ความสามารถในการวางแผนและการดำเนินชีวิตประจำวันที่ไม่ เกี่ยวข้องกับยาเสพติด			
7	ความสม่ำเสมอในการประกอบอาชีพ/การเรียน			
รวมคะแนน				

สรุปการประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

- ระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ต้องปรับปรุง
- ผลการประเมินพฤติกรรม ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

คณะกรรมการประเมิน

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

หมายเหตุ การประเมิน/การให้คะแนนต้องทำในรูปของคณะกรรมการ โดยมีคณะกรรมการประเมินลงชื่ออย่างน้อย 3 คน

คำชี้แจงประกอบการใช้แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัว

1. ผู้ใช้แบบประเมิน เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคุมประพฤติ โรงพยาบาล สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หรือหน่วยงานพหุภาคีอื่นๆ ที่ทำการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัว/แบบผู้ป่วยนอก
2. ผู้รับการประเมิน ใช้สำหรับประเมินพฤติกรรมของผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพแบบผู้ป่วยนอก หรือฟื้นฟูโดยโปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติ หรือการฟื้นฟูแบบไม่ควบคุมตัวอื่นๆ ซึ่งไม่ต้องพักค้างเป็นระยะเวลาต่อเนื่องยาวนาน
3. วิธีการประเมิน ให้ประเมินในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยมีผู้ลงนามอย่างน้อย 3 คน ในกรณีที่ เป็นสำนักงานคุมประพฤติ อาจเป็นพนักงานคุมประพฤติเจ้าของสำนวน อาสาสมัครคุมประพฤติ และพนักงาน คุมประพฤติกิจกรรมชุมชน หรืออื่นๆ (ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลใดจะทราบข้อมูลของผู้รับการฟื้นฟูมากที่สุด)
4. เกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนแต่ละองค์ประกอบในแบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แบบไม่ควบคุมตัว

ระดับคะแนน	ความหมาย
1. การควบคุมความสามารถในการเสพยาและสารเสพติดรวมทั้งเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทุกชนิด	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถควบคุมการเสพยาและสารเสพติด รวมทั้งเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถควบคุมการใช้เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้เป็นบางครั้ง ภายใต้การให้คำแนะนำช่วยเหลือของสมาชิกในครอบครัว หรือเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่สามารถควบคุมการใช้เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้ แม้จะได้รับการแนะนำช่วยเหลือแล้วก็ตาม
2. ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมตามแผนการฟื้นฟูฯ	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น มาตามนัด ตรงต่อเวลา สนใจและใส่ใจในกิจกรรมที่เจ้าหน้าที่จัดให้ เป็นต้น
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ต้องได้รับการกระตุ้นจากเจ้าหน้าที่ เช่น มาเข้าร่วมกิจกรรมสายบ่อยครั้ง แต่เมื่อได้รับการกระตุ้นจากเจ้าหน้าที่แล้วมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น หรือไม่สนใจในกิจกรรม แต่เมื่อได้รับการกระตุ้นแล้วมีการเปลี่ยนแปลง
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น มาสายตลอด ต่อต้านในการเข้าร่วมกิจกรรม หรือนิ่งเฉยไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม หรือไม่มาเข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น

ระดับคะแนน	ความหมาย
3. การมีส่วนร่วมของบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง บุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เช่น ครอบครัวให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง มาตามนัด ตรงต่อเวลา สนใจและใส่ใจในกิจกรรมที่เจ้าหน้าที่จัดให้ เป็นต้น
ระดับคะแนน 2	หมายถึง บุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ต้องได้รับการกระตุ้นจากเจ้าหน้าที่ เช่น มาเข้าร่วมกิจกรรมสายบ่อยครั้ง แต่เมื่อได้รับการกระตุ้นจากเจ้าหน้าที่แล้ว มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น หรือไม่สนใจในกิจกรรม แต่เมื่อได้รับการกระตุ้นแล้วมีการเปลี่ยนแปลง
ระดับคะแนน 1	หมายถึง บุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดไม่ให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หรือไม่มาเข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น
4. สัมพันธภาพระหว่างผู้เข้ารับการฟื้นฟูกับบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดที่เข้าใจหรือให้กำลังใจ หรือให้การปรึกษาได้ในทุกเรื่อง
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดที่เข้าใจหรือให้กำลังใจ หรือให้การปรึกษาได้ในบางเรื่อง
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่มีบุคคลในครอบครัวหรือไม่มีบุคคลใกล้ชิดที่เข้าใจ สามารถให้กำลังใจ หรือให้การปรึกษาผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้
5. ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์และความเครียด	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถจัดการกับอารมณ์และความเครียดได้อย่างเหมาะสม เช่น เมื่อมีอารมณ์โกรธก็สามารถควบคุมได้และสามารถแก้ไขได้ เป็นต้น
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถจัดการกับอารมณ์และความเครียดได้ ภายใต้การช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่สามารถจัดการกับอารมณ์และความเครียดได้ แม้จะได้รับความช่วยเหลือแล้วก็ตาม
6. ความสามารถในการวางแผนและการดำเนินชีวิตประจำวันที่ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถวางแผนการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความเป็นจริงและนำไปปฏิบัติได้
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถวางแผนการดำเนินชีวิตของตนเองได้ ภายใต้การแนะนำของเจ้าหน้าที่
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ไม่สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตของตนเอง แม้จะได้รับการแนะนำจากเจ้าหน้าที่แล้วก็ตาม

ระดับคะแนน	ความหมาย
7. ความสม่ำเสมอในการประกอบอาชีพ/การเรียนรู้	
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเอาใจใส่ในการประกอบอาชีพ/การเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ในกรณีที่ไม่มีอาชีพ/ไม่ได้เรียน ให้พิจารณาจากความใส่ใจในการที่แสวงหาอาชีพ/การเรียนรู้
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดประกอบอาชีพ/การเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ภายใต้งานติดตามและกระตุ้นจากครอบครัว โรงเรียน นายจ้าง หรือเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นๆ
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ไม่ประกอบอาชีพ/การเรียนรู้ รวมถึงไม่พยายามแสวงหาอาชีพ/เรียน แม้ได้รับการกระตุ้นแล้วก็ตาม

5. เกณฑ์การสรุปคะแนน

คะแนน 7 - 11 (33.33% - 52.38%) หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

คะแนน 12 - 16 (57.14% - 76.19%) หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอยู่ในระดับพอใช้

คะแนน 17 - 21 (80.95% - 100%) หมายถึง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอยู่ในระดับดี

6. เกณฑ์การผ่านการประเมิน

ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่จะผ่านการประเมินจะต้องได้คะแนนตั้งแต่ 13 คะแนนขึ้นไป (60%)

ภาคผนวก ง

ตารางสรุปแนวทางการวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการ/ความจำเป็นของผู้เข้ารับการศึกษาเพื่อวางแผนการฟื้นฟู และกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสม

ปัญหา/ความต้องการ	สงักรษา		ประสาน ชุมชน	ส่ง อ.ส.ค.	สงเคราะห์ ตามสภาพ	ให้คำปรึกษา		กิจกรรมกลุ่ม					ทำงาน บริการ สังคม	อื่นๆ
						ใน	นอก	เดี่ยว	ครอบครัว	อบรม	ค่ายจริย ธรรม	ค่ายจิต วิทยา		
1. ปัญหาเศรษฐกิจ														
	1.1	ไม่มีงานทำ	✓	✓	✓	✓	✓							
	1.2	รายได้น้อยต้องการเพิ่มพูน ความรู้ในการประกอบอาชีพ	✓	✓	ฝึกอาชีพ ชุมชน	✓		✓						
	1.3	ต้องการอาชีพเสริม/เปลี่ยน อาชีพ	✓	✓	ฝึกอาชีพ / ชุมชน	✓		✓						
	1.4	อื่นๆ												
2. ปัญหาการศึกษา														
	2.1	เรียนไม่จบ			✓	✓	✓							
	2.2	ต้องการเรียนต่อ			✓	✓	✓							
	2.3	อื่นๆ												
3. ปัญหาที่อยู่อาศัย/สภาพแวดล้อม														
	3.1	อยู่อย่างแออัด					✓	✓						
	3.2	ย้ายที่อยู่บ่อย					✓	✓						
	3.3	สภาพแวดล้อมเป็นแหล่งอบายมุข ยาเสพติด การพนัน ฯลฯ		✓	✓		✓	✓		✓				

ปัญหา/ความต้องการ	ส่งรักษา		ประสาน ชุมชน	ส่ง อ.ส.อ.	ส่ง ตามสภาพ	ให้คำปรึกษา		กิจกรรมกลุ่ม					ทำงาน บริการ สังคม	อื่นๆ
								อบรม ความรู้	อบรม ธรรมะ	ค่ายจริย ธรรม	กลุ่มจิต วิทยา	ค่ายยา เสพติด		
	ใน	นอก												
4. ปัญหาสุขภาพร่างกาย/จิต														
4.1 ต้องเข้ารักษาอาการทาง กาย/จิต	✓	✓			✓ (ส่งรักษา) (คำปรึกษา)	✓								
4.2 ต้องเข้าบำบัดการติดสุรา/ ยาเสพติด	✓	✓			✓ (ส่งรักษา)	✓								
5. ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว														
5.1 จัดแข่งกับบุคคลในครอบครัว				✓		✓					✓			
6. ปัญหาด้านอารมณ์/บุคลิกภาพ														
6.1 ขาดจิตสำนึกเกี่ยวกับ ความผิดที่กระทำ								✓	✓	✓	✓		✓	
6.2 ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง							✓				✓	✓		
6.3 เห็นคุณค่าตนเองต่ำ							✓				✓		✓	
6.4 ขาดเป้าหมายในชีวิต							✓				✓	✓		
6.5 ต้องพึ่งยาเสพติด	✓	✓					✓		✓		✓	✓	✓	

ปัญหา/ความต้องการ	ส่งรักษา		ประสาน ชุมชน	ส่ง อ.ส.ค.	ส่ง สงเคราะห์ ตามสภาพ	ให้คำปรึกษา		กิจกรรมกลุ่ม					ทำงาน บริการ สังคม	อื่นๆ
	ใน	นอก				เดี่ยว	ครอบครัว	อบรม ความรู้	อบรม ธรรมะ	ค่ายจริย ธรรม	กลุ่มจิต วิทยา	ค่ายยา เสพติด		
6. ปัญหาด้านอารมณ์/บุคลิกภาพ (ต่อ)														
6.6 ขาดทักษะชีวิต						✓				✓				
6.7 ก้าวร้าว/ไม่เป็นมิตร						✓			✓					
6.8 มีบุคลิกภาพพึงพิงกล้อยตาม ผู้อื่นง่าย						✓			✓			✓		
6.9 ขาดความรับผิดชอบตนเอง						✓				✓		✓		✓
6.10 ขาดความรับผิดชอบผู้อื่น						✓				✓		✓		✓
7. ปัญหาด้านอื่นๆ														
7.1 ขาดความรู้ที่เกี่ยวกับการ กระทำผิด						✓								

หมายเหตุ สำหรับผู้เสพติดเป็นผู้จำหน่ายด้วยกิจกรรมทางศาสนา เช่น การอบรมธรรม การให้เข้าค่ายจริยธรรม หรือให้ปฏิบัติธรรมที่วัด เป็นทางเลือกที่เหมาะสม
อาจกำหนดให้ทำกิจกรรมบริการสังคมในวัดหรือศาสนสถานด้วยก็ได้ เพื่อให้ได้มีโอกาสได้รับหลักธรรมในการกล่อมเกลาคติใจมากขึ้น

ภาคผนวก จ

สรุปแนวทางการวางแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพและส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด

ปัญหา	กิจกรรมเพื่อแก้ไข
1. ปัญหาเศรษฐกิจ	
1.1 ไม่มีงานทำ	- ให้คำปรึกษา - ส่งเคราะห์ตามสภาพ - ประสานชุมชน/ส่ง อ.ส.ค.
1.2 รายได้น้อย ต้องการเพิ่มพูนความรู้ในการประกอบอาชีพ	- ให้คำปรึกษา - อบรมความรู้ - ประสานชุมชน/ส่ง อ.ส.ค. - ฝึกอาชีพ : ยืมทุน
1.3 ต้องการอาชีพเสริม/เปลี่ยนอาชีพ	- ให้คำปรึกษา - อบรมความรู้ - ประสานชุมชน/ส่ง อ.ส.ค. - ฝึกอาชีพ/ยืมทุน
1.4 อื่นๆ	
2. ปัญหาการศึกษา	
2.1 เรียนไม่จบ	- ให้คำปรึกษา - ส่งเคราะห์ตามสภาพ
2.2 ต้องการเรียนต่อ	- ให้คำปรึกษา - ส่งเคราะห์ตามสภาพ
2.3 อื่นๆ	
3. ปัญหาที่อยู่อาศัย/สภาพแวดล้อม	
3.1 อยู่อย่างแออัด	- ให้คำปรึกษา
3.2 ย้ายที่อยู่บ่อย	- ให้คำปรึกษา
3.3 สภาพแวดล้อมเป็นแหล่งอบายมุข ยาเสพติด การพนัน ฯลฯ	- ให้คำปรึกษา - อบรมธรรมะ - ประสานชุมชน/ส่ง อ.ส.ค.
4. ปัญหาสุขภาพร่างกาย/จิตใจ	
4.1 ต้องเข้ารักษาอาการทางกาย/จิต	- ให้คำปรึกษา - ส่งเคราะห์ตามสภาพ - ส่งรักษา (ผู้ป่วยใน/นอก)
4.2 ต้องเข้าบำบัดการติดสุรา/ยาเสพติด	- ให้คำปรึกษา - ส่งเคราะห์ตามสภาพ - ส่งรักษา (ผู้ป่วยใน/นอก)

ปัญหา	กิจกรรมเพื่อแก้ไข
5. ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว 5.1 ขัดแย้งกับบุคคลในครอบครัว	- ให้คำปรึกษา - ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม
6. ปัญหาด้านอารมณ์และบุคลิกภาพ 6.1 ขาดจิตสำนึกเกี่ยวกับความผิดที่กระทำ	- ให้คำปรึกษา - การทำงานบริการสังคม - อบรมความรู้/ธรรมะ - ค่ายจริยธรรม - กลุ่มจิตวิทยา
6.2 ขาดความเชื่อมั่นตัวเอง	- ให้คำปรึกษา - ค่ายยาเสพติด - ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา
6.3 เห็นคุณค่าตนเองต่ำ	- ให้คำปรึกษา - ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม
6.4 ขาดเป้าหมายในชีวิต	- ให้คำปรึกษา - ค่ายยาเสพติด - ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม
6.5 ต้องพึ่งยาเสพติด	- ให้คำปรึกษา - อบรมความรู้ - ค่ายจริยธรรม - ค่ายยาเสพติด - ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม - ส่งรักษา (ผู้ป่วยใน/นอก)
6.6 ขาดทักษะชีวิต	- ให้คำปรึกษา - อบรมความรู้
6.7 ก้าวร้าว/ไม่เป็นมิตร	- ให้คำปรึกษา - อบรมธรรมะ - ค่ายจริยธรรม
6.8 มีบุคลิกภาพพึงพิง คล้อยตามผู้อื่นง่าย	- ให้คำปรึกษา - อบรมความรู้ - ค่ายจริยธรรม - ค่ายยาเสพติด - ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม
6.9 ขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง	- ให้คำปรึกษา - อบรมความรู้ - ค่ายจริยธรรม - ค่ายยาเสพติด - ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม
6.10 ขาดความรับผิดชอบต่อผู้อื่น	- ให้คำปรึกษา - อบรมความรู้ - ค่ายจริยธรรม - ค่ายยาเสพติด - ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม
7. ปัญหาด้านอื่น ๆ 7.1 ขาดความรู้ที่เกี่ยวกับการกระทำผิด	- อบรมความรู้ - ให้คำปรึกษา

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างการวางแผนการฟื้นฟูฯ และสงเคราะห์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามประเภทปัญหา/ความต้องการ และความจำเป็น

1. ปัญหาเศรษฐกิจ ที่มักพบได้แก่

1.1 ไม่มีงานทำ พนักงานคุมประพฤติควรให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพได้ค้นหาสาเหตุของการไม่มีงานทำ ซึ่งอาจเกิดจาก

ก. ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่ทราบแหล่งงาน พนักงานคุมประพฤติควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งงานที่ตรงกับความสามารถ ทักษะ หรือความชำนาญของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ พนักงานคุมประพฤติควรประสานงานจัดหาข้อมูลตำแหน่งงานว่างหรือแหล่งงานจากกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ซึ่งกรมคุมประพฤติได้ทำข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือฯ ไว้แล้ว

ข. ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพไม่มีความพร้อมในการสมัครงาน พนักงานคุมประพฤติควรให้คำแนะนำแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมในการสมัครงานดังนี้

- เตรียมใจ ได้แก่ การเตรียมพร้อมว่า พร้อมต่อการสมัครหรือยัง สภาวะจิตใจ ความคิด และความรู้สึกเป็นอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องสำรวจตัวเองว่า มีความสามารถทางด้านไหน มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างไร มีความสามารถ ทักษะ หรือความชำนาญพิเศษอย่างไร

- เตรียมกาย ได้แก่ การสำรวจตรวจตราสภาพของตัวเอง เช่น ผม เล็บมือ เสื้อผ้า ฯลฯ และอุปกรณ์เครื่องเขียน รวมทั้งเอกสารที่ต้องใช้จัดเตรียมรวบรวมไว้ และศึกษาเส้นทางไปสมัครงาน ตลอดจนคาดคะเนระยะเวลาในการเดินทาง เพื่อไปตรงตามเวลานัดหมาย

- เตรียมเอกสาร ได้แก่ รูปถ่าย 2 รูป (ขนาด 1 หรือ 2 นิ้ว) บัตรประจำตัวประชาชน ทะเบียนบ้าน เอกสารทางการศึกษา เอกสารทางทหาร ใบรับรองแพทย์ ใบผ่านงาน (ถ้ามี)

- เตรียมข้อมูลเพื่อการกรอกใบสมัคร/สัมภาษณ์ ข้อมูลที่ควรจดบันทึกหรือคิดเตรียมไว้ก่อน เช่น สถานที่จบการศึกษา/ปีที่ยจบการศึกษา น้ำหนัก ส่วนสูง พื่นองและการทำงานของพื่นอง ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา สาเหตุที่ลาออก ปี พ.ศ. ที่ลาออก ระยะเวลาที่ทำงานอยู่ และข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่อ้างอิงหรือคนค้ำประกัน ข้อมูลดังกล่าวนี้สามารถเตรียมการได้โดยศึกษาจากใบสมัครงานซึ่งจะหาได้ในหนังสือพิมพ์ที่แจ้งข้อมูลแหล่งงานต่างๆ ควรทดลองกรอกใบสมัครและเมื่อพบข้อขัดข้องที่เป็นปัญหาจะได้หาข้อมูลและบันทึกเก็บไว้

- เตรียมการซ้อมสัมภาษณ์ได้แก่ การฝึกหัดตอบคำถามตามข้อมูลเบื้องต้นที่ใช้สำหรับการสัมภาษณ์ในการสมัครงาน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว การศึกษา การฝึกอบรม ประสบการณ์ทำงาน รวมทั้งทักษะ ความรู้ความสามารถและความชำนาญพิเศษ เช่น ชวเลข ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ข้อมูลทั่วไป เช่น ความคิดเห็น เจตคติต่อการทำงาน อนาคต การทำงานต่างจังหวัด ระยะทางที่มาทำงาน การดื่มสุรา การใช้จ่าย ฯลฯ

ก. ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพไม่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะหรือความชำนาญพิเศษ พนักงานคุมประพฤติควรให้คำปรึกษาโดยให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพสำรวจตัวเองว่ามีความสนใจในอาชีพใด มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพนั้นๆ หรือไม่ เช่น หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ คุณสมบัติของบุคคลที่อาชีพนั้นต้องการ เป็นต้น หากผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพสามารถตัดสินใจได้ว่าต้องการประกอบอาชีพใดที่เหมาะสมกับตนเองแล้ว แต่ไม่มีความรู้ความสามารถ ทักษะหรือความชำนาญในอาชีพดังกล่าว พนักงานคุมประพฤติควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในพื้นที่ เช่น หน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน เพื่อจัดส่งผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพเข้ารับการฝึกอบรม

อนึ่ง หากผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพขาดแคลนทุนทรัพย์ในเรื่องใด พนักงานคุมประพฤติสามารถให้การสงเคราะห์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพตามสภาพนั้น เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมเอกสารประกอบการสมัครงาน ค่าพาหนะในการเดินทางไปสมัครงาน เป็นต้น

1.2 รายได้น้อย ต้องการเพิ่มพูนความรู้ในการประกอบอาชีพ มีขั้นตอนดังนี้

1.2.1 พนักงานคุมประพฤติให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ในการสำรวจความสนใจในอาชีพรวมทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะ หรือความชำนาญพิเศษที่มีอยู่

1.2.2 หากผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพไม่มีความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพใหม่พนักงานคุมประพฤติควรจัดให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ได้รับความรู้โดยการเข้าร่วมกิจกรรมอบรมผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ที่สำนักงานจัดขึ้น หรือส่งผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพเข้ารับการอบรมที่หน่วยงานอื่นจัด

1.2.3 หลังจากอบรมแล้ว หากผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพขาดแคลนทุนทรัพย์ในการลงทุนประกอบอาชีพ พนักงานคุมประพฤติสามารถให้การสงเคราะห์ด้านการยืมทุนประกอบอาชีพ

1.3 ต้องการฝึกอาชีพเสริม/เปลี่ยนอาชีพ มีขั้นตอนดังนี้

1.3.1 ในกรณีที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพต้องการอาชีพเสริมให้ดำเนินการตามข้อ 1.2.1-1.2.3

1.3.2 ในกรณีที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพต้องการเปลี่ยนอาชีพให้ดำเนินการตามข้อ 1.1

2. ปัญหาการศึกษา ที่มักพบได้แก่

2.1 เรียนไม่จบ พนักงานคุมประพฤติให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพในการสำรวจและเข้าใจปัญหา สาเหตุที่เรียนไม่จบ รวมทั้งความต้องการของตนเอง จากนั้นพนักงานคุมประพฤติควรช่วยให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพตั้งเป้าหมายในการแก้ปัญหา สำรวจทางแก้ปัญหา วางแผนและรู้วิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง หากผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพไม่ต้องการเรียนต่อ แต่ต้องการประกอบอาชีพ ให้พนักงานคุมประเวติดำเนินการตามข้อ 1.1

2.2 ต้องการเรียนต่อ พนักงานคุมประพฤติให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ในการสำรวจความสนใจในสาขาวิชาที่จะเรียน ความถนัดของตนเองและความถนัดที่ต้องมีในสาขาวิชานั้นๆ ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับสาขาวิชา เช่น ต้องเรียนวิชาใดบ้าง เปิดสอนที่ไหน ค่าหน่วยกิตเท่าใด และแนวทางการประกอบอาชีพ เป็นต้น

อนึ่ง หากผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพขาดแคลนทุนทรัพย์ พนักงานคุมประพฤติสามารถให้การสงเคราะห์ด้านการให้การศึกษาแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพได้

3. ปัญหาที่อยู่อาศัย/สภาพแวดล้อม

ที่มักพบได้แก่

3.1 อยู่อย่างแออัด พนักงานคุมประพฤติให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ในการสำรวจและเข้าใจปัญหาที่เกิดจากการอยู่อย่างแออัด สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา ตลอดจนความต้องการของตนเอง พนักงานคุมประพฤติควรช่วยให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพกำหนดเป้าหมายที่ต้องการ กำหนดทางเลือกในการตัดสินใจ โดยวิเคราะห์ผลดี ผลเสียของแต่ละทางเลือก ซึ่งพนักงานคุมประพฤติอาจจะให้ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะประกอบการตัดสินใจของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้วยก็ได้ เช่น ในกรณีที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพเช่าห้องพักอาศัยและต้องการย้ายที่อยู่อาศัยใหม่ที่มีสภาพแวดล้อมดีกว่าเดิม ซึ่งผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพสามารถย้ายที่อยู่ใหม่ได้โดยไม่เดือดร้อนทางการเงินมากนัก ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ก็สามารถตัดสินใจย้ายที่อยู่อาศัยใหม่ได้เลย แต่ถ้าผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพได้วิเคราะห์หลายๆ ทางเลือกแล้ว ไม่สามารถย้ายที่อยู่ใหม่ได้ พนักงานคุมประพฤติอาจให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพพิจารณาถึงผลดีของการพักอาศัยอยู่ที่เดิม และวิธีการดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมเดิมๆ นอกจากนี้ พนักงานคุมประพฤติอาจให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ในการผ่อนคลายความเครียดด้วยวิธีต่างๆ และให้เข้าร่วมกิจกรรมอบรมรรณะ เพื่อจะได้เข้าใจความเป็นจริงของชีวิต รู้จักวิธีทำใจให้ยอมรับและอยู่กับสภาพแวดล้อมที่แออัดได้

3.2 ย้ายที่อยู่บ่อย ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 3.1

3.3 สภาพแวดล้อมเป็นแหล่งอบายมุข ยาเสพติด การพนัน ฯลฯ ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 3.1 นอกจากนี้ พนักงานคุมประพฤติอาจให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ เข้าร่วมกิจกรรมอบรมรรณะ เพื่อให้รู้จักวิธีดำรงตน โดยไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุขนั้นๆ และประสานงานกับอาสาสมัครคุมประพฤติในการสอดส่องดูแลผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพให้เข้มงวดขึ้น

4. ปัญหาสุขภาพร่างกาย/จิต

4.1 ต้องเข้ารักษาอาการทางกาย/จิต พนักงานคุมประพฤติให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพในการสำรวจปัญหา สาเหตุของปัญหา การตระหนักถึงความรุนแรงของอาการทางกายหรือจิต การสำรวจและวางแผนแก้ปัญหา ตลอดจนการตัดสินใจเลือกวิธีในการแก้ปัญหา เช่น ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพป่วยเป็นโรคทางกายในระหว่างฟื้นฟูสมรรถภาพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงาน พนักงานคุมประพฤติได้ให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพสำรวจอาการของโรค สาเหตุการเกิดโรค ความรุนแรงของโรคและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่องาน โดยให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพพิจารณาว่าสมควรเข้ารับการบำบัดรักษาอาการของโรคหรือไม่ การรักษาแบบใด แบบผู้ป่วยนอกหรือผู้ป่วยใน ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพมีปัญหาอุปสรรคอะไรเกิดขึ้นในระหว่างนั้น และจะแก้ปัญหาอย่างไร เป็นต้น

อนึ่ง พนักงานคุมประพฤติสามารถให้การสงเคราะห์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพตามสภาพได้ เช่น การทำหนังสือส่งตัวเข้ารับการบำบัดรักษาโดยขอสงเคราะห์ค่ารักษาพยาบาล (ในกรณีที่ไม่สามารถใช้สิทธิการประกันสุขภาพ (30 บาท) หรือสงเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปสถานพยาบาล เป็นต้น

4.2 ต้องเข้าบำบัดรักษาการติดยา/ยาเสพติด ดำเนินการเช่นเดียวกับ ข้อ 4.1

5. ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว

5.1 จัดแย้งกับบุคคลในครอบครัว พนักงานคุมประพฤติให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ในการสำรวจและเข้าใจปัญหา สาเหตุและความต้องการของตนเอง ตลอดจนให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพได้เปิดเผยความคิด ความรู้สึกที่อยู่ในใจอย่างต่อเนื่อง สิ่งสำคัญสำหรับพนักงานคุมประพฤติคือการที่จะไม่เข้าข้างฝ่ายใด แม้ว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ จะเป็นฝ่ายที่มีความผิดบ้าง จากนั้นพนักงานคุมประพฤติให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การวางแผนแก้ปัญหาโดยกำหนดทางเลือกและวิธีต่างๆ ที่จะเลือกและตัดสินใจ พนักงานคุมประพฤติควรช่วยให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพได้พิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก และเลือกวิธีการที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการนั้นด้วยตนเอง นอกจากนี้พนักงานคุมประพฤติดาจให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพเข้าร่วมกิจกรรมการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพทราบว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพอื่นๆ อีกที่มีปัญหาลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้เรียนรู้ด้วยการสังเกตว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพรายอื่นแก้ไขปัญหาของตนเองอย่างไร ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับตนเองได้ นอกจากนี้ช่วยให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพปรับตัวกับครอบครัวแล้ว พนักงานคุมประพฤติควรได้ให้คำปรึกษาคครอบครัวด้วย อาจจะใช้การนัดหมายครอบครัวให้มาพบพร้อมๆ กับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ หรือไปพบครอบครัว ขณะออกสวดส่อง

6. ปัญหาด้านอารมณ์และบุคลิกภาพ

6.1 ขาดจิตสำนึกเกี่ยวกับความผิดที่กระทำ พนักงานคุมประพฤติให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพในการสำรวจความคิด ความรู้สึกของตนเองขณะกระทำความผิด เพื่อดูเจตคติและความรู้สึกเกี่ยวกับการกระทำความผิด หากพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความโน้มเอียงเบนจากปกติ พนักงานคุมประพฤติจะได้วางแผนการให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ซึ่งต้องอาศัยกิจกรรมหลายๆ ประเภท เช่น การให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม ถ่ายทำวีโอใหม่ ถ่ายจริยธรรม อบรมความรู้และการทำงานบริการสังคม เป็นต้น และกิจกรรมอื่นๆ ควรสร้างให้เกิดความรู้สึกที่เข้มข้นพอที่จะโยกคลอนความรู้หรือเจตคติเดิม จนกระทั่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเจตคติ การจัดระบบความคิดความเชื่อใหม่ และสามารถสร้างเป็นเจตคติที่ต้องการหรือพึงประสงค์

ตัวอย่างเช่น ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพรายหนึ่ง กระทำความผิดฐานเสพยาและจำหน่ายยาเสพติดให้โทษประเภท 1 (เมทแอมเฟตามีน) โดยมีพฤติการณ์จำหน่ายให้กับกลุ่มเพื่อนเพื่อนำเงินที่ได้ไปซื้อยาเสพติด หลังจากพนักงานคุมประพฤติให้คำปรึกษาเบื้องต้นแล้ว พบว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ มีเจตคติต่อการกระทำความผิดที่มีแนวโน้มเอียงเบนจากปกติ กล่าวคือ คิดว่าตนเองไม่ได้กระทำความผิด หรือเป็นผู้ทำลายชาติ ในฐานะผู้จำหน่ายแต่อย่างใด พนักงานคุมประพฤติได้วางแผนเปลี่ยนแปลงเจตคติของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพรายนี้ด้วยการให้คำปรึกษาเพื่อให้พิจารณาผลที่จะเกิดขึ้น (consequence) จากการเสพยาและจำหน่ายยาเสพติดให้เพื่อน ว่าเกิดผลกระทบในทางลบต่อตนเอง ครอบครัวของตนเอง ต่อเพื่อน ครอบครัวของเพื่อน ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างไร และอาจจัดให้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายจริยธรรม เพื่อให้ผู้เข้ารับการ

ฟื้นฟูสมรรถภาพ ที่มีลักษณะปัญหาคล้ายๆ กันเข้าร่วมเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยมีแนวคิดทางพุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญนับถือศรัทธาพระสงฆ์อยู่แล้ว การที่จะโน้มน้าวให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพเกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติเดิมๆ จึงมีโอกาเป็นไปได้ ประกอบกับหลักสูตรค่ายจริยธรรมส่วนใหญ่จะจัดประมาณ 3 วัน 2 คืน ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวจะทำให้ความรู้สึกที่จะเปลี่ยนแปลง มีความเข้มข้นและต่อเนื่องกันเป็นเวลานานพอสมควร จากนั้นพนักงานคุมประพฤติอาจให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพเข้าร่วมกิจกรรมการทำงานบริการสังคม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพได้เรียนรู้การคิดถึงผู้อื่น การคิดถึงประโยชน์ของส่วนรวม

6.2 - 6.10 ปัญหาด้านอารมณ์และบุคลิกภาพ

หากพิจารณาว่าผู้ติดยาเสพติดไม่จำเป็นต้องเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาล พนักงานคุมประพฤติควรให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพในการสำรวจและเข้าใจปัญหา สาเหตุที่เสพยาเสพติด การตระหนักถึงโทษของยาเสพติดที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม จากนั้น ให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพวางแผนเป้าหมายชีวิต กำหนดทางเลือกและวิธีต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาของเขา บทบาทของพนักงานคุมประพฤติคือให้โอกาสผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ได้พิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละวิธีการ และเลือกวิธีการที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการด้วยตนเอง นอกจากการให้คำปรึกษาแล้ว พนักงานคุมประพฤติอาจให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพเข้าร่วมกิจกรรมอื่นที่ช่วยให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพได้เข้าใจตนเอง สำรวจและเข้าใจปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ได้แก่

- กิจกรรมให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่ใช้ศักยภาพของกลุ่มในการให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง เรียนรู้ด้วยการสังเกตว่าผู้อื่นแก้ไขปัญหาดตนเองอย่างไร ซึ่งอาจเป็นแนวทางให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพใช้ในการแก้ปัญหาได้
- กิจกรรมค่ายจริยธรรม เป็นกิจกรรมที่ใช้ธรรมะหรือคำสอนทางศาสนา ในการช่วยให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพได้เรียนรู้ตนเอง กำหนดวิธีการในการแก้ปัญหาดตนเองด้วยปัญญา
- กิจกรรมค่ายก้าวใหม่เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพและครอบครัวมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด มีแนวทางและทักษะในการปฏิบัติต่อกันในครอบครัวได้อย่างถูกต้อง

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

ภาคผนวก ข

การวิเคราะห์กิจกรรมที่ใช้ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
แบบไม่ควบคุมตัวซึ่งจัดโดยสำนักงานคุมประพฤติ

แบบฟอร์มการวิเคราะห์กิจกรรม (Activity Analysis Form)

ส่วนที่ 1

ลักษณะกิจกรรมโดยสรุป

1. ชื่อกิจกรรม “ค่ายก้าวใหม่”
2. คำอธิบายลักษณะกิจกรรมโดยสังเขป เป็นกิจกรรมอบรมความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และ โรคสมองติดยา การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม การฝึกจิต การฝึกสมาธิ และการฝึกวินัยและการออกกำลังกาย วัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม
 - เพื่อให้ผู้รับการฟื้นฟูฯ และครอบครัวมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด และแนวทางการปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติดที่ถูกต้อง
 - เพื่อให้ผู้รับการฟื้นฟูฯ มีความรู้ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น เห็นคุณค่าตนเอง มีแนวทางในการแก้ไข ปัญหาและการดำเนินชีวิตที่ปกติสุข
 - เพื่อให้ผู้รับการฟื้นฟูฯ รู้จักการฝึกทักษะในการเลิกยาเสพติดระยะเริ่มต้น และรู้จักวิธีการป้องกันการ กลับไปเสพยา
 - เพื่อให้ครอบครัวมีบทบาทต่อการเลิกเสพยาเสพติดของผู้รับการฟื้นฟูฯ
3. เครื่องมือ อุปกรณ์ ราคาและแหล่งที่มา
 - เครื่องฉายแผ่นใส, แผ่นใส
 - อุปกรณ์กีฬา
4. วัสดุ ราคา แหล่งที่มา
คู่มือโครงการค่ายยาเสพติดสำหรับผู้ถูกคุมความประพฤติและครอบครัว (ค่ายก้าวใหม่)
5. พื้นที่ใช้สอย/สภาพแวดล้อมที่จำเป็นสำหรับประกอบกิจกรรม
 - 5.1 ห้องอบรม ขนาด 8 × 8 ม. ใช้อบรมสำหรับผู้รับการฟื้นฟูฯ และครอบครัว 100 คน
 - 5.2 ห้องนอนสำหรับผู้รับการฟื้นฟูฯ และครอบครัว 100 คน
 - 5.3 ห้องสำหรับแบ่งกลุ่ม หรือสถานที่สำหรับการแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม
 - 5.4 สถานที่ออกกำลังกาย
6. ขั้นตอนหลัก และเวลาที่ใช้แต่ละหัวข้อ
 - 6.1 นันทนาการ กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน 20 นาที
 - 6.2 บรรยาย/กิจกรรมกลุ่ม/Role Play/กรณีศึกษา

- 6.3 สรุปเนื้อหา
- 6.4 กิจกรรมอื่นๆ ที่หลักสูตรกำหนด นอกเหนือจากข้อ 6.1-6.3
7. ข้อควรระวัง (เกี่ยวกับข้อ 3-6)
- ผู้รับการฟื้นฟูฯ เป็นผู้ติดยา ควรระวังเรื่องคำพูดที่อาจมีผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้รับการฟื้นฟูฯ
8. อายุ เพศ ระดับการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับกิจกรรมนี้
- อายุไม่ควรห่างกันเกิน 10 ปี
 - เพศไม่จำกัด
 - การศึกษาอ่านออกเขียนได้
9. ลักษณะสำเร็จของกิจกรรม
- ผู้รับการฟื้นฟูฯ อยู่ร่วมกิจกรรมจนครบหลักสูตร
 - ครอบครัวมีส่วนร่วมตามที่กำหนดในหลักสูตร
 - วิทยากรมีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรและการถ่ายทอดเนื้อหา

ส่วนที่ 2

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการประกอบกิจกรรม

1. ทักษะการจัดระเบียบการกระทำ (Process skills)
- 1.1 กำลังใจ (Mental energy)
- ต้องมีกำลังใจ และแรงจูงใจที่จะเลิกยาเสพติดและอยากปรับปรุงตนเอง
- 1.2 การรู้จักใช้ความรู้ (Knowlage)
- มีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
- 1.3 การจัดระเบียบของเวลา (Temporal Organization)
- มีความสามารถในการจัดตารางเวลาในการใช้ชีวิตประจำวัน
- 1.4 การปรับตัว
- มีการปรับตัวที่ดี
2. ทักษะการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Communication and Interaction skills)
- 2.1 ภาษาพูด (Language)
- สื่อความหมายได้ดี
- 2.2 ความเกี่ยวข้องกับผู้อื่น (Relates)
- มองโลกในแง่ดี มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น
- 2.3 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information Exchange)
- สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับผู้อื่นได้

ส่วนที่ 3

ประโยชน์ของกิจกรรมในแง่ของการฟื้นฟูสมรรถภาพ

1. การประยุกต์ใช้เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ
 - 1.1 ประเภทของผู้รับบริการ (Population)
 - ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและครอบครัวที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานคุมประพฤติ
2. การจัดลำดับความยากง่ายในการทำกิจกรรมตามคู่มือค่ายก้าวใหม่
3. การคงสภาพความสามารถ
 - 3.1 การทำให้เป็นกิจวัตรประจำวัน
 - จัดตารางใช้เวลาประจำวัน
 - 3.2 การทำให้เป็นกฎ
 - จัดตารางการใช้เวลาประจำวัน

หมายเหตุ : รายละเอียดศึกษาจากเอกสารกองกิจกรรมชุมชน (คู่มือการจัดกิจกรรมค่ายก้าวใหม่)

แบบฟอร์มการวิเคราะห์กิจกรรม (Activity Analysis Form)

ส่วนที่ 1

ลักษณะกิจกรรมโดยสรุป

1. ชื่อกิจกรรม คำจรรยาบรรณ
2. คำอธิบายลักษณะกิจกรรมโดยสังเขป เป็นการอบรมธรรมะ ที่มีการฝึกสมาธิร่วมด้วย โดยใช้เวลา 2-7 วัน และในการอบรมให้ได้องค์ความรู้ 3 ด้าน คือ ศีล สมาธิ ปัญญา
3. เครื่องมือ อุปกรณ์ ราคาและแหล่งที่มา
 - 3.1 สถานที่อบรมขนาดจุผู้เข้าอบรม 50 คน
 - 3.2 ห้องขนาด 50 เตียง
 - 3.3 ดอกไม้รูปเทียน
 - 3.4 งบประมาณค่าวิทยากร
 - 3.5 หนังสือสวดมนต์
 - 3.6 วิทยากร
4. วัสดุ ราคา แหล่งที่มา
 - 4.1 ดอกไม้ รูปเทียน
5. พื้นที่ใช้สอย/สภาพแวดล้อมที่จำเป็นสำหรับประกอบกิจกรรม
 - 5.1 ห้องอบรม ขนาดจุผู้เข้าอบรม 50 คน
 - 5.2 สถานที่ต้องสงบเงียบ
6. ขั้นตอนหลัก และเวลาที่ใช้แต่ละขั้นตอน

มีการอบรมทางด้านธรรมะ และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับสมาธิ โดยใช้เวลา 2-7 วัน (รายละเอียดปรากฏตามกำหนดการ)
7. อายุ เพศ ระดับการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับกิจกรรมนี้

เหมาะสำหรับทุกเพศ วัย และทุกระดับการศึกษา
8. ลักษณะสำเร็จของกิจกรรม

ผู้เข้าค่ายอยู่ร่วมทำกิจกรรมครบตามหลักสูตรที่กำหนด

ส่วนที่ 2

ประโยชน์ของกิจกรรมในแง่ของการฟื้นฟูสมรรถภาพ

1. ลักษณะเฉพาะของกิจกรรม

เป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีสติ สามารถควบคุมตนเอง หยุดความคิดไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และสามารถหลีกเลี่ยงตัวกระตุ้น

2. ประเภทของผู้รับบริการ (Population)

การอบรมที่เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฟื้นฟูทุกประเภท การอบรมธรรมะเพื่อให้สามารถนำหลักธรรมในเรื่องการมีสติเพื่อจะได้นำไปเป็นหลักประจำใจ การมีสติจะสามารถหลีกเลี่ยงตัวกระตุ้นและสามารถหยุดความคิด

3. การคงสภาพความมีสติ

1. การทำให้เป็นกิจวัตรประจำวัน (Coordination of Daily Living Activities)

- ฝึกสมาธิให้มีสติทุกวันๆ ละ 5 นาที

2. การทำให้เป็นกฎ (Rules)

- แผ่เมตตา ตื่นนอนและก่อนนอน

หมายเหตุ : รายละเอียดศึกษาจากเอกสารกองกิจกรรมชุมชน (คู่มือการจัดค่ายจริยธรรม)

การวิเคราะห์กิจกรรม(Activity Analysis Form)

ส่วนที่ 1

ลักษณะกิจกรรมโดยสรุป

1. ชื่อกิจกรรม การอบบมธรรมะ
2. คำอธิบายลักษณะกิจกรรมโดยสังเขป นิมนต์พระมาอบบมผู้เข้ารับการฟื้นฟู ในหัวข้อ “ศีลห้า” เน้นศีลข้อที่ห้า การเสพสุราและของมึนเมา และการให้มีสติ หรือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทางศาสนาของแต่ละศาสนาให้ความรู้
3. เครื่องมือ อุปกรณ์ ราคาและแหล่งที่มา
 - 3.1 เครื่องเสียง/เช่า
 - 3.2 ดอกไม้ถวายพระ/ซื้อ
 - 3.3 ป้ายถวายพระ
4. วัสดุ ราคา แหล่งที่มา
 - 4.1 เครื่องเสียง
 - 4.2 ดอกไม้ รูป เทียน หรือวัสดุตามหลักการของแต่ละศาสนา
5. พื้นที่ใช้สอย/สภาพแวดล้อมที่จำเป็นสำหรับประกอบกิจกรรม
 - 5.1 พื้นที่ใช้สอยประมาณ 50 ตรม.
 - 5.2 บรรยากาศเงียบสงบ
6. ขั้นตอนหลัก และเวลาที่ใช้แต่ละขั้นตอน
 - 6.1 แนะนำกิจกรรม และนันทนาการ 30 นาที
 - 6.2 พระบรรยาย 60 นาที
 - 6.3 พนักงานคุมประพฤติสรุป 30 นาที
7. ข้อควรระวัง (เกี่ยวกับสภาพผู้ทำกิจกรรม)
 - 7.1 ผู้ติดตามส่วนใหญ่มีจิตใจแประบาง ควรให้กำลังใจและให้ข้อคิดหรือสะกิดใจให้สำนึกได้
8. อายุ เพศ ระดับการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับกิจกรรมนี้
ไม่จำกัด
9. ลักษณะสำเร็จของกิจกรรม
สามารถอยู่ร่วมกิจกรรมได้ครบ จำนวน 3 ชั่วโมง

ส่วนที่ 2

ประโยชน์ของกิจกรรมในแง่ของการฟื้นฟู

1. ลักษณะเฉพาะของกิจกรรม

เป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีสติ สามารถควบคุมตนเอง หยุดความคิดไม่ให้เป็น
เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และสามารถหลีกเลี่ยงตัวกระตุ้น

2. ประเภทของผู้รับบริการ (Population)

การอบรมธรรมะเหมาะกับผู้ที่รับการฟื้นฟูทุกประเภท การอบรมธรรมะเพื่อให้สามารถนำหลักธรรม
ในเรื่องการมีสติเพื่อจะได้นำไปเป็นหลักประจำใจ การมีสติจะสามารถหลีกเลี่ยงตัวกระตุ้น และสามารถหยุด
ความคิด

3. การคงสภาพความมีสติ

1. การทำให้เป็นกิจวัตรประจำวัน (Coordination of Daily Living Activities)

- ฝึกสมาธิให้มีสติทุกวัน ๆ ละ 5 นาที

2. การทำให้เป็นกฎ (Rules)

- แผ่เมตตา ตื่นนอน และก่อนนอน

หมายเหตุ : - การอบรมธรรมะนี้สามารถจัดให้เหมาะสมกับศาสนาและวัฒนธรรมของผู้รับการฟื้นฟูแต่ละ
พื้นที่

แบบฟอร์มการวิเคราะห์กิจกรรม (Activity Analysis Form)

ส่วนที่ 1

ลักษณะกิจกรรมโดยสรุป

1. ชื่อกิจกรรม การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม
2. คำอธิบายลักษณะกิจกรรมโดยสังเขป เป็นกิจกรรมที่นำบุคคลมารวมกันเป็นกลุ่มชั่วคราว เพื่อพัฒนาการปรับตัว โดยมีผู้นำกลุ่มเป็นผู้เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ เสริมสร้างให้มีปฏิสัมพันธ์ในระหว่างสมาชิกและเรียนรู้การมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปขยายผลในชีวิตประจำวันภายนอกกลุ่ม
3. เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุและแหล่งที่มา
ปรากฏตามคู่มือการดำเนินโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม
4. พื้นที่ใช้สอย/สภาพแวดล้อมที่จำเป็นสำหรับประกอบกิจกรรม
สถานที่สำหรับทำกิจกรรม ควรจะเป็นพื้นที่เฉพาะ มีความเป็นส่วนตัว และอยู่ห่างจากชุมชนพอสมควร เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีสมาธิในการเข้ากลุ่ม ไม่ถูกรบกวนจากสิ่งเร้าภายนอกและได้ใช้เวลาทบทวนพฤติกรรมที่ผ่านมาของตนเองได้อย่างเต็มที่
5. ขั้นตอนหลัก และเวลาที่ใช้แต่ละขั้นตอน
ขั้นแรก คือ การสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกกับสมาชิก และสมาชิกกับผู้นำกลุ่ม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจกันอย่างแท้จริง ให้มีความผูกพันกันในกลุ่ม (ใช้เวลาทำกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ประมาณ 8 ชม. ติดต่อกัน และระหว่างการทำกิจกรรมตลอดโครงการ)
ขั้นที่สอง คือ ผู้นำกลุ่มจะดำเนินการสร้างปฏิสัมพันธ์ให้สมาชิกกลุ่มมุ่งความสนใจที่พฤติกรรมของตนเองในชีวิตประจำวันว่าได้รับประโยชน์อะไรจากพฤติกรรมและพฤติกรรมที่สร้างปัญหาให้กับตนเอง จะมีวิธีแก้ไขปรับเปลี่ยนอย่างไรให้สามารถปฏิบัติได้จริง เป็นการสำรวจปัญหาและร่วมกันวางแผนแก้ไขปัญหา
ขั้นที่สาม คือ ให้สมาชิกกลุ่มนำแนวทางการแก้ไขปัญหามาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และกลับมาพบกลุ่มเพื่อทราบความก้าวหน้าหรือปรับหาแนวทางที่เหมาะสมต่อไป
6. ข้อควรระวัง (เกี่ยวกับข้อ 3-6)
ผู้เข้าร่วมกิจกรรมต้องไม่ใช่ผู้เสพติดยาเสพติดให้โทษ หากเป็นผู้เสพติดควรได้รับการบำบัดอาการติดยาเสพติดให้โทษก่อน จึงสามารถเข้ารับการฟื้นฟูในกิจกรรมนี้ได้
7. ข้อควรระวัง (เกี่ยวกับสภาพผู้ทำกิจกรรม)
ผู้นำกลุ่มต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการเป็นผู้นำกลุ่ม และการดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
8. อายุ เพศ ระดับการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับกิจกรรมนี้
สมาชิกกลุ่มแต่ละกลุ่ม (ในการดำเนินการแต่ละกลุ่ม) กลุ่มเดียวกันต้องมีอายุอยู่ในช่วงใกล้เคียงกัน การศึกษาอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกันมากนัก การจัดกิจกรรมที่สมาชิกมีเพศที่แตกต่างกันต้องคำนึงถึงสถานที่การจัดกิจกรรมว่ามีความเหมาะสมหรือไม่
9. ลักษณะสำเร็จของกิจกรรม
ผู้ร่วมกิจกรรมสามารถรู้จัก เข้าใจตนเอง เข้าใจถึงพฤติกรรมที่สร้างสุข หรือสร้างปัญหาให้กับตนเอง และวางแนวทางแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้สามารถดำเนินการได้ในชีวิตประจำวัน

ส่วนที่ 2

ประโยชน์ของกิจกรรมในแง่ของการฟื้นฟูสมรรถภาพ

1. ประเภทของผู้รับบริการ (Population)

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม ควรเน้นผู้ที่

1. ไม่เป็นผู้เสพติดยาเสพติดให้โทษ หรือหากเป็นผู้เสพยาเสพติดจะต้องเข้ารับการบำบัดรักษาอาการเสพติดยาเสพติดให้โทษก่อน

2. เป็นผู้ที่มีปัญหาในเรื่องของการปรับตัว บุคลิกภาพ การสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นหรือบุคคลในครอบครัว ขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดำเนินชีวิต แต่ไม่ถึงขั้นรุนแรงมาก

3. ไม่มีอาการผิดปกติทางจิต

2. การจัดลำดับความยากง่ายในการทำกิจกรรม (Gradation)

ขั้นตอนและเวลาที่ใช้แต่ละขั้นตอน (Activity Procedures)

ปรากฏรายละเอียดตามคู่มือการดำเนินการตามโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มสำหรับผู้ถูกคุมความประพฤติ

3. การคงสภาพความสามารถ (Maintenance)

บททวนพฤติกรรมของตนเองทุกวัน ว่ามีพฤติกรรมใดที่ทำให้เกิดปัญหาและพฤติกรรมใดที่เป็นประโยชน์ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการกระทำซ้ำจนเป็นนิสัยและเกิดผลดีต่อตนเอง ส่วนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสร้างความเดือดร้อนจะต้องหาสาเหตุ วางแนวทางแก้ไข และนำแนวทางแก้ไขไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมและปฏิบัติอย่างต่อเนื่องต่อไป

การวิเคราะห์กิจกรรม (Activity Analysis Form)

ส่วนที่ 1

ลักษณะกิจกรรมโดยสรุป

1. ชื่อกิจกรรม การให้คำปรึกษาครอบครัว
2. คำอธิบายลักษณะกิจกรรมโดยสังเขป เป็นการให้คำปรึกษาโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคุ้มครองผู้พิการและผู้สูงอายุและผู้พิการและครอบครัว ถึงปัญหาในครอบครัวของผู้พิการและผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้พิการและผู้สูงอายุและครอบครัวเข้าใจสภาพปัญหาและมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน
3. เครื่องมือ อุปกรณ์ ราคาและแหล่งที่มา
 1. แก้ว 3-4 ตัว
4. พื้นที่ใช้สอย/สภาพแวดล้อมที่จำเป็นสำหรับประกอบกิจกรรม
ห้องสำหรับให้คำปรึกษาที่มีความมิดชิด และบรรยากาศสบายๆ มีความเป็นส่วนตัว
5. ขั้นตอนหลัก และเวลาที่ใช้แต่ละขั้นตอน
ขั้นที่หนึ่ง คือ การสร้างสัมพันธภาพและสำรวจปัญหา
ขั้นที่สอง คือ การวางแผนแก้ไขปัญหาาร่วมกัน
ขั้นที่สาม คือ การสรุปและให้นำไปฝึกปฏิบัติและนัดหมายให้มาพบครั้งต่อไป
6. ข้อควรระวัง (เกี่ยวกับสภาพผู้ทำกิจกรรม)
 - ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นผู้ด้อยโอกาส ส่วนใหญ่จิตใจเปราะบาง ควรใส่ใจและให้กำลังใจ
7. อายุ เพศ ระดับการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับกิจกรรมนี้
ไม่จำกัด
8. ลักษณะสำเร็จของกิจกรรม
 - มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

ส่วนที่ 2

ประโยชน์ของกิจกรรมในแง่ของการฟื้นฟูสมรรถภาพ

1. การประยุกต์ใช้เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ (Treatment Relafitation)

การแก้ไขปัญหาระหว่างผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพและครอบครัว ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมและการให้อภัยซึ่งกันและกัน

2. การจัดลำดับความยากง่ายในการทำกิจกรรม (Gradation)

เริ่มแก้ไขปัญหาง่ายๆ ก่อน

3. การคงสภาพความสามารถ (Maintenance)

เมื่อมีปัญหาต้องหันหน้าปรึกษากัน มีความเข้าใจและให้อภัยซึ่งกันและกัน

หมายเหตุ : รายละเอียดศึกษาจากเอกสารกองกิจกรรมชุมชน (คู่มือการนำครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด)

แบบฟอร์มการวิเคราะห์กิจกรรม (Activity Analysis Form)

ส่วนที่ 1

ลักษณะกิจกรรมโดยสรุป

1. ชื่อกิจกรรม การอบรมความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ
2. คำอธิบายลักษณะกิจกรรมโดยสังเขป เป็นการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษให้กับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพและครอบครัวในเรื่องต่างๆ เช่น
 1. ความรู้เกี่ยวกับโรคสมองติดยา
 2. ปัญหาต่างๆ ในการเลิกยาเสพติดระยะแรก
 3. การหยุดวงจรการใช้ยาเสพติด
 4. เป้าหมายและคุณค่าของชีวิต
 5. แรงจูงใจในการเลิกเสพยาเสพติด
 6. การจัดการกับอารมณ์ ความรู้สึกซึมเศร้า
 7. เส้นทางสู่การเลิกเสพยาเสพติด
 8. การทำตัวไม่ให้ว่าง
3. เครื่องมือ อุปกรณ์ ราคาและแหล่งที่มา
สถานที่จัดกิจกรรม ห้องประชุมขนาด 100 คน
4. วัสดุ ราคา แหล่งที่มา
 - 4.1 เอกสารความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
 - 4.2 งบประมาณค่าวิทยากร
5. พื้นที่ใช้สอย/สภาพแวดล้อมที่จำเป็นสำหรับประกอบกิจกรรม
 - 5.1 ห้องประชุม ขนาดจุ 100 คน
 - 5.2 มีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ครบถ้วน
6. ขั้นตอนหลัก และเวลาที่ใช้แต่ละขั้นตอน
 - 6.1 ลงทะเบียน
 - 6.2 นันทนาการ โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานคุมประพฤติ
 - 6.3 บรรยาย อภิปรายกลุ่ม โดยวิทยากร
 - 6.4 สรุปกิจกรรม โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานคุมประพฤติ
 - 6.5 ประเมินผล (ถ้ามี)
7. ข้อควรระวัง (เกี่ยวกับสภาพผู้ทำกิจกรรม)
ควรระมัดระวังในด้านคำพูดที่อาจจะมีผลกระทบต่อสภาพจิตใจ เนื่องจากผู้ร่วมกิจกรรมเป็นผู้ติดยาเสพติด

8. อายุ เพศ ระดับการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับกิจกรรมนี้

เข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกเพศ วัย และทุกระดับการศึกษา

9. ลักษณะสำเร็จของกิจกรรม

ผู้เข้ารับการฟื้นฟูร่วมกิจกรรมครบตามหลักสูตร และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคสมองตติยา
ทักษะการเลิการะยะเริ่มต้น และการป้องกันการกลับไปเสพติด

ส่วนที่ 2

ประโยชน์ของกิจกรรมในแง่ของการฟื้นฟูสมรรถภาพ

1. ประเภทของผู้รับบริการ

- ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งคณะอนุกรรมการวินิจฉัยให้ฟื้นฟูแบบไม่ควบคุมตัวโดย
โปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติ
- ครอบครัวหรือญาติของผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ

2. การคงสภาพความสามารถ (Maintenance)

2.1 การทำให้เป็นกิจวัตรประจำวัน (Coordination of Daily Living Activities) ตระหนักรู้ในตนเองและ
ฝึกทักษะในการเลิกยาทุกวัน

2.2 การทำให้เป็นกฎ (Rules) ฝึกทักษะในการเลิกยา

- 1) หลีกเลี่ยงอารมณ์อันตราย 5 ด้าน
- 2) หลีกเลี่ยงตัวกระตุ้น

หมายเหตุ : รายละเอียดศึกษาจากเอกสารกองกิจกรรมชุมชน (เดิม)

แบบฟอร์มการวิเคราะห์กิจกรรม (Activity Analysis Form)

ส่วนที่ 1

ลักษณะกิจกรรมโดยสรุป

1. ชื่อกิจกรรม การส่งเสริมศักยภาพผู้ถูกคุมความประพฤติ
2. คำอธิบายลักษณะกิจกรรมโดยสังเขป เป็นกิจกรรมอบรมความรู้ เพื่อให้ผู้รับการฟื้นฟู เห็นคุณค่าของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว และทำประโยชน์ให้กับสังคม
3. เครื่องมือ อุปกรณ์ ราคาและแหล่งที่มา
 - เครื่องฉายแผ่นใส แผ่นใส
 - กระดาษ เอ 4
 - ภาพถ่าย
 - สีเมจิก
4. วัสดุ ราคา แหล่งที่มา
 - ไม้จิ้มฟัน/ซั้ว
 - ดินน้ำมัน/ซั้ว
 - กระดาษสี/ซั้ว
5. พื้นที่ใช้สอย/สภาพแวดล้อมที่จำเป็นสำหรับประกอบกิจกรรม
ห้องอบรม ขนาด 5 x 5 ม. หรือใช้อบรม จำนวน 30 คน บรรยากาศสงบเงียบ
6. ขั้นตอนหลัก และเวลาที่ใช้แต่ละหัวข้อ
 - 6.1 นันทนาการ กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน 20 นาที
 - 6.2 บรรยาย/กิจกรรมกลุ่ม/Role play/กรณีศึกษา
 - 6.3 สรุป
 - เนื้อหา
 - การมอบหมายงานครั้งต่อไป
 - 6.4 ประเมินผลในแต่ละหัวข้อ
7. ข้อควรระวัง (เกี่ยวกับข้อ 3-6)
ผู้รับการฟื้นฟู เป็นผู้ติดยา ควรระวังเรื่องคำพูดที่อาจมีผลกระทบต่อความรู้สึกรับการบำบัด
8. อายุ เพศ ระดับการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับกิจกรรมนี้
 - อายุไม่ควรห่างกันเกิน 10 ปี
 - เพศไม่จำกัด
 - การศึกษาอ่านออกเขียนได้
9. ลักษณะสำเร็จของกิจกรรม
 - ผู้รับการฟื้นฟู อยู่ร่วมกิจกรรมจนครบหลักสูตร

ส่วนที่ 2

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการประกอบกิจกรรม

1. ทักษะการจัดระเบียบการกระทำ (Process skills)

1.1 กำลังใจ (Mental energy)

- ต้องมีกำลังใจ และแรงจูงใจที่จะศึกษาเสพติดและอยากปรับปรุงตนเอง

1.2 การรู้จักใช้ความรู้ (Knowledge)

- มีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

1.3 การจัดระเบียบของเวลา (Temporal Organization)

- มีความสามารถในการจัดตารางเวลาในการใช้ชีวิตประจำวัน

1.4 การปรับตัว

- มีการปรับตัวที่ดี

2. ทักษะการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Communication and Interaction skills)

2.1 ภาษาพูด (Language)

- สื่อความหมายได้ดี

2.2 ความเกี่ยวข้องกับผู้อื่น (Relates)

- มองโลกในแง่ดี มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น

2.3 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information Exchange)

- สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับผู้อื่นได้

หมายเหตุ : รายละเอียดศึกษาจากเอกสารสำนักงานคุมประพฤติภาค 5

ส่วนที่ 3

ประโยชน์ของกิจกรรมในแง่ของการฟื้นฟูสมรรถภาพ

1. การประยุกต์ใช้เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ

1.1 ประเภทของผู้รับบริการ (Population)

- ผู้รับการฟื้นฟูที่คณะกรรมการวินิจฉัยให้เข้ารับการฟื้นฟูโดยโปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติ
- มีอายุใกล้เคียงกัน อายุไม่ควรห่างกันเกิน 10 ปี

2. การจัดลำดับความยากง่ายในการทำกิจกรรม

ตามแนวทางผู้สอนโครงการนำร่องศูนย์ส่งเสริมศักยภาพผู้ถูกคุมความประพฤติ

3. การคงสภาพความสามารถ

3.1 การทำให้เป็นกิจวัตรประจำวัน

- จัดตารางการใช้เวลาประจำวัน
- ทบทวนตนเอง

3.2 การทำให้เป็นกฎ

- จัดตารางการใช้เวลาประจำวัน

แบบฟอร์มการวิเคราะห์กิจกรรม (Activity Analysis Form)

ส่วนที่ 1

ลักษณะกิจกรรมโดยสรุป

1. ชื่อกิจกรรม การทำงานบริการสังคม
2. คำอธิบายลักษณะกิจกรรมโดยสังเขป เป็นการนำผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพไปบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่อสังคม โดยการ
 1. ทำความสะอาดสถานที่สาธารณะ
 2. การปลูกต้นไม้
 3. การลอกคู คลอง สาธารณะ
3. เครื่องมือ อุปกรณ์ ราคาและแหล่งที่มา
แล้วแต่ลักษณะของงาน ซึ่งได้แก่
 1. มีด
 2. จอบ
 3. คราด
 4. ไม้กวาด
 5. ถุงขยะแหล่งที่มา/ขอยืม
4. พื้นที่ใช้สอย/สภาพแวดล้อมที่จำเป็นสำหรับประกอบกิจกรรม
ไปทำกิจกรรมตามสถานที่จริง
5. ขั้นตอนหลัก และเวลาที่ใช้แต่ละขั้นตอน
ขั้นแรก คือ
 1. ลงทะเบียน
 2. จัดแจงขั้นตอนและวิธีการทำงาน
ขั้นสอง คือ มอบหมายงานให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟู ซึ่งประกอบด้วย
 1. ปริมาณงาน
 2. ระยะเวลาการทำงาน
ขั้นสาม คือ
 1. สรุปผลการทำงาน ชมเชย ขอบคุณ ให้กำลังใจ
 2. ประเมินผลการทำงาน
6. ข้อควรระวัง (เกี่ยวกับสภาพผู้ทำกิจกรรม)
ผู้ที่มีอาการเจ็บป่วยไม่เหมาะกับสภาพการทำงานนั้นๆ ควรเลือกงานที่เหมาะสมให้ทำ
7. อายุ เพศ ระดับการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับกิจกรรมนี้
ไม่จำกัด

8. ลักษณะสำเร็จของกิจกรรม

1. ทำงานได้ตามปริมาณที่ได้รับมอบหมาย
2. งานที่ได้รับมอบหมายเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
3. มีความรู้สึกภาคภูมิใจกับงานที่ทำสำเร็จ

ส่วนที่ 2

ประโยชน์ของกิจกรรมในแง่ของการฟื้นฟูสมรรถภาพ

ก. การประยุกต์ใช้เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ (Treatment Relatitation)

1. ประเภทของผู้รับบริการ (Population)

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นผู้ที่คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพมีคำสั่งให้ทำงานบริการสังคม

2. การจัดลำดับความยากง่ายในการทำกิจกรรม (Gradation)

คัดเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฟื้นฟู

- สถานภาพทางสังคม
- ระดับการศึกษา
- ความเหมาะสมทางด้านสรีระร่างกายของผู้เข้ารับการฟื้นฟู

3. การคงสภาพความสามารถ (Maintenance)

ให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์ต่อสังคม และมีความสำนึกที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม

หมายเหตุ : รายละเอียดศึกษาจากเอกสารกองกิจกรรมชุมชน (เดิม)

ภาคผนวก ข

(สำเนา)

คำสั่งกรมคุมประพฤติ

ที่ 543/2545

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตรวจพิสูจน์และฟื้นฟูสมรรถภาพ
ผู้ติดยาเสพติด ตามร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.

ตามที่กรมคุมประพฤติได้เตรียมความพร้อม ในการดำเนินงานภายหลังร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว นั้น

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการตรวจพิสูจน์และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน และสามารถทำให้ผู้ปฏิบัติงานดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้ จึงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตรวจพิสูจน์และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ขึ้น ประกอบด้วยบุคคลดังมีรายนามต่อไปนี้

1. นายเกษม เขวรัตน์	ประธานคณะทำงาน
รองอธิบดีกรมคุมประพฤติ	
2. ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านการสืบเสาะและพินิจ	คณะทำงาน
3. ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านการควบคุมและสอดส่อง	คณะทำงาน
4. ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านการแก้ไขฟื้นฟูและกิจกรรมชุมชน	คณะทำงาน
5. นางกรรณิการ์ แสงทอง	คณะทำงาน
ผู้ตรวจราชการกรมคุมประพฤติ	
6. หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด	คณะทำงาน
7. หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนางานอาสาสมัครคุมประพฤติ	คณะทำงาน
8. หัวหน้ากลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการ
ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	คณะทำงาน
9. นางสาวอังคณา บุญสิทธิ์	คณะทำงาน
พนักงานคุมประพฤติ 8 ว	
10. นายพยนต์ สินธุนาวา	คณะทำงาน
พนักงานคุมประพฤติ 8 ว	
11. ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติภาค 7	คณะทำงาน
12. นางวิทย์รัตน์ ชาติปรีชากุล	คณะทำงาน
หัวหน้ากลุ่มงานแก้ไขฟื้นฟู	
สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลอาญากรุงเทพใต้	

13. ผู้อำนวยการสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการ
ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	คณะทำงานและเลขานุการ
14. หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาระบบการบำบัดรักษา
และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
15. นางจำเรียง สวัสดิวัฒน์ ณ อรุณยา
พนักงานคุมประพฤติ 6 ว	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงานฯ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตรวจพิสูจน์และ
ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ให้แล้วเสร็จ
ก่อนการบังคับใช้ตามกฎหมายดังกล่าว
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2545

(ลงชื่อ) กิตติพงษ์ กิตยารักษ์

(นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์)
อธิบดีกรมคุมประพฤติ

สำเนาถูกต้อง
จำเรียง สวัสดิวัฒน์ ณ อรุณยา
(นางจำเรียง สวัสดิวัฒน์ ณ อรุณยา)
พนักงานคุมประพฤติ 6 ว